

JÎ BO
SAZBÛNA
PARTÎYA
BOLŞEWÎK

stêrka bolşewîk

HEJMAR: 4 · HEZİRAN'98 · BIHA: 150.000 TL

Kurtuluş sahte çözümlerde değil, DEVİRİMEDİR!

✓ Tekniğin güçlü olanaklarını kullanarak barbarca yürüttüğü savaşta askeri olarak sonuç alamayacağını gören Türk hakim sınıfları, şovenizm bombardımanı ile kuşatma altında tuttuğu kitleleri korkunç bir tuzağa sürüklemeye çalışıyor. Faşist Türk devleti, zor yoluyla Kürdistan'dan sürdüğü kitleleri bu kez de Türkiye'nin metropollerinde ya da küçük kentlerinde sindirmeye; şovenizm ağusuyla zehirlediği gözü dönmüş sivil faşistleri halk adı altında örgütleyerek Kürtleri boğazlatmaya, katletmeye çalışıyor.

✗ Sayfa 2'de

**Sovyetler Birliği'nde
Kürt emekçileri arasında
kültürel alanda devrim...**

✗ Sayfa 20'de

Faşist Türk devleti döktüğü
kanda boğulacaktır!

**KATLIAMLARIN HESABI
DEVİRİMLE SORULACAKTIR!**

✗ Sayfa 5'te

Newroz kutlamalarından...

✗ Sayfa 7'de

**Ermeni soykırımı
hakkında bazı tavırlar**

✗ Sayfa 10'da

Aydın geçiren bir şovenistin,
Prof. Baskın Oran'ın
kimi hezeyanları...

✗ Sayfa 16'da

Kuzey Kürdistan'da
nüfus planlaması
ve MGK...

✗ Sayfa 18'de

**"Kürt gazeteciliği
100 yaşında!"**

✗ Sayfa 30'da

PRK/Rızgari'nin "10. Kuruluş
Yıldönümü Mesajı" üzerine...

✗ Sayfa 32'de

SÊWETA
SAZÛBÎYAYENA
PARTÎYA
BOLŞÊWÎK

astarê bolşewîk

AMOR: 4 · VARTIVARE'98 · CERM: 150.000 TL

INTERNASYONAL

Hesarbê endi hewnra hesarbê
Hesarbê dina bîndesto
Xince ma verva zîlim wolqano
Na pêrodayis pêrodayise weşiyoy merdeno
Biriynime na dina tariye
Ma zovina dina wazemê
Kamekê ma hûrenda çiyê nikene endi bizonê
Nêrardîma tede çî destonê madiro.

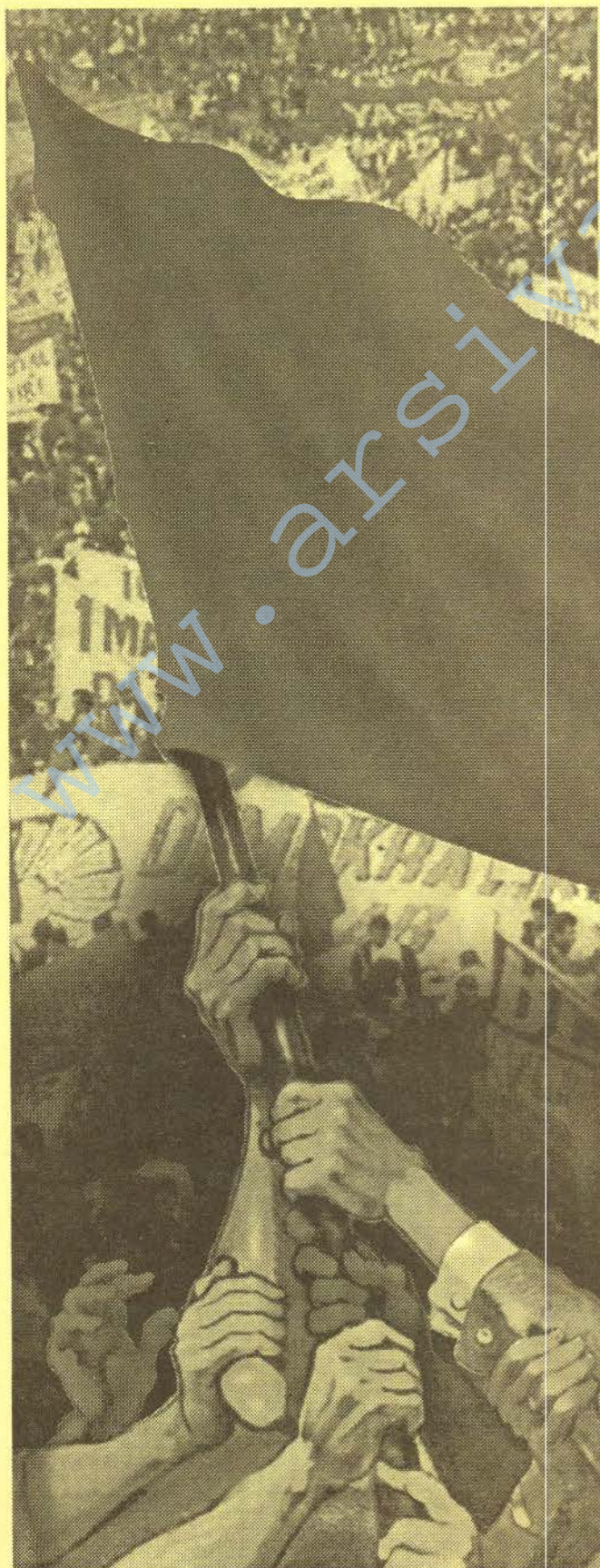
Endi na pêrodayis
Pêrodayise mawo pêyeno
Evê internasyonal
Xelêşina isoniye!

Haq, pasa, beg, axa û sultan
Çûtir ma xelêsneno
Awakê ma bixelesno
Fira bojûne mawa
Berzkê dêsma xelaşiyê
Zîlim vay versanê
Kilekê adre şoreşger
Osnê tiramın vayrozo pirodê

Endi na pêrodayis
Pêrodayise mawo pêyeno
Evê internasyonal
Xelêşina isoniye!

Tedê karxaney tedê hegay
Tedê çî malê xebatkarono
Barê nidamê xeracwerdexo
Na dina iye xebatkarobo
Gonakê gonewero verdavedê
Iyno xeneknena
Diyare na derya gondê
Roz û tij vejina

Endi na pêrodayis
Pêrodayise mawo pêyeno
Evê internasyonal
Xelêşina isoniye!

Irakçılık ve şovenizm bombardımanı altında Kürt sorununa çözüm arayışları...

Barbarlığı erdem sayan Türk devleti Kürdistan'ı yakıp yıkmakla meşgul. Kürtleri yerlerinden yurtlarından sürerek, "Kürtsüz bir Kürdistan"da istediği gibi at koşurma peşinde... Ancak işler istediği gibi yürümüyor. Tekniğin güçlü olanaklarını kullanarak barbarca yürüttüğü savaşta askeri olarak sonuç alamayacağını gören Türk hakim sınıfları, şovenizm bombardımanı ile kuşatma altında tuttuğu kitleleri korkunç bir tuzağa sürüklemeye çalışıyor. Faşist Türk devleti, zor yoluyla Kürdistan'dan sürdüğü kitleleri bu kez de Türkiye'nin metropollerinde ya da küçük kentlerinde sindirmeye; şovenizm ağusuyla zehirlediği gözü dönmüş sivil faşistleri halk adı altında örgütleyerek Kürtleri boğazlatmaya, katletmeye çalışıyor. Sivil faşistler Kürtlere yönelik cinayet şebekeleri olarak örgütleniyor. Türk hakim sınıfları, Türk halkını bu savaşın fiili parçası haline getirmek, onları kitleler halinde Kürtlere yönelik katliamlarda kullanmak, kitleleri birbirine boğazlatmak için kolları sıvamış harıl harıl çalışıyor, yeni tuzaklar kuruyor.

Zorla, baskıyla egemenlikleri altında tuttıkları ulus ve azınlıkların kendi haklarını istemeleri durumunda, sorunun çözümü olarak onları ortadan kaldırma siyaseti, Türk hakim sınıflarının bir türlü vazgeçemedikleri, sınıksız sarıldıkları bir siyasettir. Bu siyasetten vazgeçemiyorlar, çünkü, bu siyaset Ermeni ulusu şahsında deneyip sonuç aldıkları bir siyasettir. Ermeni ulusuna yönelik soykırım uygulamasıyla Türk hakim sınıfları tarihsel deneyimlere sahip...

Egemenlikleri altındaki ulus ve azınlık milliyetlerin sorunlarını deneyim sahibi oldukları bu yöntemle çözmek istiyorlar. Kürt ulusunu da aynı akıbete uğratmak için ağızlarının salyaları akıyor. Bunu tümüyle başaramasa-

lar bile, "Kürt sorununun çözümü"nde ipleri tümüyle kendi ellerine alabilmek, Kürt hareketini kendilerine başkaldıramayacak kadar zayıflatılmış bir noktaya çekebilmek amacıyla yapabildikleri ölçüde Kürtleri ortadan kaldırmaya, Kürt nüfusu azaltmaya çalışıyorlar. Böyle bir sonucu elde edebilmek için de, yalnızca resmi güçlerce yürütülen askeri savaş yeterli gelmiyor, topyekün saldırı gerekiyor! Bunun için her türlü alçaklığa başvurmakta bir sakınca görmüyorlar. Hakim sınıflar ellerindeki tüm araçları kullanarak hergün Türk ırkçılığı ve şovenizmini korkunç boyutlarda körüklüyor, Kürtlere yönelik haksız savaş cephesini "Türk halkı"yla genişletmeye çalışıyor. Bu, savaşın en tehlikeli boyutudur ve hakim sınıflar ellerini buna uzatmakta, böyle bir ortamı körüklemektedir.

MHP'li faşistlerin Kürtlere yönelik saldırıları "halkın öfkesi", "halk isyan ediyor" vb. büyük puntolarla çarşaf çarşaf gazetelerde yayınlanıyor. Televizyonlara birileri çıkarılıp "verin onları bizim elimize, parçalayalım, çiğ çiğ yiyelim" vb. azgın faşist söylemler kullanıyor ve bunlar "halkın tepkisi" olarak olumlu gösterilip propaganda ediliyor. Türk medyası, faşist Türk devleti tarafından katledilen gerillaların cesetlerinin gömülmesine izin vermeyecek kadar, cesetleri gömüldükleri mezarlarda belediyenin kepçeleriyle yerlerinden söküp atacak kadar Türk ırkçılığıyla gözü dönmüş olmayı bile olumlu bir tavır olarak propaganda ediyor.

Körüklenen Türk ırkçılığı ibret verici kesitler sunuyor. Irkçılık ve şovenizmin hangi boyutlarda körüklendiğine ve bu kıskırtmalarla nelerin yapılabileceğine bir örnek:

"PKK celladı Parmaksız Zeki kod adlı Şemdin Sakık'ın kahraman Türk komandolarınca yakalanmasının sevin-

ci sürerken, eli kanlı örgüte duyulan öfke de dalga dalga yayılıyor.

Antalya'daki çatışmada öldürülen 10 PKK'lıdan 3'ünün gömüldüğü Manavgat'ta, halk sokağa döküldü. Öfkeli kalabalık, cesetlerin çıkarılıp başka bir yere götürülmesinden sonra sakinleşti.

(...) Gebiz'de öldürülen teröristlerin cesetleri önce Serik Mezarlığı'na gömülmek istenmiş, ancak vatandaşların karşı çıkması sonucu bilinmeyen bir yerde toprağa verilmişti. Manavgat'ta öldürülen üç PKK'lının cesedi ise (...) Hisar Mahallesi'ndeki bir mezarlığa gizli gömülmüştü. Bu durumu öğrenen Manavgatlılar, dün sabah Manavgat Köprüsü'nde ellerinde Türk bayraklarıyla toplanarak yolu kesti. Yaklaşık 3,5 saat trafiği engelleyen, "Şehitle PKK yanyana yatmaz", "Ne mutlu Türk'üm diyene" gibi sloganlar atan İlçe halkı, (...) İlçe Jandarma Bölük Komutanı Yüzbaşı Uğur Dilbaz'ın cesetlerin başka yere nakledileceği sözü üzerine yolu açtı. Jandarmanın denetiminde cesetlerin gömüldüğü alanı kepçelerle kazan belediye ekipleri, cesetleri torbalara koyup ilçe dışında bilinmeyen bir yere götürdüler. Bunun üzerine İlçe halkı eyleme son verip sessizce dağıldı." (16 Nisan 1998 tarihli Hürriyet gazetesi)

Faşist medya bu "öfkeli kalabalığın" resimlerini de basmış. Bunların kaç tanesinin sivil polis olabileceğini bir yana bırakırsak, resimlerde de görüldüğü gibi toplamı 15-20 faşist... Ama medya bunları "vatandaşlar", "ilçe halkı" vb. genellemeler içinde, kitleler olarak sunuyor. Bunun amacı Kürtlere karşı kitlesel saldırıları kıskırtmak, tırmandırmaktır. Cesetlere bile saldıracak kadar insan olmaktan uzak tavırların "dalga dalga yayılması"na Türk medyası bu dönemde özel önem vermektedir, kendisine verilen görevi kusursuz yapmaktadır. Ama, bunların hiçbirisi çare değil! Türk ırkçılığı ve şovenizm pisliliği anda emekçi yığınların kafasını karıştırmaya yarasa da, sonuçta faşist Türk devletinin tarihin çöplüğüne atılmasını önleyemeyecektir.

Türk devletinin uçurduğu yalan balonları çok gitmeden birer birer sönüyor. Şemdin Sakık'ın Türkiye'ye getirilmesiyle birlikte PKK'nın dağıldığı, çözüldüğü, marjinalleştiği propagandaları ayyuka çıktı. Türk ordusunun büyüklüğü üzerine söylenmedik söz bırakmadılar, zafer çiğlikleriyle başları döndü. Askerler "biz görevimizi yaptık, sıra siyasilerde" türünde demeçler verdiler. Bütün bu palavralar kesintisiz sürerken Türk ordusu yüzbinlere varan askeri güçle, "Murat operasyonu" adı altında "marjinalleşen", "bitirilen", "çözülüp dağılan" bir güce karşı savaşı tırmandırıyordu. Amed, Dersim, Güney Kürdistan arasında Murat operasyonu da batağa saplandı. Sonuçta Şemdin Sakık balonu da bir işe yaramadı.

Hakim sınıflar "Kürt sorununun" yalnızca askeri yöntemlerle çözümlenemeyeceğini kendi pratikleriyle gördüler. Onlar şimdi bir yandan bu haksız, gerici savaşı tırmandırırken, diğer yandan PKK'siz bir çözüm arayışı içindeler. "Kürt sorununa çözüm bulma" adına Doğu Ergil'in başkanlığını yaptığı Toplum Sorunlarını Araştırma Vakfı (TOSAV) yoğun temaslar yürütüyor. Cenevre'de, 6-7 Haziran tarihlerinde bu amaçla bir toplantı düzenliyor. Toplantıya davet edilen 55 kişilik listede Hemreş Reşo, İbrahim Aksoy, Kemal Burkay gibi isimler de yer almaktadır. Basına yansıyan haberlere göre bu konuya ilişkin olarak 25-29 Mart 1996'da Paris'te ve 31 Mayıs-11 Haziran 1996'da Lugano'da olmak üzere Türk hakim sınıfların temsilcilerinin de katıldığı, "ılımlı Kürtlerle" "sorunun çözümünü" tartışan iki toplantı daha yapıldı. Bu bağlamıyla ilgili olarak Bolşevik Partizan, Sayı 118'de "Kürt sorununda TC'nin muhatap arayışı..." başlıklı bir makale yayınlandı. Bu makalede çok doğru olarak şu tespit yapılmaktadır:

"Anda TC için somut bir muhatap yok, ama muhatap rolüne talip olanlar ve devletin de muhatap rolü biçmek istediği kesimler var. Hakim sınıflar PKK'yı muhatap olarak kabul etmemektedir. Bu yüzden de bir yandan

Türk medyası, MHP'li faşistlerin Kürtlere yönelik saldırılarını "halkın öfkesi", "halk isyan ediyor" gibi başlıklarla çarşaf çarşaf gazetelerde yayılıyor, bunları "halkın tepkisi" olarak olumlu gösterip propaganda ediyor.

PKK'yi zayıflatmak (mümkün olsa yok etmek) için askeri, siyasi ve uluslararası düzeyde diplomaside ellerinden ne geliyorsa yapmak; diğer yandan da, Kürt sorunu için muhatap olarak kendileri açısından tehlikeli olmayan ve devlete sadakatini gösteren bir muhatap arayışındadırlar."

Şato toplantıları olsun, diğerleri olsun bu amaçla yapılmaktadır.

Yalnızca TC muhatap arayışı içinde değil, emperyalist büyük güçlerin denetiminde de Kürt sorununun çözümü adı altında çeşitli ülkelerde toplantılar, konferanslar düzenleniyor. Bu toplantıların bir bölümünde bazı katılımcılar "PKK'siz çözüm olmaz" görüşünü dile getiriyor. 9 Haziran 1998 tarihli Özgür Politika'nın haberine göre, Berlin'de düzenlenen "Türkiye'nin iç ve dış politikasının geleceği" adlı konferansa katılan CIA eski analizcilerinden Graham Fuller, Türkiye'nin Kürt sorununun çözümünde halkın desteğini alan PKK ile masaya oturmaktan başka seçeneği bulunmadığını söylüyor. Ama aynı Fuller, Türkiye'nin "ılımlı Kürt" partileriyle Kürt sorununu çözmek istediğini, "PKK'nin bu partilerle ortak bir noktada birleşmesi gerektiğini" ve "PKK'nin uluslararası alanda daha siyasallaşması gerektiği" yönlü görüşler de dile getiriyor. Bunun anlamı şu: PKK, silahlı mücadeleyi bir kenara bırakmalı, daha da uysallaşmalıdır. Böyle olduğunda uluslararası alanda kabul görür.

Bu durumda PKK'li çözüm olsa neye yarar?! Sorun emperyalist efendilerin elinde! Süreç neyi gösterecek, hep birlikte göreceğiz...

PKK'siz çözüm dendiğinde Kemal Burkay gibileri ellerini oğuşturuyor. PKK'siz olmaz dendiğinde, bunu hangi emperyalist güç, hangi ajan söylese söylesin bu kez de PKK seviniyor ve doğru tavır diyerek onu kaynak gösteriyor.

Başta PKK olmak üzere bir dizi Kuzey Kürdistanlı örgüt, Kürt sorununu uluslararası platformlara taşıyarak enternasyonalleşmesini sağlamak ve yapılacak uluslararası toplantılarda soruna çözüm getirilmesi talebinde bulunuyor. Emperyalist büyük güçlerin bu soruna artık el atması için çağrılar yapıyor ve bu yönlü çabalar gittikçe derinleştirilmeye çalışılıyor. Anlaşılan, bu toplantılarla, bu örgütlerin anladığı biçimde Kürt sorunu enternasyonalleşmeye adım attı! Kürt sorunu uluslararası alanda tartışılmaya başlandı. Bu toplantılar iyi hoş da, bunun Kürt sorununun gerçek çözümüne faydası ne?! Bu toplantılar, emperyalistlerin kendi çıkarları doğrultusunda Kürt meselesine burunlarını daha fazla sokacaklarının gösteriyor. Bunun adına da Kürt sorununa çözüm arayışı deniyor!

Bütün bu arayışlar, toplantılar, konferanslar gerçekten Kürt sorununa çözüm bulmak için mi? Hayır! Emperyalist sistemin sözcüleri bu sorunun çözümünden söz ediyorsa, bu demektir ki emperyalistler bu sorunu kendi çıkar dalaşlarında en iyi nasıl kullanabileceklerinin hesaplarını yapıyorlar. Ondan ötesi kandırmacıdır.

"Çözüm PKK'siz olamaz", "PKK'siz çözüm" vs. vs. tartışılıyor. Teşhis yanlış olduktan sonra tedavinin faydalarını tartışmak ne işe yarar?

Kürt sorununun gerçek çözümünden yana olanlar "Kürt sorununun çözümü PKK'siz olur mu, olmaz mı?" tartışmasından önce, bu sorunun emperyalist sistem içinde çözümünün olup olmadığını tartışır.

"Kürt sorununun çözümü", "siyaset", "diplomasi"... diye diye, sorunu yaratanlardan soruna çözüm isteniyor. Bunun yanlış bir teşhis olduğunu defalarca ortaya koyduk. Ama dinleyen kim?! Ulusalıcılar bildiği yoldan ilerlemeye devam ediyor.

Önce bir şeyi açıklığa kavuşturmak gerekiyor.

Nedir Kürt sorunu?

Marksist-Leninistlerin bu soruya cevabı öz olarak şudur: Kürt sorunu, ulusal sorundur. Emperyalizm ve proleter devrimleri çağında ulusal sorun proleter devrim bir parçasıdır ve ulusal sorunun gerçek çözümü proleter devrime bağlı olarak, proletarya önderliğinde gerçekleşecek devrimlerle çözülebilecek bir sorundur.

Kürdistanlı emekçiler, Kürt sorunun çözümü dendiğinde bağımsız, özgür bir Kürdistan'da yaşayacaklarını, sömürünün, baskının ortadan kalkacağını, eşitlik ve kardeşlik bayrağı altında yaşanacağını, herkesin iş, aş sahibi olacağını; sefaletle son verileceğini düşünüyorlar. Emekçi kitlelerin düşündüğü "Kürt sorununun çözümü" böyle bir çözümdür. Eğer Kürt sorununun çözümünden bu anlaşılıyorsa, o zaman emperyalist sistemin içinde çözüm aramak yanlıştır.

Emperyalistler ve yerli işbirlikçilerle, sömürgecilerle Kürt sorununu "çözmeye çalışmak" yanlıştır. Kürt sorununun gerçek çözümü için en başta emperyalist sisteme karşı savaşmak ve sistemin dışına çıkmak zorundadır. Bu çok uzun ve zorlu bir yoldur, ama bu işin başka çaresi de yoktur.

Eğer Kürt sorununun çözümünde Kürtlerin kendi kimlikleriyle tanınması, Kürtlerin varlığının kabul edilmesi ve emperyalistlerin makul göreceği bazı kırıntıların verilmesiyle yetinmek anlaşılıyorsa, o zaman, sorunun çözümüne sistemin efendilerinin el atmasını istemek anlaşılır bir durum olur. Ama bunun adı Kürt sorunun gerçek çözümü değildir!

Kürdistanlı işçi ve emekçi şunu öğrenmek istiyor:

Kürt sorununun çözümü deniyor, iyi de, emperyalist sistemin efendilerinin ve çömezlerinin istediği bir çözümün gerçekleştiğini varsayarsak, biz Kürtler hangi haklara sahip olacağız, Kürt işçi ve emekçilerinin yaşamında ne gibi değişiklikler olacak, bu çözüm bize ne getirecek? Kim neye taliptir, ne istiyor, Kürt sorununun çözümünden ne anlıyor? bunları açıkça ortaya koymalıdır.

Biz birkez daha söylüyoruz: Emperyalistlerin kendi çıkarlarından başka dostları yoktur. Onların burunlarını soktuğu sorunlar ancak onların çıkarları doğrultusunda çözümlenir! Emperyalistlerin Kürt sorununu gerçek anlamda çözmeye gibi bir işlevleri ve dertleri yoktur. Kürt sorununun gerçek çözümü devrim işidir, gerçek çözümden yana olan, devrimden yana olmak zorundadır.

Başka yolu yok!

Haziran 1998 ✕

FAŞİST TÜRK DEVLETİ
DÖKTÜĞÜ KANDA BOĞULACAKTIR!

Katliamların hesabı devrimle sorulacaktır!

İşçiler, emekçiler ve tüm ezilenler!

Sömürgeci, faşist Türk devletinin Kürdistan'a, Kürt halkına ve Türkiyeli demokrat, ilerici, devrimci ve komünistlere yönelik saldırıları bütün şiddetiyle sürüyor.

Şemdin Sakık olayıyla birlikte faşist Türk devletince hazırlanan senaryolar büyük bir gürültüyle piyasaya sürüldü. Şemdin Sakık, PDK tarafından Türk devletine pazarlıkla satıldıktan sonra, yalan ve demagojiyle siyaset yapan Türk devleti ve medyası hazırladığı senaryoları bir bir oynamaya başladı. Türk ordusunun ne büyük olduğunun propagandası günün vazgeçilmez görevi haline geldi. Bir kez daha PKK'nin bitirildiği, yok edildiği üzerine yeminler edildi. "Güneydoğu"ya ekonomik seferberliğin başlatıldığına ilişkin kampanyalar açıldı. Bu palavraların hemen ardından "Murat Operasyonu" baş-

latıldı. Yoğun psikolojik yıpratma taktiğiyle birlikte Türk ordusu Kürt ulusuna yönelik sindirme ve yoketme saldırılarını daha da yoğunlaştırdı. Faşist TC, 80 bin kişilik ordu gücüyle, savaş uçakları, tankı, topu, modern savaş araç ve gereçleriyle Kuzey Kürdistan'da gerici, karşıdevrimci savaş boyutlandırıyor.

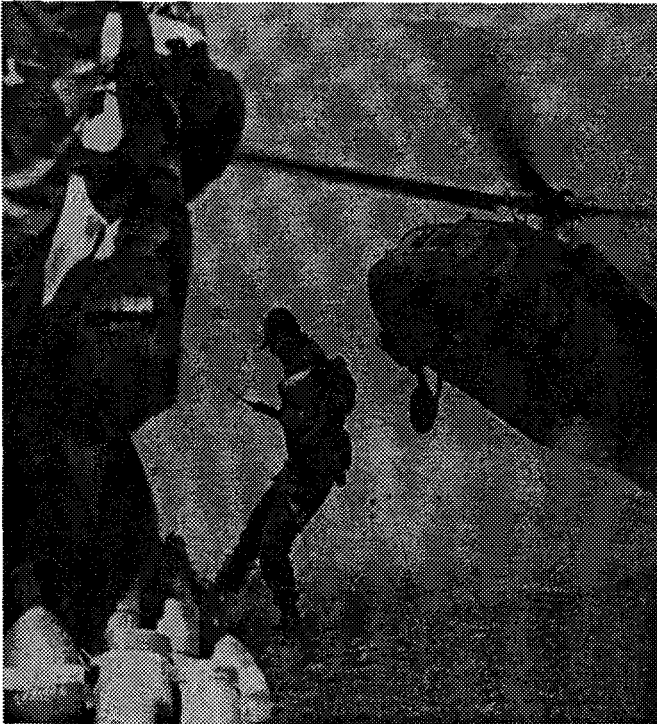
"Murat Operasyonu" adı altında Amed'de katliam ve sindirme bütün hızıyla sürüyor. Türk ordusu, Beytüşebab'a bağlı köylerin boşaltılması için baskılarını gittikçe yoğunlaştırdı. Şemdinli'nin doğusundaki köylere yönelik operasyonlarını sürdürüyor. Bu arada Güney Kürdistan'a yönelik yeni hazırlıklar yapıyor. Faşist Türk ordusu yaptığı psikolojik propagandanın sonuçlarını olumlu gösterebilmek için her tarafa azgınca saldırılar yöneltiyor.

Faşist TC, Kürt sorununu kanla bastırıyor. Kürtlerin kendi kimliğine sahip çıkmasına; Kürdün, "ben Kürdüm" demesine dahi tahammül gösteremiyor. Faşist TC'ye göre; yaşama hakkına sahip olabilmek için herkesin kendini Türk olarak görmesi ve Türk ırkçılığını, milliyetçiliğini kabullenmesi ve faşist Türk devletine boyun eğmesi gerekiyor. Bunu yapmayanları işkenceler, zindanlar, gözaltında kaybedilmeler, sürgünler bekliyor.

Kürt ulusuna, demokrat, ilerici, devrimci ve komünistlere yönelik saldırılara hergün yenileri ekleniyor. Yalnızca Kuzey Kürdistan'da değil, Türkiye'nin metropollerinde de devlet terörü her geçen gün daha da azgınlaşmaktadır.

Özellikle Sakık senaryosuyla birlikte TC'nin ordusu, polisi, sivil faşist güçleri, medyası... yüzlerini hiç gizleme gereği bile duymadan hep birlikte, saldırılarını daha da yoğunlaştırdı. Kitleler ırkçılık, milliyetçilik, şovenizm bombardımanı altında şaşkına çevrildi. Faşist Türk ordusunun kahramanlığı övüle övüle bitirilemedi. Ülkü ocaklı faşistlerin saldırıları "sivil halkın tepkisi" olarak gösteriliyor. Azgın Türk şovenizmi "şehit aileleri" kılığında televizyonlara çıkıp intikam yeminleri ediyor. Türk milliyetçiliğinin kısılcacında kalan geri bilinçli kitleler Kürtlerin üzerine saldırtılmaya çalışılıyor. Kürtlerin ölümlerini bile kendi mezarlıklarında istemediklerine ilişkin gösteriler düzenlendi. Katledilen Kürt savaşçıların cesetleri, "kitle isyan ediyor" gerekçesiyle mezarlarından dozerlerle çıkarılıp başka yerlere götürüldü. 1 Mayıs'ta dünyanın gözleri önünde ülkü ocaklı faşistler bir genci polisin marifetiyle ele geçirdi ve azgın dişlerini kameralara göstere göstere linç etmeye çalıştılar. Kitle görünümü altında ülkü ocaklı faşistlerin katliamlara girişmesi teşvik ediliyor.

Faşist devlete muhalif olan herkese; basına, kişilere, kurumlara yönelik saldırı ortamı iyice körükleniyor. Son olarak İnsan Hakları Derneği Genel Başkanı Akın Birdal faşist kurşunlara hedef edildi. Bu saldırının da tek sorumlusu faşist TC'dir. Sistem her tarafından pislik fırlatıyor. Bu pislikleri demokrasiciilik oynayarak gizlemek giderek zorlaşıyor. Gelişmeler, faşist generallerin hazırlıklarını tamamlamaya çalıştıklarını ve faşist TC'nin giderek kudurganlaşacağını gösteriyor.

İşçiler, emekçiler...

Faşist TC varlığını sürdürdükçe; işçilere, emekçilere, devrimcilere, komünistlere, ezilen ulus ve milliyetlere yönelik sömürü, zulüm, baskı ve katliamlar şu veya bu biçimde sürecektir. Sömürü sistemi bir bütün olarak ortadan kalkmadıkça ezilenlerin yaşam güvencesi olmayacaktır. Ezilenlerin sömürsüz, baskısız bir dünyada özgürce yaşayabilmeleri için bir tek yol vardır: Faşist TC devletini devrimle yıkmak ve işçilerin, köylülerin devrimci demokratik iktidarını kurmak! Devrim ve sosyalizm için de milliyet temelinde değil, sınıf temelinde; milliyetçi örgütlerde değil, Komünist Partisi'nde örgütlenmek gerek. Bu örgüt, bugün henüz güçsüz de olsa Kuzey Kürdistan proleteriyasına gerçek kurtuluş yolunu gösteren Partiya Bolşewik (Kurdistan a Bakur)'dur.

Gerçek Kurtuluş için Partiya Bolşewik (Kurdistan a Bakur)'da örgütlen!

Katliamların hesabını devrimle soracağız!

13 Mayıs 1998 ✕

**Partiya Bolşewik
(Kurdistan a Bakur)**

Newroz kutlamalarından...

Bu yılki Newroz kutlamaları, genel görüntü itibarıyla son iki üç yılın yinelenmesi biçiminde oldu. Bir yandan değişik örgüt ve partiler tarafından farklı versiyonlarla, açık reformist, milliyetçi ve az da olsa devrimci içerikle kutlanan Newroz; diğer yandan da resmi kutlamalar, faşist devlet tarafından Newroz'un Nevruz'laştırılması çabaları ve açık faşist, Turancılığın propagandası temelinde kutlanan Nevruz.

NEWROZ KUTLAMALARI

Bu yılki devlet güdümlü olmayan Newroz kutlamaları öncelikle Kuzey Kürdistan'da (Diyarbakır, Van, Urfa vb.), bunun yanı sıra Türkiye'nin belli büyük şehirlerinde (İstanbul, İzmir, Adana, Mersin vb.) yapıldı. Newroz kutlamalarına katılım yine yüzbinleri buldu.

Hakim sınıfların kendi güdümünde olmayan eylemlere, somutta da Newroz eylemlerine karşı her seferinde

yasaklama, saldırma, engelleme ve yıldırma tavrı gözönüne alındığında kitlelerin bu yoğunlukta Newroz kutlamalarına katılması olumlu bir gelişmedir.

Faşist Türk devletinin Kürt ulusunun mücadelesini bastırıldığı, "halkın devletle birleştiği, bölücü örgütün marjinalleştirildiği", hatta "yok edildiği" yönlü propagandasına, baskılarıyla halkı sindirme siyasetine karşı; geniş sayıda kitlenin tüm baskılara, tehditlere rağmen alanlarda Newroz'u kutlaması, kitlede "korku"nun azaldığını ortaya koyan bir veridir.

Bu, olumlu bir gelişmedir ve bu gelişme bilince çıkarılmalıdır. Fakat bu olgu, olduğundan fazla önemli gösterilip abartılmamalıdır. Kürt ulusunun kurtuluşu için mücadele ettiğini söyleyen örgütlerin bir bölümü; özellikle de PKK ve PKK'yi destekleyen gazete ve yazarların değerlendirmesi, durumu abartan bir değerlendirme oldu.

Bir yandan eylemlerde "barış" için propaganda yapılırken, diğer yandan ise devletin polisinin, askerinin sal-

dırısı sonucu Diyarbakır ve Van'da çıkan küçük çaptaki çatışmalar "Serihıldan" olarak değerlendirilip, "yeni bir Serihıldan dönemine girildiği" yönlü değerlendirmeler yapıldı, yapılıyor.

Geniş ölçüde kitlenin Newroz kutlamalarına katılımının olumluluğundan yola çıkılarak yapılan bu yanlış değerlendirilmenin dışında bir başka yanlış daha vardır: Eylemlere damgasını vuran siyasetin gözardı edilmesi!

Kutlamalara katılan kitlenin devlet güçlerine karşı militanlığı, dirençliliği doğru bir siyasetle birleştirilip, bu potansiyel devrim mücadelesi mecrasına aktılmadığı zaman; kitlelerin bu militanlığı ve dirençliliği gününbirlik politika adına hibe edilir. Olan da budur.

Kitle içinde yer yer doğru ve militan sloganlar yükseldi. Faşizmle mücadele ve savaş istekleri haykırıldı. Özgürlük, eşitlik ve kardeşlik için sesler yükseldi. Tüm bunlar kendi başına ele alındığında olumlu ve doğrudur. Fakat bu olumluluk ve doğruluk, genel tavır bütünlük içinde ele alındığında tali duruma düşmektedir.

Bu yılki Newroz kutlamaları da esas olarak, toplumsal uzlaşma adına, emekle sermaye arasındaki uzlaşmaz çelişkiyi uzlaşır bir biçime sokmaya, ezilen Kürdistanlı kitleleri sömürgeci sistemle barıştırmaya çalışan çağrılarının yapıldığı bir gün olarak kutlandı.

Newroz'un nasıl bir içerikle kutlanacağı, kullanılacağı sorununda, ülkede geniş emekçi yığınlar içinde anda etkin olan, kitlelere pratik olarak yön verme durumunda olan siyasi güçlerin durumu ve tavrı belirleyici oldu.

Kitlelerin Newroz yürüyüşü yapabilmek için devletin kolluk güçleriyle çatışma durumunda kalması ve çatışması, atılan sloganlar eylemlere yer yer devrimci bir görüntü verse de, gerçekte eylemler genel değerlendirmede devrimci olarak ele alınamaz.

Newroz 1998 kutlamaları "barış için bir fırsat", "Newroz ateşi barış için yanacaktır" vb. düşüncelerin egemenliği, barış güvercinleri ve balonlarının gölgesinde geçti. Devletin kolluk güçleriyle çatışma ve atılan bazı doğru sloganlar Newroz eylemlerinin reformist temelde kutlanması gerçeğini değiştiremedi. Sadece ve sadece hakim reformist siyasetin, devrimci bir siyaset olarak sunulmasına hizmet etti.

Newroz'u, Newroz'da kitlelere devrim için mücadele etme bilincini, Marksizm-Leninizm öğretisini taşıyarak kutlayan sadece ve sadece biz Bolşeviklerdik. Biz Bolşevikler, Kürt ulusunun gerçek kurtuluşunun işçi sınıfı önderliğinde devrimle ve faşist Türk devletinin yıkılmasıyla mümkün olabileceğinin bilincini kitlelere taşıdık. Kapitalist düzenin varlığı şartlarında gerçek ve kalıcı bir barışın mümkün olmadığını; faşist Türk devletinin yıkılabilmesi için de Kürdistanlı işçi ve emekçilerin diğer ulus ve milliyetlerden sınıf kardeşleriyle birliğinin ve ortak mücadelesinin gerektiğinin propaganda ve ajitasyonunu yaptık Newroz'da. Ezen ulus olan Türk ulusundan işçi ve emekçilerin de diğer ulus ve milliyetlerden sınıf kardeşleriyle birliğini sağlayabilmesi için onlar üzerindeki ulusal baskıya karşı kararlı mücadele vermesi, Kürt ulusunun ayrı devlet kurma hakkını ve tüm milliyetlere tam hak eşitliğini savunması gerektiği bilincini taşı-

dık kitleye. Kısaca Newroz'u kutlamayı, devrim için mücadelede doğru temelde kutlayan tek güç biz Bolşeviklerdik.

Andaki gücümüz ve kitleler içindeki etkimiz ne yazık ki Newroz'da hakim olan reformist siyasete devrimci bir set çekebilmemize imkan vermemektedir. Fakat, şunun bilincindeyiz ki; biz Bolşevikler doğrunun kavgasını veriyor ve doğruyu temsil ediyoruz. Kürdistanlı işçi ve emekçileri gerçek kurtuluşa taşımanın kavgasını veriyor, devrim ve Sosyalizm için mücadele yürütüyoruz.

Devrim olmadan ne Kürt ulusunun ne de Kürdistanlı işçi ve emekçilerin kurtuluşu mümkündür. İşte bu bilinçle ve temsilcisi olduğumuz Marksizm-Leninizm bilimi ışığında verdiğimiz mücadelede geniş kitleleri etkileme durumuna geldiğimiz koşullarda, Newroz'u, sömürgecilerle barış masasına oturma, emperyalistlerden Kürt sorununa "çözüm" bulma çağrılarının yapıldığı bir gün olmaktan çıkarıp; Kürdistanlı işçi ve emekçilere devrim ve Sosyalizm bilincinin taşındığı ve kitlelerin Newroz kutlamalarındaki militan ve dirençliliğini devrim için mücadeleye dönüştüren; Kürdistanlı işçi ve emekçileri devrim bayrağı altında birleştiren bir güne dönüştürebilir ve devrim mücadelesini yükseltebiliriz. Bunun bilincinde olduğumuz gibi, andaki güçsüzlüğümüzün gelip geçici olduğunun, işçi sınıfı ve emekçileri devrim için mücadeleye seferber edeceğimiz günlerin mutlaka, ama mutlaka geleceğinin de bilincindeyiz.

HAKİM SINIFLARIN "NEVRUZ" KUTLAMALARI

Bilindiği gibi son yıllarda sömürgeci faşist Türk devleti, zorla, baskılarla, katliamlarla kutlanmasını engelleyemediği Newroz'u Türkleştirmeye çalıştı, çalışıyor. Newroz'u, "Nevruz" olarak ve "Türk dünyası"nın bayramı olarak da kutluyor.

İlk başta kapalı salon toplantıları halinde kutlanmaya başlanan "Nevruz", 1996'dan itibaren alanlarda ve resmi devlet kutlamaları biçiminde kutlamaya dönüştürüldü. 1996 ve 1997'de resmi devlet kutlamaları için belli merkezler seçildi ve merkezi gösterilerde bulunuldu. Merkezi olarak seçilen bu kutlamalara, devletin eeen böyyükleri de teşrifte bulunarak boylarını gösterdiler.

"Nevruz" ateşi yakıp üzerinden atladılar, yumurta tokuşturmayı öğrendiler... Ne kadar yetenekli olduklarını dünya aleme gösterdiler. Bu arada "Nevruz"un hangi özelliklere sahip olduğu konusundaki "bilimsel" bilgilerini açıklayarak bizleri de "şaşırttılar"(!)

TC'nin kuruluşundan sonra 70 yıldan fazla geçen dönemde Newroz'u hiç kutlamayan ve kendi ulusal kimliklerini dile getirmek için kutlamak isteyen Kürt ulusuna da bu bayramı yasaklayanlar bize, Newroz'un "Asya'dan Balkanlar'a" kadar tüm Türklerin bayramı olduğunu anlatmaya başladılar.

Newroz'un Türk bayramı olduğunu ispat etmek için kitaplar, broşürler yayınlandı, Kürt bayrağının rengini andırdığı için Kürdistan'ın bazı yerlerinde trafik lamba-

larını kaldıranlar, Newroz broşür, bildiri ve afişlerinde yeşil, kırmızı, sarı renkleri kullandılar.

Özetle hakim sınıflar Newroz'u "Nevruz"laştırmak için ellerinden gelen her yola başvurmuşlardır. Akla gelen, gelmeyen yollar, yöntemler, yarışmalardan toplanırlara, konferanslardan camilerde hutbe okutmaya, radyo ve televizyon programlarından konserlere kadar geniş bir çerçeveyi içermektedir. Tüm bunlar da Türklüğün, ırkçılığın, evet açık Turancılığın propagandası temelinde yapılmaktadır.

Bu yılki "Nevruz" kutlamaları da özetle ortaya koyduğumuz bu çerçevede oldu.

Kültür Bakanlığı Newroz öncesinde tüm illerin Valiliklerine Nevruz genelgesi gönderdi. "Nevruz Bereketdir", "Nevruz Birliktir", "Nevruz Sevgidir" yazılı üç farklı afiş ve "Nevruz"un Türkler tarafından kutlandığına değinen 16 sayfalık bir broşür bastırdı. "Türk Dünyası" Nevruz Özel Sayısı da tüm illerde dağıtıldı. Bu arada Nevruz'un Türkler içinde kurtuluş günü olarak algılandığını da bilmeyenlere bildirdi...

Yine Bakanlık tarafından hazırlanan Nevruz Belgese-li yerel televizyonlarda yayınlandı, Kürdistan illeri ağırlıklı olarak panel, açık oturum ve konferanslar düzenlendi. Kültür Bakanlığı Eğitim Daire Başkanlığı da kendi "katkılarını" sunmak için kolları sıvayıp, lise ve dengi okullarda "Nevruz konulu resim ve kompozisyon" yarışması düzenledi. Dereceye giren resimlerden bir "Nevruz" takvimi basılacağı da ilan edildi.

Diyarbakır Valiliğince hazırlanan "Nevruz" kutlaması için davetiyede Kürtler için taşınması yasak renkler -yeşil, kırmızı, sarı- kullanıldı. Tanınmış halk müziği sanatçılarıyla Diyarbakır stadında bir konser verildi. Kültür Bakanı İstemihan Talay da bu etkinliğe katıldı. Diyarbakır Valiliği tarafından hazırlanan davetiyede, "Nevruz"un bir özelliğini daha öğrendik: "Bütün Türk Dünyası'nın yılbaşı olarak kabul ettiği güne 'Nevruz' adı verilir". Bundan sonra 31 Aralık yerine 21 Mart'ta yılbaşı kutlanırsa hiç şaşmayın!

Bakanlıklar, valilikler Newroz'u "Nevruz"laştırmak için tüm gücüyle çalışırken "laik, demokratik Türkiye"nin Diyaneti boş durur mu hiç? İlk kez 1997 Newroz'unda yapılan camilerde hutbe okutma işi, bu sene de devam ettirildi. Diyanet İşleri Başkanlığı bütün camilerde "milli birlik ve beraberlik" konulu hutbe okuttu. Bu sene Cuma namazı ayın 20'sine rastladığı için "Nevruz" hutbesi bir gün önceden okundu ve tüm dini bütün cemaat, 21 Mart'a "milli birlik ve beraberlik" içinde girdi.

"Milli birlik ve beraberlik" düşüncesi ve bu temelde kışkırtılan ırkçılık, Türk şovenizmi, bu yıl doruk noktasına 20-22 Mart tarihlerinde Bursa'da yapılan "6. Türk Kurultayı"nda ulaştı.

Bu kurultayda devletin cumbabası önderliğinde resmen Turancılık propagandası yapıldı, açık faşist Türkeş'in posterleri Atatürk ve Demirel'in posterleri yanısıra asılan üçüncü poster oldu. MHP'nin gövde gösterisine dönen kurultaydan ilham alarak MHP Yozgat'ta "Nevruz" kutladı.

"Mehter Takımı eşliğinde Atatürk Spor Salonu'na gi-

ren Demirel, bir platform üzerine kurulan 'bozkurt' rölyefinin üzerindeki Nevruz ateşini meşale ile yakarak kurultayı açtı." (Türkiye, 21 Mart 1998)

Demirel'in kurultayı açışının ardından Aşık Veysel'in "Dostlar beni hatırlasın" türküsü söylendi ve Türkeş'le ilgili bir sinevizyon gösterisi yapıldı. "Türklerin Ergenekon'dan çıkışını temsil eden 'Demir Dövme' töreni yapıldı." (aynı yerden) Kurultayda, TC'nin cumbabası, Tİ-DEV Genel Sekreteri Rıza Müftüoğlu tarafından "Türk dünyasının babası" ilan edildi. Kurultayda Demirel'in bu ünvana kavuşmasının ardında, "Türk Dünyasının Başbuğu ve Babası"ndan sonra, Çiller sırada bekliyor. Öyle ya "Türk Dünyası"nın bir de "Ana"ya ihtiyacı yok mu? Demirel'siz bir kurultay mı gerekiyor bunun için?

Bozkurtlu, Ergenekon'lu, Türkeş'li, "Nevruz" ateşi "Türk dünyasının birleşmesi" için yakıldı ve hakim sınıflara göre Ergenekon'dan çıkış olan "Nevruz"da da buna uygun Turancılığın propagandası yapıldı.

"Türk Dünyası" propagandalı "Nevruz" kutlamaları sadece Türkiye'de yapılmadı. Son iki üç yıldır yurtdışında da hakim sınıflar "Nevruz" kutlamaktadır. Bu sene öne çıkan kutlamalardan ikisi Münih ve Brüksel'de yapıldı. TRT tarafından düzenlenen "Nevruz"da, konserler verildi. "Türk Dünyası"nın Büyükelçileri de bu konserlere katıldı. Brüksel'deki kutlamada konuşan TC Başkonsolosu, "Nevruz"un ataları tarafından öteden beri kutlandığını; "Nevruz"un Türk bayramı olduğunu anlattı.

Konser salonunun "Türk Dünyası"nın bayraklarıyla bezenmesi yetmediği için, mini Türk bayrakları ellerde taşındı, şarkıcılar sahnede ellerinde ve kostümlerinin üzerine işlenmiş Türk bayraklarıyla "sanat"larını icra ettiler...

Sömürgeci faşist Türk devleti Newroz'u "Nevruz"laştırmak için her yola başvururken, kendi güdümünde olmayan kutlamalara şu ya da bu biçimde saldırıda bulundu. Diyarbakır, Van, Siirt ve daha başka illerde halkın Newroz'u kutlamasına engel çıkarıp, halka saldırdı. Onlarca kişi yaralandı ve yüzlerce kişi de tutuklandı. Siirt'in Çakmak Mahallesinde halk Newroz ateşi için lastik yaktığından, devletin kolluk güçleri halka saldırdı. Diyarbakır'da halk mitingini yapıp, "barış" için balon ve güvercin uçurduktan sonra, yürüyüş yapmak istediği için halka saldırdı. Birçok yerde Newroz kutlamalarına, devletin "Nevruz" kutlamaları gerekçe gösterilerek izin verilmedi vb. vb..

Devletin resmi kutlamalarına kitle katılımı genel olarak az olsa da, hakim sınıflar Newroz'u "Nevruz"laştırmada epey yol almışlardır. Newroz gibi artık her yıl "Nevruz" da kutlanma durumundadır.

Hakim sınıfların Newroz'u "Nevruz"laştırmaya karşı mücadele, Türk şovenizmine, ırkçılığına karşı, faşist Türk devletini devrimle yıkma mücadelesine bağlı ele alınarak yürütülmek zorundadır.

Değişik uluslardan emekçilerin özgür koşullarda Newroz'u kutlaması, ancak faşist Türk devletinin yıkılması ve işçi-köylü iktidarının kurulmasıyla mümkün olacaktır.

17 Mayıs 1998 ✘

Ermeni soykırımı hakkında bazı tavırlar...

Ermeni soykırımının 83. yıldönümü de geride kaldı. Bu yıl da değişik kesimler çeşitli biçimlerde Ermeni soykırımını lanetledi.

Legal alandaki dergilerin bazıları 1996'dan bu yana Ermeni soykırımı konusunda yurtdışında toplantılar yaparak tavrı takınmaya başladılar. Bu sene de soykırımın yıldönümünde toplantılar, paneller düzenlediler.

Bunlardan biri, 26 Nisan 1998 tarihinde Almanya'nın Frankfurt şehrinde Alternatif, Halkın Günlüğü, Kaldıraç, Kızıl Bayrak ve Özgür Gelecek dergileri tarafından düzenlenen ve Özgür Atılım dergisi tarafından da desteklenen "83. Yıldönümünde Ermeni soykırımı ve sosyalistlerin görevleri" adıyla yapılan paneli.

Söz konusu panel öncesinde, yine Frankfurt'ta, iki gün süren çeşitli etkinlikler yapıldı. Söz konusu etkinlikler "Anadolu, senin Ermeni evlatların nerede?" başlığı altında yapıldı. Bu etkinliklerde, söz konusu dergilerin yapacağı panelin propagandası yapıldı, bildiri ve 1996'da yapılan bir panelin dökümanları dağıtıldı. Bu yılki panel için ortak çıkarılan bildiri, 1996'da yapılan panelin dökümanlarından yola çıkılarak yazılan bir bildiri.

Gerek 1996'daki panelin dökümanlarında, gerekse de bildiride takınılan tavırlar, Ermeni soykırımı konusunda bir kez daha tavrı takınmamızı gerektirmektedir.

Bolşevikler olarak Ermeni sorununda takındığımız tavırlar hem Bolşevik Partizan dergisi üzerinden, hem de derleme bir kitap olarak kamuoyuna sunulmuştur. Söz konusu tavırlar öncelikle ve ağırlıklı olarak hakim sınıfların teşhirini içermektedir. Kendisine "sol", devrimci diyenlerin tavırlarına da şu ya da bu ölçüde değinilmiştir.

Soykırım konusunda devrimcilerin ve devrimci, sosyalist olduğu iddiasında olan örgüt ya da dergilerle bu konudaki hesaplaşma, bunların soykırım hakkındaki sessizliklerine ve tavrı takındıklarında da takındıkları tavırların yanlışlıklarına karşı mücadele, henüz yeteri ölçüde değildir. Bunlarla Ermeni soykırımı konusunda doğru marksist-leninist tavrın ne olduğunun tartışılması görevi dün olduğu gibi bugün de varlığını koruyor. Kuşkusuz bu, bir makaleyle çözülecek olan bir görev değildir. Bu makalemizde, 1996'da yapılan panelin dökümanlarına, bu yıl panel yapan dergilerin bildirisinde öne çıkan bazı sorunlara ve bazı gelişmelere değineceğiz.

AMERİKA'NIN YENİDEN KEŞFEDİLMESİ...

20 Nisan 1996'da Yeni Demokrat Gençlik, Sosyalist Alternatif ve Kaldıraç dergileri Almanya'nın Frankfurt şehrinde "Ermeni halkının soykırımı ve TC ilişkisi" adıyla bir panel düzenlediler.

Söz konusu panele dergi temsilcileri dışında Bochum Üniversitesi'nden Ermeni kökenli Dr. Mihran Dabak katıldı. Ayrıca panele katılan dinleyiciler de birkaç konuşma yaptı. Tüm bu konuşmaların tutanağı kopyalanarak dağıtıldı.

Panelin açış konuşmasında şunlar söylenmiştir:

"Değerli arkadaşlar, değerli panelistler; böyle anlam-
lı ve tarihi önemi olan panele hepiniz hoşgeldiniz.

Dört gün sonra 24 Nisan 1996, Ermeni halkının soykırımı-
ndan geçirilişinin 81. yıldönümüdür.

Anadolu sol tarihimizde bu soykırım ilk kez böyle bir
etkinlikle lanetlenmektedir. Bu yeni bir adım demektir.

Resmi tarihe ve resmi sol tarihe güçlü bir tarihi reddi-
yenin başlangıçlarından biridir." (Dökümanlar, sayfa 1)

Ermeni soykırımının adı geçen üç dergi tarafından ve panel biçiminde lanetlenmesinin ilk kez olup olmadığı üzerine tartışma yürütecek değiliz. Fakat, söz konusu edilen "resmi tarih" ve "resmi sol tarihe" güçlü ve "tarihi bir reddiye" olduğu tespiti **koskocaman bir yalandır.**

İlginç olan bu konuda İbrahim Kaypakkaya'nın en fazla savunucusu olduğunu iddia eden Yeni Demokrat Gençlik dergisinin de bu yalana ortaklık etmesidir.

İbrahim Kaypakkaya yoldaş, hem resmi tarih denen Kemalizmin tarihine, hem de Kemalizmi devrimci, sosyalist diye yücelten "sol" resmi tarihe, "tarihi reddiye"yi gerçekleştirmiştir.

İbrahim Kaypakkaya yoldaş Ermeni soykırımı konusunda Türkiye'de ulusal sorunu tartışırken tavrı takınmış, ama sorunu çözülmüş ulusal sorun çerçevesinde ele alarak yanlış yapmıştır. İbrahim Kaypakkaya'nın gerçek savunucuları Bolşevikler, 4. Kongrelerinde -1991'de- hem İbrahim'in yanlışını, hem de kendilerinin geçmişteki yanlış tavırlarını aşarak, tek doğru marksist-leninist yaklaşımı ortaya koymuşlardır. Böylece İbra-

him'in "tarihi reddiyesi" Ermeni sorununda da yerli yerine oturtulmuştur.

1996'ya gelindiğinde Bolşeviklerin ortaya koydukları tavırlar tüm devrimci kamuoyunun bilgisi dahilindedir. 4. Kongre'nin aldığı kararlar 15 Ocak 1991 tarihli Bolşevik Partizan sayı 62'de yayınlandı. 1996'da ise 1982'den beri yazılan yazılar, yapılan tercümelemler; "**Ermeni Sorununda Bolşevizm**" adıyla derlenerek yayınlandı. Tüm bunların varlığı (Ermeni soykırımının 75. yıldönümünde Bolşevik Partizan'ın soykırım suçlularını teşhir etmek için tüm 1990 yılı boyunca yürüttüğü yayın kampanyasından ve tüm devrimci örgütlere bu konuda çaba göstermeleri için yapılan çağrıdan bahsetmiyoruz bile!!!) şartlarında, 1996'da yapılan panelin Ermeni soykırımını lanetleme açısından ve resmi tarihe reddiye açısından tarihi öneme sahip bir panel olduğu tespiti, Ermeni soykırımı konusunda Amerikanın yeniden keşfedilmesidir...

Olan nedir? 1996'ya gelindiğinde sözkonusu dergileri yayınlayanlar Ermeni soykırımının varlığının farkına varmış ve daha önce olup bitenlere gözlerini yumarak, bu konudaki tarihi kendileriyle başlatmaya çaba göstermişlerdir. Bu çabaları ancak kendilerini kandırmaya yetmiştir.

Bu panelde Sosyalist Alternatif dergisi adına konuşan kişinin tavrı, Özgür Politika gazetesinde, Fatih Sönmez imzasıyla dizi olarak yayınlandı. Sözkonusu dizi yazıda Fatih Sönmez, çarpıtmaya dayalı olarak Bolşevik Partizan'ı "sosyal şoven" tavrı takınanlarla aynı kefeye koymuş ve bu tavra karşı Bolşevik Partizan Yazı Kurulu bir tekzip göndererek tavrı takınmıştır. Özgür Politika Sorumlu Yayın Yönetmeni Bülent Aydın'a gönderilen tekzip yazısı, yayınlanmamıştır. (Bu belge için Bolşevik Partizan sayı 104, sayfa 44-45'e bakınız.)

Fatih Sönmez, Hüseyin Işık ve Mihri Belli'nin 1996 Nisan ayında Ermeni soykırımı konusunda takındıkları tavırlara ilişkin de ayrıca tavrı takınılmış ve Özgür Politika'da milliyetçiliğin kutsandığı somut verileriyle ortaya konmuştur. Fatih Sönmez imzalı yazının 20 Nisan 1996'da yapılan panelde Sosyalist Alternatif dergisi adına konuşan temsilcinin tavrı olduğu, ancak dökümanlar elimize geçtikten sonra ortaya çıktı. Bu açıdan bakıldığında, Bolşevik Partizan sayı 104, sayfa 41-43'de Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan) imzalı yazımız, sözkonusu panelde Sosyalist Alternatif adına konuşanın tavrına karşı takınılan bir tavidir (Bu tavrı yeniden aktarmamıza gerek yoktur).

Sözkonusu panel "tarihi" olur da, "tarihi" kararlar alınmaz mı? Alınır tabii ki! Hem de ne kararlar? Ermenilerin Batı Ermenistan'a dönme, yerleşme ve ayrılma hakkını Kongre kararı haline getirip savunan Bolşevik Parti'yi "sosyal şoven" olmakla suçlayan Sosyalist Alternatif (Fatih Sönmez), ne kadar enternasyonalist olduğunu ve Ermeni sorununa ne kadar önem verdiğini ortaya koymak için şu karar tasarısını panele sunar ve bu tasarı onaylanır:

"KARAR:

24 Nisan Türkiye'de soykırım günü ilan edilmelidir.

Türk egemenlik sisteminin ısrarla reddettiği soykırım gerçeği bilince çıkartılmalı, 24 Nisan özellikle de Türkiye'de geniş işçi ve emekçi yığınları kapsayan Ermeni soykırımına karşı mücadele gününe dönüştürülmelidir. Geleneksel olarak kitle gösterileri, protestolar, kitle toplantıları vb. etkinliklerle her yıl anılmalıdır. Türk egemenlerinin barbarlığı bütün yönleriyle gün ışığına çıkartılarak halklarımıza kavratılmalı ve buna benzer barbarlıkların bir daha tekerrür etmemesi için 24 Nisan belleklerde daima canlı tutulmalıdır." (Dökümanlar, sayfa 46)

Evet, diğer örgüt ve dergileri eleştirirken, tarihi kendileriyle başlatanların; "Hele de Ermeni ulusal sorunu, soykırım ve ondan doğan hak istemleri gündeme geldiğinde, Ermeni halkına karşı sol içinde bir pogrom havası yaşandığını söylemek herhalde abartma değildir. Soykırım geleneğini aralıksız sürdüren burjuva basınıyla sol basında dile getirilen düşünceler özde aynı noktalarda çakışmaktadır." (agb, sayfa 30) diye tavrı takınanların Ermeni soykırımı hakkında aldığı karar böyledir.

Okuyucu hemen sormuştur, bu kararın neresi yanlış ki diye. Ermeni soykırımı konusunda bu kararda savunanlar, Türkiye'de soykırımın resmen kabul edilmediği gözönüne alınarak, Türk hakim sınıflarının teşhir edilmesi için de bir yere kadar savunulabilecek taleplerdir. Fakat bu talepler: a) Düzen içi taleplerdir. Temel çerçevesi reformizmdir. b) Bu talepler Ermeni sorunu konusunda geri düzeydeki taleplerdir. Bu talepler, soykırımın yapıldığının kabul ettirilmesi dışında **Ermenilerin hiç bir hakkını dile getirmemektedir.** Ki, Ermenilerin Batı Ermenistan'a dönme, yerleşme ve ayrılma hakkının savunulmasıyla ilgili tavrımız, panelde alınan bu karardan beş sene önce devrimci kamuoyuna sunulmuştur. "Sosyal şoven" eleştirisi yöneltip sosyal şovenlik böyle yapılabiliyor! Reformizm de cabası...

Panelde alınan "tarihi" diğer karar ise Yeni Demokrat Gençlik dergisi tarafından panele sunulmuş ve onaylanmıştır. Sözkonusu karar şöyledir:

"KARAR:

Tüm konuşmacı arkadaşların belirttiği gibi, Osmanlı devletinin devamcısı, takipçisi TC devleti halkların imhası ve sınıfların inkarı üzerine kuruludur. Soykırımcı ve ırkçıdır. Kaldıraççı arkadaşın da belirttiği gibi misak-ı milli sınırları aynı zamanda bir halklar hapishanesidir. Biz Yeni Demokrat Gençlik taraftarları olarak bu hapishaneyi yani misak-ı milli'yi tanımıyoruz, reddediyoruz. (alkışlar...) Tüm devrimcileri de bu karara katılmaya davet ediyoruz. Dünyadaki halkların kardeşliği temelinde eşit ve özgür bir dünya yaratma mücadelesine herkesi birlikte hareket etmeye çağırıyoruz." (Dökümanlar, sayfa 47)

Ermeni soykırımıyla ilgili bir panel –ve onlar tarafından ilk kez!!!– yapılıyor, bu panelde iki karar alınıyor; bu karar tasarılarından biri İbrahim Kaypakka'yı lafta çok savunan bir derginin temsilcisi tarafından sunuluyor, Ermeni sorunuyla ilgili tek bir hak talebi ya da tavrı ortaya konmazken; yine Amerika yeniden keşfediliyor: "**Misak-ı milli sınırları tanımıyoruz!**"

Günaydın demekten başka bir şey kalmıyor geriye!

Kuşkusuz eleştirimiz misak-ı millinin tanınmamasına değildir. Bu tespiti aynen katılıyoruz. **Eleştirimiz, misak-ı millinin tanınmamasının Ermeni sorununda somut olarak ne anlama geldiğinin ortaya konulmasıdır.** Eleştirimiz, 47 sayfalık dökümanlarda, panelin sonuç bölümünü oluşturan, bir anlamda finali olan kararda Ermeni sorunuyla ilgili somut tek bir şeyin olmamasıdır.

Panelde alınan bu iki karar, Ermeni kökenli Dr. Mihran Dabak'ın konuşmasında ve sorulan sorulara verdiği cevaplarda açıkça vurguladığı; Ermenilerin geri dönme, yerleşme hakkı konusundaki tavrının varlığı şartlarında alınan kararlardır.

M. Dabak açıkça şunları savunmaktadır:

"Sevgili arkadaşlar, 1915 soykırımı için topraklarımıza gitmek mümkün değildir. Ancak Ermenilerin bu topraklara dönüş hakkının tartışılmaz olduğunu da eklemeliyim." (abç) (Dökümanlar, sayfa 4)

Ve:

"Değerli arkadaşlar, Ermenilerin dönüş hakkı talebi doğru bir taleptir. Bu sonuca nasıl ulaşılır bilmiyorum." (abç) (agb, sayfa 34)

M. Dabak haklı olarak Ermenilerin dönüş hakkının tartışılmaz bir hak olduğunu ve bu konudaki talebin doğru olduğunu kendi bakış açısı çerçevesinde dile getirmektedir.

Ermeni ulusal sorunu ve soykırım hakkında takınılan tavırların doğruluğunun temel ölçüsü, –Ermenilere dönme, yerleşme ve ayrılma hakkı görüşünün ortaya konduğu şartlarda– artık soykırım yapıldığının kabulü değildir. Kuşkusuz soykırım yapıldığını kabul ettirmek için mücadele gerekir. Ama, kendisine sosyalist yaftası takanların, Bolşevik Partizan sayı 9/10'daki tavrı çarpıtarak Bolşeviklere "sosyal şoven" eleştirisi yöneltenlerin (bakınız, Dökümanlar, sayfa 45), Ermeni ulusal sorunu ve soykırım konusunda doğru bir konumda olduklarının temel ölçüsü, soykırımın kabulü değildir, olamaz da.

Gerek, Sosyalist Alternatif dergisi adına konuşan ve ayrıca panele bir de karar tasarısı sunan kişinin tavrı, gerekse de bu kararı onaylayan diğer dergilerin temsilcilerinin tavırları bize, bir kez daha bunların Ermeni ulusal sorunu ve soykırım konusunda yanlış bir yaklaşıma sahip olduklarını göstermektedir.

Ermenilerin Batı Ermenistan'a dönme, yerleşme ve ayrılma hakkının savunulmasını bırakın bir kenara, M. Dabak tarafından dile getirilen dönme hakkı bile savunulmamaktadır. Bu tespiti yaptığımızda, Sosyalist Alternatif temsilcisi, ya da Fatih Sönmez, *"hayır, benim konuşmamda bu hak savunulmaktadır"* diyerek itiraz edebilir... Ama itirazı boşuna:

a) Panel'e sunulan karar tasarısında ve alınan kararda bu hak savunulmamaktadır.

b) Bu sorun, "Türk solu" olarak ele alınanlara eleştirinin yöneltildiği yerde gündeme gelmektedir ve sorun şöyle ortaya konmaktadır:

"Bizim solcularımızın bir orta yol aramaları boşunadır. Bu iki yol arasında bir orta yol yoktur. Bu nedenle 'Er-

meniler ulus mudur, değil midir' tartışmasını bir kenara bırakıp, TC'ye, ülkelerine dönmek isteyen Ermeni halkına, 'lütfen' yer açmasını maddi ve manevi zararlarını tazmin etmesini dayatmalıdır." (Dökümanlar, sayfa 32)

Bu tavır iki açıdan yanlıştır. 1) Ermeni soykırımının hesabının faşist Türk devletinden devrimle sorulması, Ermenilerin Batı Ermenistan'a dönme sorununun devrime bağlı ele alınması yaklaşımı burada yoktur. Sorun reformist bir temelde ele alınmakta, Türk devletinden soykırımın maddi ve manevi tazmin talep etmekle kendisini sınırlamaktadır. Faşist Türk devletinin varlığı şartlarında Batı Ermenistan'a dönecek Ermenilerin, anda TC sınırları içinde yaşayan Ermeniler gibi ulusal baskıya maruz kalacakları gerçeği gözardı edilmektedir.

2) Yanlış bir çerçevede de olsa, böylesi bir sorunu TC'ye dayatması gereken, Sosyalist Alternatif değil de "Türk solu" olarak eleştirilen "solcularımız"dır. Yani çok enternasyonalist görünen Sosyalist Alternatif temsilcisinin böyle bir sorunu yoktur.

Söz konusu dergi temsilcilerinin Ermeni soykırımı konusunda panel düzenlemeleri, bu konuda geç de olsa belli tavır takınmaya başlamaları ve bu tavırların bir bölümünün yurtdışında yayınlanan günlük gazetede (Özgür Politika) yayınlanması; Ermeni sorunu konusunda tavır takınma bağlamında olumlu bir gelişmedir. Fakat bu olumluluk, içerikteki bir olumluluk değildir.

İçerik olarak takınılan tavırlar birbirine yamanmaya çalışılan, eklektik tavırlardan oluşmaktadır. Ermeni sorunu öne sürülen talepler ve bu konuda takınılan tavırlar, soykırımı kabul ettirme ve soykırımı karşı olma yönüyle olumlu, ama soruna temel yaklaşımda reformist, milliyetçi ve evet sosyal şoven tavırların ötesine geçememiştir. 1996'da yapılan panelde savunulan düşüncelerin öne çıkan bazı yanları böyledir. Bu düşüncelerin 26 Nisan 1998'de yapılan panelin bildirisine yansıyan ve önemli olan diğer yanları ise şöyle ortaya çıkmaktadır.

ERMENİ ULUSUNUN VE BATI ERMENİSTAN'IN VARLIĞININ REDDİ...

26 Nisan 1998'de Almanya'nın Frankfurt şehrinde yapılan panel, yukarıda da açıkladığımız gibi Alternatif, Halkın Günlüğü, Kaldıraç, Kızıl Bayrak ve Özgür Gelecek dergileri tarafından hazırlanmış ve Özgür Atılım dergisi tarafından da desteklenmiştir. Bu dergilerin savunduğu görüşler bilindiğinde 1996'daki paneli düzenleyenlerle –bazı isim değişiklikleri dışında– bu bileşime katılanlar tarafından düzenlenen ve 1996'nın devamı olan bir panel olduğu tespitini yapmanın önünde hiç bir engel yoktur.

1996'da yapılan panelde olduğu gibi, bu altı dergi imzalı bildiride de soykırımın Ermeni ulusuna değil, halkına yapıldığı savunulmaktadır. Buna birkaç örnek: *"Ermeni halkının soykırımı ve TC ilişkisi"*, *"24 Nisan 1915: Ermeni Halkının Soykırım Günü olarak ilan edilen tarih-*

sel günde", "Ermeni halkının soykırımdan geçirilişinin 81. yıl dönümüdür". (1996 panel dökümanlarından)

"Ermeni halkının soykırımı", "Ermeni halkını kırimdan geçiren", "Ermeni halkı üç bin yıldan beri", "Ermeni halkının kırimdan geçirilişinin sorumlusu", "83 yıl önce Ermeni halkına yönelik gerçekleştirilen bu soykırım". (1998, altı dergi imzalı ortak bildiriden)

Batı Ermenistan'da Ermeni ulusunun varlığı, Ermeni halkı tespitiyle yok sayılırken, Batı Ermenistan ise son yılların çok tilsimli kavramı olan "Anadolu" tanımlamasıyla ortadan kaldırılmaktadır. Ermeniler ve Ermeni sorunu sözkonusu olunca, ulus yerine halk, Türkiye yerine "Anadolu" tanımına sarılmaktadırlar. Türk şovenizmiyle Kürt milliyetçiliği Ermeni sorununda birbirine el uzatıyor. Sonuç: Ermenilerin soykırımdan önce Batı Ermenistan'da ulus olduklarının ve "Anadolu" denen coğrafyanın önemli bir bölümünün Batı Ermenistan olduğunun reddedilmesidir.

1996'daki panelde alınan kararlarda Ermenilerin Batı Ermenistan'a dönme, yerleşme ve ayrılma hakkının sözkonusu edilmemesinin ardındaki gerçek, tam da Ermenilerin ulus olarak varlığının reddi ve Batı Ermenistan'ın "Anadolu"ya dahil edilmesidir. Misak-ı milliye reddettiğini iddia edenler, Ermeni sorunu konusunda, gerçekte misak-ı millinin savunuculuğunu yapmaktadırlar. Bu yaklaşım Nisan 1998'de yayınlanan bildiride de sürdürülmektedir.

Bildirideki bazı tavırlar şöyledir:

"20. yüzyılın ilk soykırımının gerçekleştiği toprakların sosyalist basın çevreleri ve devrimciler olarak bu soykırımı gerçekleştirenleri lanetle anıyor ve protesto ediyoruz!"

Bildirinin ilk paragrafında takınılan bu tavırda, bilinçli olarak soykırımın gerçekleştiği toprakların adı verilmemektedir. Böylece çok "enternasyonal" takılan "sosyalist basın çevreleri ve devrimciler"ın -20. yüzyılın ilk soykırımının Ermeni soykırımı olduğunu bilmeyenler-, hangi ülkenin ya da nerenin "devrimcileri" olduğunu bilme durumunda değildir. Sabırlı ve meraklı okuyucu bildirinin yarısına geldiğinde bu çok "enternasyonal" takılan kesimin "Biz Türkiye'nin sosyalist basın çevreleri ve devrimciler" olduğunu tespit edebilme durumuna gelmektedir.

Böylece, bir kez daha a) "Anadolu"dan bahsedildiğinde, b) Soykırımın gerçekleştiği topraklardan bahsedildiğinde sözkonusu edilen Türkiye'dir. Soykırım, esas olarak Batı Ermenistan'da ve Türkiye ve Kürdistan'da yaşayan Ermeniler üzerinde değil de, Türkiye'de yapılmıştır. Ve "Türkiye'nin sosyalist basın çevreleri ve devrimciler"ı de; Batı Ermenistan'ı yok sayarak bu soykırımı lanetliyor.

Bildirinin ikinci paragrafı şöyledir:

"24 Nisan 1915 yılı insanlık tarihinde unutulmayacak, unutturulmaması gereken bir öneme sahiptir. 84. yıldönümünde lanetlediğimiz Ermeni halkının soykırımı insanlık için utanç verici bir olaydır. Bizler biliyoruz ki insanlık tarihinin özgürlük, kardeşlik mücadelesinin her döneminde sınıflar kendi çıkarları gereği şiddet politi-

kalarını biz emekçilere yönelik uygulamaktan çekinmişlerdir." (aynı yerden)

Soykırımın Ermeni ulusuna değil de Ermeni halkına yapıldığı görüşü, burada daha açık bir biçimde görülmektedir. Buna göre, şiddet politikası, soykırım Ermeni emekçilere (panelciler emekçilerle halk kavramını aynı anlamda kullanıyorlar!!!) yönelmiştir. 1996'da tarihi kendileriyle başlatanların bu tavırları, Ermeni soykırımı ve sorunu konusunda ne kadar yanlış tavır içinde olduklarını ve evet siyasi cehaletlerini ortaya koymaktadır.

Bu siyasi cehalet soykırımı karşı nasıl mücadele edilmesi konusunda da sürdürülmektedir. Tavırları şöyledir:

"Bizler halklara yönelik bu vahşi katliamları tarihin derinliklerine atamayız. Bu soykırımları unutturmaya çalışanların tersine tarihin bugün için gerekli olduğuna vurgu yaparak egemenlerin bu utanç verici gerici şiddetine cevap olma yolunda yürümeliyiz. Bu tür soykırımlar aracılığıyla halklar arasında yaratılan düşmanlığın önüne ancak böyle geçebileceğimizin bilincindeyiz." (aynı yerden)

Bu çok "felsefi" ifadeler, okuyucuya, bildiriye yayınlanmaların Ermeni soykırımı konusunda ne kadar keskin

BU KİTABI OKUYUN!

**ERMENİ
SORUNUNDA
BOLŞEVİZM**

**BOLŞEVİK
PARTİZAN
YAYINLARI**

tavira sahip oldukları görüntüsünü vermektedir. Fakat bu sadece laf kalabalığıdır!

Laf kalabalığı içinde, bizzat soykırımın yaratılan düşmanlığın bir sonucu olduğu gerçeği tersyüz edilmektedir. Yine soykırımda Türk ve Kürt ulusundan işçi ve emekçilerin, Türk ve Kürt halkının sorumluluğu ortadan kaldırılmaktadır. Aktarılan bu alıntıya bakıldığında soykırım, "egemenlerin utanç verici gerici şiddeti" olarak değerlendirilip, bunun sorumlusunun da egemenler olduğu ortaya çıkmaktadır. Fakat her paragrafından cevherler ortaya koyan bu bildiride sonuç itibarıyla soykırımdan sorumlu görülen İttihat ve Terakki Cemiyeti'dir. Tespitleri aynen şöyledir:

"Bizler biliyoruz ki 20. yüzyılın başında Ermeni halkını kırimdan geçiren Osmanlı İmparatorluğu ve takipçisi Türkiye Cumhuriyeti devletidir. Ermeni halkı üç bin yıldan beri yaşadığı topraklarda 20. yüzyıla birlikte kendi kaderini tayin ederek uluslaşmaya girmiştir. Tümüyle devrilmiş ve Türkleştirilmiş unsurlardan oluşan ve Osmanlı devletini yaşatma amacıyla kurulmuş **İttihat ve Terakki Cemiyeti (İTC)** Ermeni halkının kırimdan geçirilişinin sorumlusudur. 2 milyona yakın Ermeni katledilmiş ve sürülmüştür." (aynı yerden)

Alıntıda üzerine durulabilecek birkaç sorun var, ama, esas sorun, soykırımın sorumlusunun kim olduğu konusunda takınılan tavidir.

Kuşkusuz, İttihat ve Terakki Cemiyeti de Ermeni soykırımından sorumludur. İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin ve özellikle Talat ve Enver gibilerinin bu soykırıma önderlik etme düzeyindeki sorumlulukları da olgudur. Fakat soykırımdan tek sorumlu İttihat ve Terakki Cemiyeti değildir. Soykırımın esas sorumlusu Osmanlı/Türk devleti ve hakim sınıflardır. Soykırımın sorumluluğunu sadece İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne yüklemek hem Osmanlı devletini ve hem de devamı TC'yi aklamaktan başka hiç bir anlama gelmez. Böylece devlet hedef olmaktan çıkarılmaktadır.

Bildiride ortaya konan tavır, sosyalist ve devrimci olma iddiasında olan dergilerin Ermeni soykırımı ve sorunu konusunda yanlış konumda olduklarını açıkça ortaya koymaktadır.

BİR BAŞKA ETKİNLİK

24 ve 25 Nisan 1998 tarihlerinde, yine Almanya'nın Frankfurt şehrinde yapılan etkinlikler, "Halklar Arası Diyalog İçin İnisiyatif (Soykırım karşıtları örgütlenme platformu)" tarafından düzenlendi ve bazı diğer örgüt, grup ve derneklerce de desteklendi.

Özgür Politika gazetesinde bu etkinliklerin propagandası için birkaç gün toplantının ilanı ve gündemi yayımlandı.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi bu etkinlikler "Anadolu, senin Ermeni evlatların nerede?" başlığıyla yapıldı. Şimdiye kadar gazete ve dergiler üzerinde kamuoyuna yayınlanan konuşma, Alman yazar Wolfgang Gust'un ko-

nuşması oldu.

Bu etkinlik konusunda değinmek istediğimiz temel sorun, bunların da "Anadolu" tanımını kullanarak Batı Ermenistan'ın varlığını gözardı etme, reddetme konusunda, altı ortak imzalı bildirideki ve 1996'daki panelin tavrıyla aynı konumda olmalarıdır.

Nasıl ki Türkiye tanımı Kürdistan'ın bir parçasını, kuzeyini ve Batı Ermenistan'ı yok saymak için kullanılmışse, şimdi, özellikle son birkaç yıldan beri kendisine devrimci, sosyalist diyenler tarafından kullanılan "Anadolu" tanımı da Trakya'yı dışta tutma dışında aynı içerikle kullanılmaktadır.

Batı Ermenistan'ı "Anadolu" kavramına sığınarak yok saymak, özde hakim sınıfların tavrılarıyla aynıdır. Halkların birliğini istiyor görüntüsünün ardına gizlenerek millî sınırlarının savunuculuğu yapılmaktadır.

Burada ortaya koyduğumuz tavırlar dışında göze çarpan iki tavır, Mihri Belli şahsında Türk şovenizmi, Kemalizin savunuculuğu ve Roni Alan şahsında Kürt milliyetçisi tavrılardır.

Ermeni soykırımı ve sorunu konusunda doğru, marksist-leninist tavır devrimci ve sosyalist olma iddiasında olanlar arasında da egemen kılınabilir. Bolşevizmin bayrağını daha da yükseklere çekmek için iş başına!

11 Mayıs 1998 ✕

NOT: Dergimiz yayına hazırlanırken, Ermeni soykırımının tanınması hakkında yeni bir gelişme oldu. Fransız Ulusal Meclisi'nde "Fransa, 1915 Ermeni Soykırımını açıkça tanımaktadır." diye tek cümlelik bir karar tasarısı kabul edildi. Söz konusu tasarısı, Senato tarafından da onaylanırsa yasalacaktır.

Fransız Ulusal Meclisi'ndeki bu gelişme, faşist Türk devletinin yoğun tepkisini beraberinde getirdi. Fransız hakim sınıflarının bir bölümünün Ermeni soykırımını kullanmaya çalıştığını gösteren bu gelişmeyle birlikte, faşist Türk devletinin Ermeni düşmanlığını körüklemeye ne kadar ilerlediği de bir kez daha açıkça görüldü.

Faşist Türk devleti yeni bir Ermeni düşmanlığı kampanyasına başladı. "Esas soykırımı yapanların Ermeniler olduğu, Türklerin vatanlarını savunmak için savaştığını ve vatan savunusunun ne zamandan beri soykırım diye adlandırıldığının" teorilerini yeniden piyasaya sürdüler. Fransa'nın Afrika'da soykırım yaptığını ve bu yüzden de Fransızların Türklere hiç bir şey söylemeye haklarının olmadığını da bu arada hatırlattılar.

Tüm burjuva medya Ermeni düşmanlığını körüklemeye devam ediyor. 20 Haziran'da, Avrupa'daki ırkçı, faşist Türkler Fransa'da protesto eylemi yapacak.

Faşist Türk devletinin Ermeni düşmanlığını körüklemeye sınır tanımadığı bir kez daha ortaya çıktı. Gelişmeler ve takınılan tavırlarla ilgili gelecek sayımızda tavrı takınacağız.

sterka bolşevik

Yanlışlar ve itiraflar...

Ermeniler ve Kürtler
aynı topraklarda yaşayan
iki kardeş halktı.
Bin yıllardır ortak yaşamdan
et - tırnak
hısım - akraba olmuş
Kimbilir kaç Kürt ve Ermeni genci
gizlice buluşmuştu
Kimbilir birbirlerine nasıl sevdalanmışlardı
Dilleri, inançları elbetteki farklıydı
fakat bin yılların
bu halklarda
büyük hatıraları vardı
Bizim köyümüzde de o zamanlar
güneş çok daha parlak
dağlar daha da yaman
sular temiz
yaylaları uçurumsuz
köyün insanları öyle dost
öyle masumdu
Osmanlı emir buyurdu
Katlini vacip, mallarını
mülklerini
helal etti
Bizimkiler de,
mal mülk uğruna
Ermeni kardeşlerinin
kanını içti

Üç karışık toprak
koparıp attı
insanların içindeki
dostluk çiçeklerini
O zamanlar üç karışık toprak
üç avuç buğday verirdi
belki de böylece üç ekmek
fazla yenirdi.
Şimdiler de o topraklar
çoraklaştı
Sular azaldı
Dağlarımız Türk uçakları
tarafından bombalandı
silah
bizimkilere döndü
İnsanlar
bırakıp topraklarını
kaçtı
Yine kan
aktı
Bizimkiler
yanlış yaptığını
çok... sonradan anladı.

GENCO x

Aydın geçinen bir şovenistin, Prof. Baskın Oran'ın kimi hezeyanları...

Kendine "aydınım" diyen ya da böyle anılmasından büyük haz alan o kadar çokça "aydın" var ki bu konuda kelimenin gerçek anlamında bir aydın enflasyonundan bahsetmek mümkündür. Böylelerinin miskinlik derecesinden kendilerine hayran/düşkün olduklarını belirtmek bile gereksiz. Her ne kadar sözde aydın kimlikli olmaları noktasında hepsi aynı yolun yolcuları olsa da, değişik bir dizi konu hakkındaki görüş, düşünce, öneri, fantazi ve çözümleri vs. farklı farklıdır.

Bu tip aydınlardan biri de profesör ünvanlı Baskın Oran'dır. Bu "meşhur aydın" adam, kapkara zehir saçan "Aydınlık" dergisinin köşe yazarıdır. Kürt sorununda sözde uzmandır, gazetesinin çizgisinde komplo teorileri üretmede ve karşıdevrimci siyaset yapmada pek yamandır. Ve bu "aydın adam" aynı zamanda düpedüz kaba bir Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi karşıtıdır.

Baskın Oran, 26 Nisan 1998 tarihli haftalık "Aydınlık" gazetesinde Kürt ulusal mücadelesi ve somut olarak da mücadelenin bugünkü durumu üzerine yaptığı değerlendirme yazısında nasıl bir "aydın" olduğunu ortaya koymaktadır. Onun bu makalesi gerçek anlamda bir ibretlik belge niteliğindedir. Tipik Kemalist gazetecilik ve MGK güdümlü "solcu" şovenist gazetecilik yapan Baskın'ın dediklerine bakalım...

"Türkiye şimdiye kadar Kürt sorununda yalnızca askeri yöntemi kullandı.

1925'te, lâmi cimi yok, başka birşey yapamazdı. Çünkü daha Cumhuriyet kurulmadan kurulmuş bir örgütün, Azadi'nin silahlı ayaklanması karşısındaydı ve kendini koruma refleksi yalnızca doğaldı." (Aydınlık, 26 Nisan 1998, Bu yazıdaki bütün alıntılar aynı tarihli gazeteden yapılmıştır.)

Baskın Oran, 1925 Şeyh Sait ayaklanmasının askeri yöntemlerle, yani sömürgeci vahşetle bastırılmasını alabildiğince "doğal" değerlendirmesini yapabiliyor. Yani sömürgeci Kemalist kıyım makinesinin Kürt soykırımına onay veriyor. Neden? Çünkü soykırım yapılmasaydı, belki de Kürt milliyetçileri kendilerine alan açabilirdi; TC'nin üniter bekası delinebilirdi! İşte Baskın Oran tam da burada uyanıyor ve ayaklanmanın bastırılmasını onaylıyor. Derin tahlilci Baskın, derin devletçilerin kula-

ğına üfleme oranında milim sapmıyor! Baskın analizi ve Kürtlere uygulanan katliamlara ve baskılara "haklılık" temeli kazandırmaya çalışıyor. Bununla da yetinmiyor:

"Sonunda Kürtler 1980'den sonra yine silaha başvurunca aklımız başımıza geldi.

Fakat, ayaklanma hangi süreç sonucu çıkmış olursa olsun, yine burada askerî yöntem doğal sayılabilirdi. Nihayet, hiçbir rejim, silahlı ayaklanmaya silahla yanıt vermekten başka birşey yapamazdı."

"Aydın" ve üstelik "sosyalist" geçinen bu özel ünvanlı "sivil general" ise generaller çetesinin isteği doğrultusunda tavır takınmaktadır. Generallerin verdiği bilgi üzerine hareket ettiğini not düşerek kendi "sivil generallik" konumunu gizleme çabası içine giriyorsa da, kelimenin gerçek anlamında ordu kurmaylarıyla birlikte hareket ettiğini ortaya koyuyor. Bu kişi, 50 bine yakın insanın ölümünden, 4 bin köyün boşaltılmasından, binlerce faili meçhul cinayetin işlenmesinden, milyonlarca Kürdün göç ettirilmesinden, doğanın ateşe verilerek talanından... sorumlu TC ve onun ordusunun barbarlığını bir çırpıda "doğal" değerlendirerek ordusunu ve devletini arkalıyor, yapılan katliamların tellallığına soyunuyor.

Şöyle diyor;

"Ama, artık bitmiş bulunuyor.

Eğer resmî makamlar doğru söylüyorlarsa, ki söyledikleri anlaşılıyor, Kürt milliyetçiliğinin bir silahlı ayaklanması daha kesin bir başarısızlıkla bitti."

Faşist sömürgeci TC'nin kurmaylarından aldığı referansla yazısına yön veren yazar, generallerin ve öteki devlet erkânının bile söylemedikleri bir kesinlikte sonuçlar koymayı tercih etmektedir.

Baskın, baskın bir tutum içine girerek "generallerden önce ben saptadım" heyecanıyla "en iyi devlet savunucusu" olduğunu kanıtlamak istiyor.

Bizzat bu haksız savaşı yürütenlerin böbürlenerek söyledikleri şey "marjinalleştirdik" lafzıdır. Son "Murat Operasyonu" da Kuzey Kürdistan'daki ulusal uyanış ve mücadelenin bitirilemediğinin ifadesidir, ordu "marjinalleştirdik" lafzıyla bu gerçeği ifade etmektedir.

Yazarın, devletinden üç adım öne geçerek devletini pohpohladığı ve yalanına beş kattığı somut bir gelişme

karşısında söylenebilecek en uygun şey şu olabilir:

TC seninle ne kadar gurur duysa azdır bay Baskın!!! Baskın Oran, çok açık bir biçimde Kemalist Esat Bozkurtların izinden gitmekte olduğunu ortaya koymaktadır. Bu şoven aydın, bugünkü mücadelenin bittiğini gerçekten de inandırıcı kılabilmek için hemen dün olanlarla bağına kurma kurnazlığını devreye sokuyor. Öyle ya, öncelikler çeşitli nedenlerle –burada nedenleri üzerine durmamıza gerek yok– başarıya ulaşamadılar. Oran kendi çıplak yalanını geçmişin bu olgusuyla birlikte seslendirerek inandırıcı olmaya çalışıyor... Ama boşuna!

Yazarda, aydın sorumluluğu olmadığı çok açıktır. Okul yüzü görmekle; "prof." ünvanı almakla aydın olmayacağını en yalın örneğini Baskın Oran tiplerinde görüyoruz.

Bilgiye, tarihsel gerçeklere, somut olgulara sırtını dönen kartvizit aydınları; Kürt-ulusal mücadelesi karşısında devletten daha devletçi olduklarını belgeleyerek emekçilerin ve ezilen halkların hizmetinde aydın özelliklere sahip bulunmadıklarını fazlasıyla kanıtlamışlardır.

Yazarın bazı başka incilerine de bakalım...

"Reform yapmak zorunda kalan bir Türkiye böyle bir durumda yalnızca vermekle kalacak.

Verdiğinin hiçbir, ama hiçbir anlamı olmayacak. O zaman Kürtler aldıklarıyla kesinlikle yetinmeyecekler."

Baskın Oran, Türkiyesini koruyor ve kolluyor, yani; Türk devletini özgürlük isteyen Kürt ulusundan kurtarmak için üzerine kapanıyor, siper oluyor.

Baskın Oran'ın siper olduğu Türkiye nasıl bir Türkiye? Savunduğu devlet nasıl bir devlet?!!

Bu Türkiye, güncel söylemlerle çetelerin yönettiği bir Türkiye! Bugüne kadar onbinlerce yoksul Kürt köylüsünün öldürüldüğü, son on beşyılıda elli bine yakın Kürdün katledildiği bir Türkiye! Devrimcilerin ve komünistlerin katledildiği; devrimci, ilerici muhalefetin kanla bastırıldığı bir Türkiye!

Oran öyle masumane bir Türkiye tablosu çiziyor ve savunuyor ki, Türkiye devleti haklı; kendi kimliğinin tanınmasını isteyen Kürtler haksız çıkıyor! Bu gözü dönmüş Kemalist bir-iki kırıntı kabiliinde reformların tartışılmasına bile tahammül edemeyecek kadar şovendir. Türk hakim sınıfları, böylesi bir "aydının" kıymetini iyi bilmelidir!

O, "önce ez, sonra çöz" görüşünü savunmaktadır. O, Türk devletinin reform yapmasını Kürt ulusal hareketinin bitirilmesine bağlamaktadır. Oran'ın içine şovenizm öylesine işlemiştir ki, aslında şunu söylemek istiyor: "Son isyanı da bitirdiniz, elinize sağlık; ama reform için gecikmeyin çünkü arkasından yeni bir isyan çıkabilir ve o zaman hiç kimse bizi kurtaramaz!"

Bu korkusu boşuna değildir.

Kürdistan eninde sonunda özgürleşecek, bağımsız ve sosyalist bir ülke olacaktır. Bu belki bugün kimilerine hayal gibi gelebilir, ancak unutulmasın ki proletaryanın, emekçilerin ve ezilen halkların hayalleri er ya da geç mutlaka gerçekleşecektir. Daha bugünden bunun farkında olanların sayısı hiç de az değildir. Başta sö-

mürgeci Türk devleti ve onun has savunucusu Baskın Oran bunun hayal olmadığını çok iyi biliyor. Oran'ın yalvara yakara devletin uyanık olmasını istemesinin başka ne anlamı olabilir?! Israrlı bir şekilde "Kürtler aldıklarıyla kesinlikle yetinmeyecekler" sözlerine vurgu yapması ve çıkış noktası olarak bunu alması, açık ki yazarın gelecekte nelerin olacağını güçlü bir biçimde sezindiğini gösteriyor.

Koruma güdüsüyle yazdığı yazıda, "tehlike" konusunda kimi ipuçları veriyor. Örneğin, "yoksulluk" bağlamında ve yine patron-işçi konumlanışına dair yazdıkları esas "tehlikenin" nereden geleceğine işaret etmiş oluyor. Onun asıl korkusu, sınıf mücadelesidir! Bu durumda, devleti adına daha bugünden kaygı duymaması düşünülemez!

"Önce ez" planının sonuna gelindiğini ve artık sıranın çözümden hesap eden yazar, "sonra çöz" esprisine bağlı bir şekilde "Ne yapmalı?" sorusuna Ecevitvari cevap veriyor. Şöyle yazıyor:

"Kürt kökenliler fukaralığı ne kadar yenebilirlerse, bu devlete o kadar gönüllü bağlanırlar."

Gelinen yerde, ırkçısından liberaline kadar bir dizi çevre bu plan üzerinde anlaşmaktadırlar. Yazar, bu anlamda yeni olmayan ama önemli bir şey söylüyor:

Kürdü, devlete zincirle bağlamak lazım! Fukaralık, Kürdün devlete daha sıkı bağlanmasının önünde engeldir. Bunun için fukaralığı yenmek lazım. Bu fukaralık devletin başına beladır, bu bela bir gün bizi iktidardan edebilir vs. Eğer mide guruldamazsa tipiş tipiş devlete sadakat gösterirler ve biz de misak-i milliye, ulus devleti ve üniter devletimizi paşa paşa yürütürüz! Yalnız bu işi yaparken, Kürdü Kürde havale etmek daha yerinde olur. Bırakın onlar birbirleriyle uğraşsınlar. Yani, Kürt burjuvazisini büyütelim ve Kürt işçi ve emekçisine karşı bizzat bu Kürt burjuvası savaşsın. . .

Baskın Oran şöyle akıl veriyor:

"Bir: Kürt kökenlilerin yoğun olduğu bölgelere, iktisadi maliyeti kaçta çıkarsa çıksın, kütleli yatırım olanaklarını şimdiye kadar görülmemiş biçimde desteklemek. Kürt kökenliler fukaralığı ne kadar yenebilirlerse, bu devlete o kadar gönüllü bağlanırlar."

Burada en dikkat edilecek husus, yatırımı bölgedeki Kürt kökenlilerin yapması. Yoksa, işverenle Türk, işçiyile Kürt özdeşleşir. Bilmem, anlayabildiniz mi."

Söylenilen gayet açıktır; Kürdün devlete bağlanması için elden ne geliyorsa o yapılsın, ama gecikilmesin, şimdi yapılsın denmektedir. İşte yazarın önemli dediğimiz ısrarı tam da burada anlam kazanıyor. Çünkü gelecekte yana haklı olarak hayli kaygılı gözükmektedir.

Ancak uzun vadede bu konsept de tutmayacaktır. Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesinin sonucunu/kaderini belirleyecek olan proletarya önderliğindeki savaşım geliştikçe sömürgecilerin yenilgisi kaçınılmaz olacaktır.

Öyleyse, her alanda Bolşevik mücadeleyi yükseltmek için iş başına!

19 Mayıs 1998 X

Kuzey Kürdistan'da nüfus planlaması ve MGK

*"... Cellat uyandı yatağında bir gece
Tanrım dedi, 'Bu ne zor bilmece'
Öldükçe çoğalıyor adamlar
ben tükenmekteyim öldürdükçe"
(Ataol Behramoğlu)*

Hakim sınıflar egemenliklerini sürdürebilmek için, işçi sınıfının ve tüm emekçilerin kötü yaşam koşullarının kökeninin kapitalist sistem olduğunu gizlemeye çalışırlar.

Hakim sınıflar bir yandan sömürünün, baskının kaynağının görülmesini engellemeye çalışırlarken, diğer yandan da sömürü ve baskıların söz konusu edildiği yerde, kendilerinin bunlarla doğrudan bir ilişkisinin olmadığını öne sürmeye çalışmaktadırlar.

Burjuvazinin tüm ideologları da bu temelde teoriler üretmeye çaba göstermiş ve burjuva hükümraniğin "haklı"lığının teorilerini yapmışlardır.

Bu bağlamda burjuva ideologlarının savunduğu en önemli teorilerden biri, "nüfus teorisi"dir. Onlar bu teorilerini Malthus'a dayandırmaktadırlar. 1766-1834 yılları arasında yaşayan İngiliz ekonomisti Thomas Malthus'un nüfus sorunuyla ilgili teorisine göre, işçilerin sefaleti yoğun nüfus artışından kaynaklanıyor. Bütün sorun doğurganlığın yoğunluğundadır. Kapitalizmin işçilerin yoksulluğundan herhangi bir sorumluluğu yoktur. Marks bu teorisinin yanlışlığını bilimsel olarak ortaya koyar ve mahkum eder. Marks'a göre, yığınların yoksulluğu kapitalizmin ürünüdür ve bunun temel sebebi de sömürüdür.

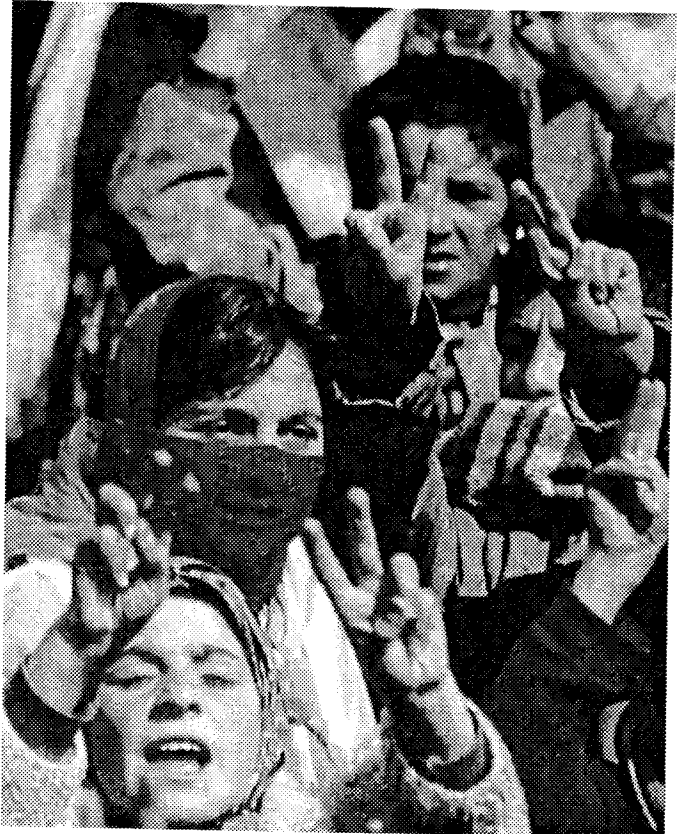
Marks'ın bu teoriyi çürütmüş olması olgusuna rağmen, burjuva ideologlar 1870'li yıllarda Malthus'un bu düşüncelerini, "Neo-Malthusçuluk" olarak yeniden piyasaya sürdüler. Bu teori, savaşları, doğum kontrolünü, salgın hastalıkları kapitalizmi destekleme ve yığınların sefaletini yatıştırma araçları olarak kabul eder.

Malthus'a dayandırılarak geliştirilen bu siyaset, günümüzde de egemenlerin ırkçı siyasetinin temel taşlarından birini oluşturmaktadır. Örneğin Avrupa'nın bir dizi ülkesinde kadınların doğurganlığı özel primlerle ödüllendirilirken, geri bırakılmış ülke kadınlarına zorla kısır-

laştırma ve sağlığa zararlı korunma araçları dayatılmaktadır.

Uluslararası burjuvazinin yaptığı işi, Türk burjuvazisi de doğal olarak yapmaktadır. Türk hakim sınıfları Kuzey Kürdistan'da "nüfus planlaması" konusuna da "el atmakta" geri kalmadılar. MGK patentli bu "yeni nüfus planlaması", Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı tarafından, "Kadın Sağlığı Eğitimi" adı altında uygulanmaya başlandı. Burjuva medya "Doğu'da aile planlaması işe yaradı" biçiminde propaganda yürüttü.

Faşist Türk devletinin Kürt ulusuna yönelik sürdürdüğü haksız, gerici savaş tüm hızıyla sürüyor. Köyler yıkılıp yıkılıyor, zoraki göç ettirmeler, sürgünler; "faili belli" katliamlar devam ediyor; bir operasyon bitmeden diğeri başlıyor; sınırötesi operasyonlar düzenleniyor;

ırkçılık, şovenizm azdırılıyor vb. vb...

Kısacası, barbarlık had safhada.

Faşist Türk devletinin sürdürdüğü bu barbarlığa rağmen, Kürt ulusunun mücadelesi de sürüyor. Hakim sınıflar, katlederek, sürgün ederek yok edemedikleri Kürt ulusuna karşı, "nüfus planlaması" adı altında başka yöntemlerle de mücadeleye ediyor. Temel dertleri, Kürtlerin çoğalmasını engellemek. Kuzey Kürdistan'ı Kürt nüfusundan temizlemenin birkaç yolunu deniyorlar. Sürgün, katletmek ve **doğurtmamak**...

Binlerce yerleşim alanının yakılıp yıkılması, milyonlarca kişinin göç ettirilmesi ve onbinlerce insanın katledilmesi Türk hakim sınıflarının istediği "nüfus planlaması"nın çözümü olmadı... Göç ettirilenler, kendi iradelerinden bağımsız olarak gittikleri yerlerde faşist Türk devletine yeni sorunlar yarattı. Ayrıca hakim sınıflar, sürgün edilenlerle, her şeye rağmen yerini yurdunu terketmeyenler arasında bir benzerlik buldu:

"Doğudaki aileler çok çocuğa sahip"ti.

"Kara çalı" gibi çoğalıyordu çocuklar... Geleceğin sahipleri, hakim sınıfların yüreklerine korku saldılar! Kürt nüfusunun Kuzey Kürdistan-Türkiye'de 2025 yılında nüfusun % 50'yi aşmaya eğilim gösterdiğinin hesabını yapan hakim sınıflar, böylesi bir gelişmenin "vahim sonuçlara" yol açacağını düşünerek, Kuzey Kürdistan'da "nüfus planlaması" siyasetine ağırlık vermeyi gerekli gördüler.

1996'da MGK'nın yaptığı bir toplantısında ortaya koyduğu bu sorun, 1997 yılı sonlarına doğru Anadol-D hükümetinin Aileden Sorumlu Devlet Bakanı Işıl Saygın öncülüğünde yoğun bir biçimde pratiğe geçirilmeye başlandı.

17 kuruluş tarafından oluşturulan "Gönüllü Kuruluşlar Ulusal Kadın Sağlığı Komisyonu" (KASAKOM) tarafından Kürdistan'ın 11 ilinde uygulanmak istenen şimdiki "nüfus planlaması" üç yıl süreli bir plan temelinde yapılmak istenmektedir. Bunun adı da "Kadın Sağlığı Eğitimi Projesi"dir. Buna göre Kuzey Kürdistan'da kadınlar "eğitilecek"... daha az çocuk yapmaya ikna edilecektir. Fazla çocuk doğurmanın kadın sağlığına ne kadar zararlı olduğu Kürt kadınına anlatılacak... Böylece hakim sınıfların Kürt kadınının sağlığına ne kadar önem verdiği ispatlanmış olacak...

Kadınların, burjuva temelde de olsa kendi sağlıkları için aydınlatılması, kuşkusuz karşı çıkılacak bir şey değildir. Tam tersine, kadınların sağlığı için ne kadar çok iş yapılabilirse o kadar iyidir. Ama sorunun özü, amaçlanan "nüfus planlaması", kadınların, bu somutta da Kürt kadınlarının çıkarları, sağlığı sorunu değildir. Sorunun özü, Kürt nüfusun çoğalmasını engellemektir.

Hakim sınıfların gerçek yüzü bu sorunda çok daha açık ortaya çıkmaktadır: Bir yandan ırkçı, şoven yüzleri: Kürt nüfusun çoğalmasını engellemek, diğer yandan ise erkek egemenliği: Doğum kontrolünün sadece kadınlar için öngörülmesi...

MGK patentli bu "yeni" "nüfus planlaması" projesi için çalışmalara 1997 sonuna doğru başlandı. Esas olarak kadınlara yönelik olan bu çalışmalar, ilk andan itibaren sorun yarattı hakim sınıflara. "Kadın Sağlığı Eğitimi"ni verecek olan kadınlar, Kürt kadınlarına fazla çocuk doğurmanın zararlarını Türkçe, evet sadece Türkçe anlatabiliyorlardı. Anlatılması gerekenlerse, sadece ve sadece Kürtçe anlayabiliyorlardı. Birileri, "fazla çocuk doğurmak kadınların sağlığını tehlikeye sokar" derken, diğerleriye: "Em Tırki nızanînê", "We ji fam nakînê", "Hun me ra çî dibên?" ("Türkçe bilmiyoruz", "Sizi de anlamıyoruz", "Bize ne söylüyorsunuz?") diye tavır takınıyorlardı.

İşin böyle gidemeyeceğinin farkına varan "aydınlatıcı güçler", projenin yürüebilmesi için Kürtçe bilen gönüllüler aramaya başladı. Ulusal kimliğinin bir parçası, en basitinden ana dili Kürtçeyi konuşması, kendisine yasaklanan Kürt ulusundan insan aranıyordu... Bu arayış, Kürt nüfusun çoğalmasını engellemek, sömürgeci faşist Türk devletinin planını yaşama geçirmek için Kürtçe bilen elemanların, daha doğrusu işbirlikçilerin arayışındır.

Hakim sınıflar şimdi de Kürtçe bilen insanların peşine düşmüş. Eğer gönüllü bulmazsa, Kürtçe öğretmek için planlarını gerçekleştirmeye çalışacak. Kürt nüfusun çoğalmasını engellemek için, Kürtçeyi kullanacaktır. Ama, ne yaparsa yapsın bir çıkmazın içindedir.

Katliamlarla, sürgünlerle, haksız ve gerici savaşla yok edemediği Kürt ulusunu, nüfus planlamasıyla da yok edemeyecektir.

Mayıs 1998 ✕

Sovyetler Birliği'nde Kürt emekçileri arasında kültürel alanda devrim...

“Proletarya diktatörlüğü altında ulusal kültür nedir? İçerik bakımından sosyalist ve biçim bakımından ulusal olan bu kültürün hedefi, yığınları enternasyonalizm ruhuyla eğitmek ve proletarya diktatörlüğünü pekiştirmektir. (...) Büyük Rus şovenizmine sapan kimseler, Sovyetler Birliği'nde sosyalist inşa döneminin, ulusal kültürlerin dağılması ve tasfiye edilmesi dönemi olduğunu sanıyorlarsa, çok yanılıyorlar.

Aslında bunun tam tersi doğru. Gerçekten de Sovyetler Birliği'nde proletarya diktatörlüğü ve sosyalizmin inşası dönemi, içerikleri bakımından sosyalist ve biçimleri bakımından ulusal olan ulusal kültürlerin en parlak dönemidir. Onlar besbelli ki, anadil de genel okul yükümlülüğünün getirilmesiyle ve sağlamaştırılmasıyla birlikte ulusal kültürlerin yeni bir güçle gelişeceğini kavramıyorlar.

Gerçek milliyetlerin sosyalist inşaya ancak ulusal kültürlerin gelişmesi koşulu ile gerçekten katılabileceklerini kavramıyorlar. Ulusal kültürlerini geliştirmelerinde Sovyetler Birliği halklarını destekleme ve teşvik etme Leninist siyasetinin temelini tam da burada yattığını kavramıyorlar.

STALİN

Kısaca da olsa, komünistlerin kültür devriminden neyi anladığını belirtmek, bu konuda birkaç noktaya işaret etmek gerekiyor.

Öncelikle klasiklerin soruna yaklaşımının esas alınması gerçeği bilince çıkarılmalıdır. Marksist-leninist teori ve pratikte bu konuda sahip olunan perspektifin kavranması ışığında, bir dizi çevre tarafından adına kültür devrimi denerek savunulan sapmaların görülebilmesi bakımından da Leninizmin soruna ilişkin bakış açısının bilinçlere kazınması şarttır. Burjuva liberal ideolojiye dönük bir sempatinin giderek arttığı ve “sivil toplumculuk” adı altındaki bu görüşün değişik biçimlerde devrimci harekete empoze edilmeye çalışıldığı günümüzde, proletaryanın kültür devrimine yaklaşımının bilinmesi, kavranması zorunlu olmaktadır. Ele aldığımız konu bağintısında da böylesi bir zorunluluk bulunmaktadır.

Kültür devriminden neyin anlaşılması gerektiği bağintısında Komünist Enternasyonal Programında aktardıklarımız öğreticidir:

“Bu yeni insan toplumunu örgütleme rolünü yerine getirebilmesi için, proletaryanın kültürel bakımdan olgunlaşması; kendini yeniden biçimlendirmesi; sosyalizmi ve yeni sosyalist kültürü inşa edebilmek için, kendi safları arasından sürekli olarak teknolojideki, bilimdeki ve yönetimdeki bütün başarıları özümleyebilecek yeni proleter kadrolar yetiştirmesi gerekir.

... Kitleler arasında komünist bilinci geliştirmek ve sosyalizm davasını gerçekleştirmek için insanların kitleler halinde değiştirilmesi zorunludur. Bu, ancak pratik faaliyetlerin seyri içinde, devrim içinde gerçekleşebilir.” (Komünist Enternasyonal Programı, Aydınlik Yayınları, sf. 70)

Proleter devrim, yeni insan yaratılmasının yolunu açtı. Ancak bu toplumun her alanda yenilenebilmesi uzunca bir sürecin sonucunda gerçekleşebilirdi. Değişim, yalnızca parti ve devlet çalışanlarıyla sınırlandırılmazdı. Bir ölçüde bu, öncelikli görevlerden biriydi ve şüphesiz ki ciddi bir başlangıç için önemliydi. Ve fakat bu kadarıyla yetinilemezdi. Çünkü esas olan, kitlelerin büyük dönüşüme gönüllü ve bilinçli bir şekilde katılımını sağlamak, emekçi yığınları yeni insan yapabilmektir.

Bolşevikler, bu yönde ilk adımların atılması bağlamında hiçbir tereddüt göstermediler. Yeni insanın ancak muazzam bir kültür devriminin ürünü olacağı gerçeğini kavrayan komünistler bu alanda özel bir yoğunlaşmaya gittiler.

Bir dizi alanda başarının kazanılması ancak kültür sahasında yeni insanın yaratılmasına da bağlıydı. Ülkenin sosyalist gelişiminin hazırlanmasına bağlı olarak kültür sahasında çalışmalar başlatıldı. Elbette zorluklar büyüktü. Burjuvazinin ve onun etkisinde hareket edenlerin kültürel alanda başarılı olunamayacağı iddialarının aksine Sovyet ülkesinde bu alandaki zaferin nasıl kazanılacağını Bolşevikler gösteriyorlardı.

Proletarya diktatörlüğü devleti, henüz iktidarın ilk birkaç gününde artık burjuvazinin kültür-egitim alanındaki hakimiyetinin yeni emekçilerin cehalete mahkum edilişlerinin tarihe karıştığını; Ekimle birlikte emekçi kitlelerin kültür ve eğitim sahasındaki tüm faaliyetlerden en iyi şekilde yararlanacaklarını açıkladı ve başarılı bir pratikle sonuçlanacak olan yolu açtı.

Bu doğrultudaki çabaya bağlı olarak kültür alanında seferberlik çağrısı olumlu yankı buldu. Kitlesele katılım, Sovyet insanının hayatında yeni bir devrimin başladığının habercisi olan gelişmeleri müjdeliyordu. Ülkenin efendisi artık geniş emekçi kitlelerdi ve bu kitleler her alanda yoğun bir çalışmanın içinde gün geçtikçe genel kalifiye özellikleriyle öne çıkıyor, somut olarak kültür alanında devasa gelişmelerin birer ilerletici ve yaratıcıları olmaya çalışıyorlardı. Şüphesiz, amaç yeni insanı yaratmaktı. Komünizme giden yolda en zor olanı bu yeni insanı ortaya çıkarmaktı. Ve fakat bu nitelikteki yeni bir kuşağın yaratılması birkaç on yıl içinde başarılamayacak kadar zordu. Bolşevikler, bu zorluk karşısında geri çekilmeyeceklerini ve bununla mücadelenin zor geçeceğini bilerek yeni insanın yaratılması uğrunda işe koyuldular. İçerde ve dışarda bunun bir çılgınlık olduğunu söyleyenler hiç de az değildi. Ancak bütün bunlara rağmen ülkenin geleceği ve burjuvaziyle girilen kavgada kesin sonuca ulaşılması için böyle bir devrim kaçınılmazdı.

Sovyet ülkesi için kültür devriminin kaçınılmazlığını Lenin şöyle ortaya koyuyordu:

"Tam bir sosyalist ülke olmak için bize şimdi bu kültür devrimi yeter, fakat bu kültür devrimi bize gerek salt kültürel karakterli (çünkü biz okuma yazma bilmiyoruz) gerekse de maddi karakterli korkunç zorluklar sunuyor (çünkü kültürlü olmak için, maddi üretim araçlarının belli bir gelişimine ihtiyaç vardır, belli bir maddi temele ihtiyaç vardır)." (Lenin, Seçme Eserler, Cilt 9, İnter Yayınları, sayfa 445)

Kültür devrimi, devralınan zemin üzerinden başarıya ulaşamazdı. Bunun için de ülkenin her alanda geliştirilmesi, güçlendirilmesi şarttı. Genel eğitim alanında başarılı olmaktan, yeni sosyalist insanın yaratılmasına kadar... ihtiyaç duyulan asıl şey ülkenin kendi ayakları üzerine dikilmesiydi. Çarlık Rusyası'nın enkazını devralmak insanın önündeki en büyük engellerden biriydi. Aynı şekilde iç savaş da ülkenin imarını engelliyordu.

Kültür devriminin başarısı; sosyalizmin inşasının ilerlemesine bağlı olarak, insan faktörünün sosyalist temelde dönüştürülerek iyileştirilmesi, bilinç olgusunun kadro ve kitlelere ne ölçüde götürüldüğüne bağlıydı. Ve şüphesiz bunların başında onlarca ulus ve milliyetin/halk topluluklarının sahip olduğu farklı kültürel yapı, bu yapının yüzyılların geleneklerini üzerinde atamamış oluşu... mücadeleyi zorlaştıran faktörlerdi. Bu olumsuz koşullar geri/eski olanı sürdürme özlemi içerisinde olanlar tarafından Sovyet iktidarına karşı alabildiğine kullanılmaktaydı. Buna yolaçan maddi koşulların ortadan kaldırılması gerekiyordu. Her halükarda siyasal iktidarın alınması henüz bir başlangıçtı ve asıl önemli olanı, yani ülkenin sosyalizmin güçlü bir kalesi yapılması işinin başarılmasıydı. Bu başarının en önemli ve vazgeçilmez bir ayağını kültür devrimi cephesi oluşturmaktaydı. Kültür devrimine duyulan ihtiyaç ve bunun önündeki engeller bağintısında, Bolşevikler tarafından tamamen uygulanabilir, gerçekçi, berrak bir siyaset oluşturulmuştu. Stalin yoldaş olayı çok ayrıntılı ve net bir biçimde ortaya koyuyordu:

"Hepimiz ülkemizde bir kültür devriminin gerekliliğinden söz ediyoruz. Bu sorun ciddiye alınmak isteniyor ve havanda su dövmek istenmiyorsa, o zaman bu yönde en azından ilk adım atılmalıdır: herşeyden önce ilkökul eğitimi ve sonra da orta öğrenim ulus farkı gözetmeksizin ülkenin tüm vatandaşları için zorunlu kılınmalıdır. Bu olmaksızın, sözümona kültür devrimi bir yana, ülkemizin hiçbir kültürel gelişimi mümkün değildir." (Stalin, Eserler, Cilt 11, İnter Yayınları, sayfa 297)

Kültür devriminin Sovyetlerde onlarca ulus ve milliyetin kültürlerinin dikkate alınarak yürütülmesi kaçınılmaz bir zorunluluktur.

Bu kolay bir iş değildi. Her renkten burjuva görüş Bolşeviklerin bu işin üstesinden gelemeyeceği fetvasını veriyordu. Ancak yanılıyorlardı ve bunu çok geçmeden yaşadılar. Sermayenin gücünü yenen proletarya aynı zamanda kendi kültürünü de yaratacağının kararlılığı içindeydi. Sovyet ülkesinin değişik ulus ve milliyetlerden proletaryası kardeşçe yanyana yaşamanın, kaynaşmanın temellerini attı. Ekim'in açtığı yoldan eğitimde yaşanan devrim ve kültürde katedilen mesafe neticesinde "yarı-Asyatik kültürsüzlük" geride kaldı ve yüzyılların kaderi görülen cehaletten kaynaklanan sorunlar yumağı esasen ortadan kaldırıldı.

KÜLTÜR DEVRİMİ ve ULUSAL KÜLTÜR

En çok tartışılan konulardan biri olma özelliğine sahip ulusal kültür bağintısında komünistlerin sorunu berrak bir biçimde ortaya koyduklarını öncelikle belirtmek gerekiyor. Sınıf mücadelesi ve proletarya enternasyonalizmi çizgisini terkedenlerce tekrar tekrar yeniden keşfedilen şu meşhur ulusal kültür istemi ve uğruna savaşımın vardığı boyut hiç de küçümsenmeyecek kadar ilerlemiş bir durumdadır. Dünya ölçeğinde

dönemin yeniden moda talebi haline getirilmiş bu dünyayı kendi ulus penceresinde gören kültürün durduk yerde kendiliğinden cilalanarak parlatılmadığı kesin. Burjuva ideologlar son yıllarda ortaya çıkan yeni dünya koşullarında proletarya ve emekçi halkların sosyalizm ve devrim mücadelelerini güçten düşürmek ya da esas çalışmadan alıkoymak amacıyla yeni siyasetler üretmeye giriştiler. Ürettikleri çözümlerden birisi de her derda deva olarak gösterilen "ulusal kültür/kültürel haklar" vs. çeşitlemesidir. Bunu yeniden "keşfedip" moda haline getirenler, ilgili bağıntıda sosyalizmin çözüm olmadığını da ağızlarından düşürmüyorlar. Öne sürülen iddianın ne denli çürük ve işe yaramaz olduğunu proletarya diktatörlüğü devleti Sovyetler Birliği pratiği tartışmasız bir biçimde ortaya koymaktadır. Pratikteki başarıyı kavrayabilmek için leninist teorinin sorunu nasıl ele aldığına bakalım. Lenin konuya ilişkin şunları belirtiyor:

"Her ulus, yaşam koşulları ister istemez demokratik ve sosyalist bir ideolojiyi üreten emekçi ve sömürülen bir kitleye sahip olduğundan dolayı, her ulusal kültürde -gelişmemiş olsa da- demokratik ve sosyalist kültürün unsurları vardır. Fakat her ulusun içinde burjuva bir kültür (ve çoğunlukla da bir aşırı gerici ve dinci kültür) de vardır, ve yalnızca "unsurlar" biçiminde değil, aksine egemen kültür olarak. Bu nedenle genel olarak "ulusal kültür", büyük tarımcıların, papazların ve burjuvazinin kültürüdür." (Ulusal Sorun ve Sömürge Sorunu, 6. Defter, İnter Yayınları, sayfa 93)

Lenin'in bu tespiti tüm ülkeler için geçerlidir. Ulusal kültür bağlamında Leninist bakış açısının "geride kaldığı" ve "eskidiği" üzerine tezler ileri süren milliyetçi ve revizyonistlerin aksine ulusal kültür hakkında Lenin ve Stalin tarafından savunulan ve pratiğe geçirilen yaklaşım bugün de bütün yakıcılığıyla geçerliliğini korumaktadır. Stalin yoldaş, Lenin'in yukarıda aktardığımız bu parlak açılımı ve öğretici yaklaşımı ışığında hareket etti. Ulusal sorun ve tartışılan çerçevede ulusal kültür konusunda yetkin bir teorik kavrayışa sahip olan Stalin, Sovyetlerde bu sorunun pratikte ele alınışı hususunda da başarılı bir çizginin sahibi oldu. Onlarca ulus/milliyetin bulunduğu Sovyetlerde demokratik ve sosyalist kültürün unsurlarını geliştirerek burjuva ve feodal kültüre karşı kesin üstünlük sağlamak çetin bir çalışmayı gerektiriyordu. Bu çalışma Çarlığın kimi etkilerinin sürdüğü, iç savaş sürecinden geçildiği ve sosyalizmin inşası görevinin hayati bir önem taşıdığı... zor koşullarda yürütülüyordu.

Proletarya diktatörlüğü altında ulusal kültür sorununda Stalin şunları tespit ediyordu:

"Proletarya diktatörlüğü altında ulusal kültür nedir? İçerik bakımından sosyalist ve biçim bakımından ulusal olan bu kültürün hedefi, yığınları enternasyonalizm ruhuyla eğitmek ve proletarya diktatörlüğünü pekiştirmektir. (...)

Büyük Rus şovenizmine sapan kimseler, Sovyetler Birliği'nde sosyalist inşa döneminin, ulusal kültürlerin dağılması ve tasfiye edilmesi dönemi olduğunu sanıyorlarsa, çok yanılıyorlar. Aslında bunun tam tersi doğ-

ru. Gerçekten de Sovyetler Birliği'nde proletarya diktatörlüğü ve sosyalizmin inşası dönemi, içerikleri bakımından sosyalist ve biçimleri bakımından ulusal olan ulusal kültürlerin en parlak dönemidir. Onlar besbelli ki, anadil de genel okul yükümlülüğünün getirilmesiyle ve sağlamaştırılmasıyla birlikte ulusal kültürlerin yeni bir güçle gelişeceğini kavramıyorlar. Geri milliyetlerin sosyalist inşaya ancak ulusal kültürlerin gelişmesi koşulu ile gerçekten katılabileceklerini kavramıyorlar. Ulusal kültürlerini geliştirmelerinde Sovyetler Birliği halklarını destekleme ve teşvik etme Leninist siyasetinin temelinin tam da burada yattığını kavramıyorlar." (Stalin, Eserler, Cilt 12, İnter Yayınları, sayfa 311-312)

Sosyalizm inşası sürecinde, proletaryanın ortak kültürünün yaratılması yolunda atılan adımları engellemek isteyenlerin karşı çıkışları hatırlanmalıdır. Büyük Rus şovenizmi ve yerel milliyetçilik yönünde hiç de küçümsenmeyecek gelişmelerin yaşandığı biliniyor. Ulus ve milliyetlerin kültürlerindeki demokratik ve sosyalist yönü geliştirmek, bunun yanında geri ve terkedilmesi gereken yanları da atmak için başlatılan mücadelede yüzyılların biriktirdiği kir ve pası sahiplenmeye devam edenlerin sayısının ve gücünün hiç de az olduğu iddia edilemez.

Burjuva milliyetçi Kürt çevreler Lenin ve Stalin'in ulusal kültür sorunundaki yaklaşımlarını çarpıtmakta ve karalamaktadırlar. Ulusal kültüre yaklaşım noktasındaki geri, belirsiz ve dağınık/karmaşık perspektifsizliklerinden bir türlü kurtulma başarısı gösteremeyen tipik burjuva kültür anlayışına sahip milliyetçilerin Sovyetler Birliği'ndeki gelişmeleri onaylamalarını beklememek gerekir. Ancak onlar daha da ileri giderek, Sovyet toplumunda ulusların ve milliyetlerin ulusal kültürlerinin asimilasyona tabi tutulduğunu ileri sürmektedir.

Bolşeviklerin politikası; ulusal kültürün kendini kendine özgü biçimlerde ifade etmesini savunur ve bunun için zemin hazırlarken, içerikte geri ve eskiyi temsil eden yanını kabul etmediği ve bunun atılması mücadelesine girdiği, ancak bunun ertesinde ortak sosyalist kültürün yaratılabileceği bilinci çerçevesinde konuya yaklaştığı soruna objektif yaklaşan herkes için tarihsel bir olgudur. Stalin, gayet açık, anlaşılır bir şekilde "Gelecekte ulusal kültürlerin, ortak bir dille birlikte, (biçim ve içerik bakımından) ortak bir kültür içinde kaynaşmasından yana olan bizlerin, aynı zamanda şu sıralarda, proletarya diktatörlüğü döneminde, ulusal kültürlerin açılıp gelişmesinden yana bulunmamız tuhaf görünebilir. Ama bunda hiçbir tuhafılık yok." (aynı yerde) tespitini yapmaktadır. Sovyetler Birliği'ndeki uygulama da buna uygun yürütülmüştür.

Sovyet iktidarı şartları altında ulusal çıkarlar temelinde hareket eden milliyetçiler, proletarya diktatörlüğü devleti altında kültür devriminin kömünizm yürüyüşü için yeni insan yaratma eylemi olduğunu kabul etmiyor ve davranışlarıyla böylesi bir gidişatın önünü kesmek istiyorlardı. Açık ki, Kürtler arasında da aydınlanma faaliyetlerinin proleter içerikten yoksun olmasını arzularları vardı. Bunlar, öteden beri sahip olunan feodal değerlerin savunulması temelinde bir geri duruş içeri-

sindeydiler. Süreci geriye doğru çekenlerin temsilcileri daha çok emekçi Kürtlerin yeni bir yaşamın zenginliklerinden yararlanmasını içlerine sindiremeyen dünün ağa, bey, şeyh ve varlıklı kesimleriydi... Elbette böylesinin taşıdığı kültürü geliştirmek ve geleceğe taşımak düşünülemezdi. Kürt milliyetinin sahip olduğu kültürün ileri ve geri yanlarının kültürel aydınlanma süreci içinde ortaya çıkartıldığını; sahiplenilmesi gerekmeyen yanların atıldığı ve fakat hiç bir biçimde Kürt milliyetinin ulusal kültür anlamında bir baskıya maruz kalmadığı rahatlıkla tespit edilebilir.

KAFKASLARDA KÜLTÜR DEVRİMİ

Kültür devrimi açısından, koşulların en ağır seyrettiği yerlerin başında Kafkaslar geliyordu. Çarlık döneminde başta okuma-yazma olmak üzere, Kafkas halklarının da diğer baskı altında tutulan halklar gibi genel eğitim düzeyi alabildiğine geriydi. Çarlık, uluslar ve milliyetlerin eğitimden yoksun kalmaları için her türlü baskıyı uygulamaktaydı. Rus despotizmi altında inleyen Kafkas halkları da bu baskıdan en ileri derecede etkileniyorlardı. Okuma-yazma oranının oldukça düşük olduğu bir ortamda ezilen ulus/milliyetlerin aydınlanma bağlamında nasıl bir karanlığa mahkum edildiklerini anlamak zor olmasa gerek. Bu duruma ilişkin yığınla örnek vermek mümkün, ancak biz çok çarpıcı olan bir örnekle yetinmek istiyoruz. Rusya'daki kültür ve eğitimdeki geri düzeyi bir dizi açıdan objektif olarak belgeleyen Karpinski şöyle yazıyor:

"Devrimci harekete katıldığı için Çar polisi tarafından tutuklanan köylü kadın Ananyeva, ifadesinde oğlunu liseye yollamayı hayal ettiğini yazıyordu. Çar III. Aleksander bu ifadeyi okur ve şu notu düşer: "Bu çok korkunç! Köylü ve liseye gitmek istiyor"

Eski Rusya'da eğitim bir ayrıcalıktı. Sadece mülk sahibi sınıfların hakkıydı. Çarlık Bakanları, işçi ve köylü çocuklarının orta dereceli okullara alınmalarını yasaklamışlardı. ... Çarlık Rusya'sında halkın dörtte üçü okuma-yazma dahi bilmiyordu. Rus olmayan halklar arasında tek-tük okuma bilenlere rastlanıyordu. 40'dan fazla milliyetin yazısı yoktu, alfabesi de yoktu." (Karpinski, SSCB Toplum ve Devlet Düzeni (1917-1947), Varyos Yayınları, sayfa 91)

Sosyalist Ekim Devrimi'nin nasıl bir kültürel yapıyı devraldığını açıkça ortaya koyan bu tablo, devrimin hemen ardından birdenbire aydınlanma eyleminin her tarafı sarmayacağını ve böylece geriliğin bir süre daha yaşayabileceğini gösteriyordu. Bu kaçınılmaz bir gerçektir ve gözardı edilemezdi. Dahası pek çok ulus ve milliyetin alfabetizasyonu ve bunların içinde okuma-yazma bilmeyenlerin oranının ürkütücü boyutlara (% 80 - 98) varması da büyük bir sorundu...

Genel olarak sahip olunan geriliğin yanısıra, iç savaş olgusu ve bunun açtığı yaraların kapanması küçümsenmeyecek güçlüklerin başında geliyordu. Böyle bir ortamda somut olarak Kafkasya düzleminde kültürel ge-

leşme oldukça ağır ilerlemekteydi. Zamanla altedilen bu zorlukların içerisinde özellikle birincisini, yani binyılların geleneğinin ve kültürünün yerine yeni sosyalist kültürün yaratılması ve bu yapılırken de ulusal kültürün bir yandan "açılıp-serpilmesine" olanak sunulmasının getirmiş olduğu zorlukları göğüslemek vb. tam bir devrimin eseri olabilirdi!

Bu bağlamda, burjuvazinin tam bir inançsızlık yayma ve kültürel alandaki devrimi sekteye uğratma çabalarına karşı henüz ilk adımların atıldığı ve fakat ufukta büyük dönüşümün işaretlerinin alındığı 1923 yılında Bolşevikler şu kararlılığı gösteriyordu:

"Hasımlarımız, yetersiz kültürlü bir ülkeye sosyalizmi aşlamak istememizin, tarafımızdan anlamsız bir başlangıç olduğu suçlamasıyla sık sık karşımıza çıktılar. Ama onların yanılıgısı, bizim (her türlü müşkülpesentlerin) teorisine göre başlamış olmamız gereken uçtan başlamamış olmamızdan, ve bizde siyasi ve sosyal devrimin, şimdi yine de karşı karşıya olduğumuz kültürel devrimden, kültür devriminden önce gelmiş olmasından çıkıyor." (Sosyalist İnşanın Zaferi Uğruna Mücadele, 4. Defter, İnter Yayınları, sayfa 70)

Bolşevikler tam da bu perspektif doğrultusunda Sovyet Kürdistanı'nda da işe koyuldu. İç savaş yıllarının -Kafkasların göbeğinde bulunan- Sovyet Kürdistanı'nda hangi düzeyde cereyan ettiği ve ne denli zor geçtiği dikkate alındığında Bolşevikler temkinli, dikkatli hareket etmek zorundaydılar. Kültürel açıdan Kürtlerin geri bir konumda bulunmaları olgusu bu dikkati ağırlaştırıran faktörlerden biridir. Bu faktör Kürtlerin kültürlerinin "ciddiye alınmadığı" türünden yanlış ve alıngan bir yöne çekilmemelidir.

Kürtlerin oldukça geri bir hayatın içine sürüldükleri ve bunun Ekim'in hemen ertesinde giderilebilmesinin zorluğu anlaşılabilir. Bu durum, kültürel alanda da geçerliydi. Kültürel gerilik, Kafkaslardaki iç savaş vb. ilk birkaç yıl için kültürel çalışmaya ağırlık vermeyi ve bu alanda ilerlemeyi geciktirdi. Uluslararası koşulların elverişsizliği, yeryüzünün ilk proletarya devletine karşı saldırganlık ve özellikle konumuz bağlamında Kafkasya bölgesi üzerine emperyalist komplolar vs. kültürel atağa geçmeyi önleyici ve geciktirici ciddi unsurlar niteliğindedir. Ekim Devrimi'nden sonra geçen ilk birkaç yıl içinde Kürtlerin kültürel faaliyet ve yaşamlarında belirgin kimi değişikliklerin olmaması normal bir gelişme olarak görülmelidir. Zira bu durum, Ekim Devrimi'nin açtığı yolda ilerleyen tüm Sovyet halkları için de değişik düzey ve ölçülerde geçerli olmuştur.

Çarlığın halkları tam bir karanlığa mahkum ettiği ortamda, henüz ortaçağ kalıntılarının varlığını hissettirdiği Ekim öncesi günlerindeki kültürel seviye hatırlandığında, sosyalist devrimle açılan yeni dönemde en azından ilk birkaç yıl içerisinde alınan sonuçların hiç de küçümsenmeyecek bir boyutta olduğu rahatlıkla ifade edilebilir. Bunun somut bir örneğini Anna L. Strong'dan alalım:

"Sovyet politikası, ekonomi sosyalizme doğru ilerlediği sürece, bütün ulusal kültürleri gelişmeye bırakmıştı.

Ne var ki, elli sekiz ulusun, kitap bir yana, alfabesi bile yoktu. Bilim adamları bunlar için yazılı diller geliştirdiler ve Sovyetler Birliği'nde, birinci Beş Yıllık Planın sonunda yayınlanan kitap sayısı, Almanya, Fransa ve İngiltere'de yayınlananların toplamından daha fazla olana dek Moskova'da tam yüz dilde kitap basıldı. Kitaplar yalnız tek bir dönüştürücü güçtü; bunun yanısıra bir de, yeni yasalar, bilim ve sanat vardı." (Anna L. Strong, Stalin Dönemi, Onur Yayınları, sayfa 72)

Ulusal kültürlerin süreç içinde ortak sosyalist bir kültür haline ve düzeyine gelebilmesi ve içiçe-yanyana ortak bir kültür olarak kaynaşabilmelerinin koşullarının yaratılması için her ulus ve milliyetin eşit koşullarda, özgürce gelişmesi gerekiyordu. Burada amaç, tamamen ortak bir sosyalist kültüre ulaşmaktır.

Ulusal kültürçülerin istemleri "her şey ulusal kültür için" belgisi altında toplanıyordu. Günümüzde de yine ulusal kültür mantığıyla hareket edenler, Kafkaslarda yaşanan sosyalist içerikteki kültürel devrimi kendi ulus-milliyetlerinin kültürlerinin "baskı altına alındığı" gerekçesiyle karşı çıkmaya devam ediyorlar. "Anı" ve menkibelerle, duyumlarla dağarcıklarını dolduran pek çok ulusal kültürçü çevre; Kafkaslarda, Ekim Devrimi ile birlikte başlayıp 1950'lilerin ortalarına kadar varan döneme saldırmaktadırlar.

KÜLTÜR DEVRİMİ SOSYALİZMİN DOĞRUDAN BİR SONUCUDUR...

Sosyalizm, iddia edildiğinin aksine ulusal kültürleri mezara gömmedi. Ulusal kültürü topyekün sahiplenemeyecek olan proletarya, ulusal kültürlerin sahip oldukları gerici yanları atma, demokratik ve ilerici yanları alma ve geliştirme mücadelesi verir. Ancak bu mücadelede zor, kuvvet kullanımı ve şiddet unsurunun bulunmadığı, kültür devriminin yeni insanı yaratma politikasının zaten böyle bir şeyi dışladığı biliniyor. Kültür devrimi adına kitlelerin kırımdan geçirilmesi ve asimilasyona uğratılması, şiddete dayalı eritme politikası, ulusal kültürlerinden zorla uzaklaştırılmaları vs. türünden suçlamalar kelimenin gerçek anlamında birer çıplak iftira ve yalanlar serisinden öte anlam ifade etmez.

Gerçeklere bakıldığında Sosyalizm koşulları altında ulusların ulusal çerçevedeki gelişmelerinin özgür bir şekilde ilerleme ekseninde yol aldığı görülecektir. Yüzyılların baskısından kurtuluşlarını Sosyalizm sayesinde yakalayarak ulusal özelliklerini geliştirmişlerdir. En küçük ulusal azınlıkların kendi kültürlerini geliştirmeleri, dil, edebiyat, sanat vb. alanlarında kaydettikleri gelişmeler devasa boyutlardadır.

Sovyetlerde yaşayan ulus ve milliyetlerin istisnasız hepsinin sosyalizmin olanaklarından yararlandıkları olgusu, sahip oldukları mevziler ve kazandıkları yeni kültürel seviye ile doğrudan bağıntılı bir şekilde belirgin ve ikna edici tarzda orta yerde durmaktadır. Ekim Devrimi yıllarında Orta Asya, Sibiry ve Kafkaslar gibi en geri bölgelerde cehaletle mücadele sürecinde kazanılan

başarılar sosyalist inşadaki başarının dolaysız bir ürünüdür. Sosyalizm sayesinde; ekonomik, sosyal, kültürel vb. alanlarda tam bir geriliğin hüküm sürdüğü bu bölgelerde kısa süre içinde muazzam başarılar elde edildi. Ekonomik açıdan katedilen mesafe, bilimsel çalışmalarındaki hızlı artış, sosyal yaşamın iyileştirilmesi, kadınların yaşamlarındaki devrim, kültür, sanat alanındaki kazanımlar vb... işte bütün bunlar, ulusların ve milliyetlerin özgürce yaşamlarının yalnızca sosyalist toplumda garanti altına alınabileceğinin kanıtlarıdır.

Eğer tiyatro, dil, tarih, müzik, edebiyat, bilim vb. bir dizi alanda yeni ve güçlü bir zenginliğin meyvelerini birlikte paylaşabilme seviyesine varabildilerse bu hiç bir tartışmaya meydan vermeyecek şekilde Bolşevik Parti'nin sahip olduğu politikaların ve sosyalist inşanın kazanımlarının sonucudur. Daha 10. Kongre'de bu konuda alınan karar, Sosyalizmin inşasına paralel olarak Rus olmayan ulus ve milliyetlerin ulusal kültürlerini geliştirme bağlamında yapılacakların belirgin bir işareti oluyordu.

Bu konuda da burjuvazi topyekün komünistlere karşı yoğun bir karalama ve çarpıtma kampanyası sürdürüyordu. Burjuvazi, Ekim'in açtığı yoldan ilerleyen proletaryanın önüne ulus/milliyet kültürü problemini çıkartarak hızı kesmeye çalışıyordu. Bu durumu ilk elden kavrayan Bolşevikler, henüz 1920'li yılların başında ilgili alanda nelerin yapılması gerektiği hususunda gayet açık ve anlaşılır bir plana sahip olduklarını ortaya koymuşlardı. Şöyle diyorlardı:

"Partinin görevi, Büyük Rus olmayan halkların emekçi yığınlarının, ileri merkezi Rusya'ya yetişmelerine **yardım etmektir**, onlara: a) kendi ülkelerinde, bu halkların ulusal yaşam koşullarına uygun biçimler içinde, Sovyet devletini geliştirip güçlendirmelerinde; b) anadilinde faaliyet gösteren ve yerel nüfusun yaşam ve psikolojisini bilen kişilerden oluşan mahkemeleri, idari ve iktisadi organları, iktidar organlarını geliştirip güçlendirmelerinde; c) basını, okulları, tiyatroları, kulüpleri ve genel olarak anadilde faaliyet gösteren kültür ve aydınlatma kuruluşlarını geliştirmelerinde; d) anadilde genel eğitim için ve ayrıca mesleki-tekniq karakterli kapsamlı bir kurs ve okul ağı örgütleyip geliştirmelerinde **yardım etmektir**." (Stalin, Eserler, Cilt. 12, İnter Yayınları, sayfa 310)

Sovyet devleti her ulusun ve ulusal azınlığın kültürel faaliyetlerini teşvik ederek, destekleyerek geliştirdi, emekçilerin hizmetine sundu. Şüphesiz başarının sürekli kılınması toplumun eğitilmesiyle sağlanabilirdi. Eğitim seviyesi düşük ve bu anlamda kültürel gerilik içinde yüzen bir ülkenin Sosyalizmin geleceğini güvenebileceği de zor olacaktı. İşe okuma yazma seferberliğinden başlamak, bir diğer deyişle ülkeyi cehaletten kurtarmak gerekiyordu. Bu önemli savaşta Bolşeviklerin uluslar ve milliyetler arasında ayırım gözettilerini, öncelik-sonralık ilişkisi geliştirdiklerini vs. ileri sürenler Rus şovenizmi eleştirisiyle bu savaşımı karalamak, küçük düşürmek istemektedirler. Eğer öncelikten bahsedilecekse, yapılan; ülkenin özellikle geri bölgeleri

olan Orta Asya, Kafkaslar, Sibiryaya ve benzeri yerlerde yoğunlaşma olmuştur. Gerçek şudur ki, adı geçen bölgeler önemli oranda Rus olmayan ulus ve ulusal azınlıkların buldukları bölge ve ülkelerdi. Ve evet Orta Asya'ya bu anlamda bir önceliğin verilmiş olmasından yanlış ne olabilir? Özellikle kenar ve çevre bölgelerin durumu dikkate alındığında, haklı olarak buralarda kültür devriminin belli bir özel uygulama çerçevesinde yürütülmesine ihtiyaç vardı. Bunun olumlu sonuçları alındı da... Ancak sozkonusu bu özgünlüğe rağmen, esas olanı ülkedeki tüm ulus ve azınlıklar arasında kültürel alanda bir ayırım gözetilmediğidir. Bunun içindir ki, okuma-yazma alanından, kitap basımına, dillerin geliştirilmesinden, tiyatro ve sinemadaki gelişmelere kadar pekçok alanda sağlanan muazzam başarılarından bütün emekçiler yararlandı. Çünkü artık bu gelişmelerin önünde duran en büyük engel olan sermaye iktidarı artık söz sahibi değildi ve proletarya diktatörlüğü devleti emekçiler için kültür alanındaki ilerlemenin de biricik güvencesiydi.

SOVYETLERDEKİ KÜRT ULUSAL AZINLIĞININ KÜLTÜRÜ BİR BÜTÜN OLARAK SAVUNULAMAZ VE GELECEĞE TAŞINAMAZDI!

Ulusal kültürün sosyalizm şartlarında nasıl ele alınması gerektiği üzerine yukarıda kısaca durmaya çalıştık. Uluslar/milliyetler arasındaki kültürel farklılıktan kaynaklanan zorlukların doğrudan sonucu olarak ulusal kültürün hangi yönlerinin alınarak ortak sosyalist kültüre doğru ilerletileceği konusu hassas bir konudur ve olağanüstü bir dikkat gerektirir. Ulusal kültürde geleceğe taşınmaması gerekenler bağlamında Stalin yoldaşın pratik örneklerden hareketle söyledikleri oldukça öğreticidir:

"Düşünün: Trans-Kafkasyalı Tatarların "Muharrem" törenlerinde kendi kendilerini kırbaçlama gibi "ulusal özellikleri"nin "korunması", Gürcülerin "oç alma hakkı" gibi "ulusal özellikleri"nin "geliştirilmesi"! ..." (Ulusal Sorun ve Sömürge Sorunu, 6. Defter, İnter Yayınları, sayfa 106)

Anılan örnekler geleceğe taşınamazdı. Bu tür özellikleri geleceğe taşıma ve koruma güdüsü içinde olanlar ancak dar milliyetçi, feodal çevreler olabilirdi. Bu çevrelerin, Sovyetlerde ortak sosyalist kültürün yaratılması yönündeki çabalar karşısında duruşları kuşku götürmez şekilde devrimin ilerlemesinin önünde engeldi.

Benzer ulusal kültür özelliklerinin Sovyet Kürtleri arasında "asla ve haşa"(!) bulunmadığı söylenebilir mi? Peki, ama diğer ulus/milliyetlerin kültürlerine yaklaşımında gösterilen tutumun Kürtler için de geçerli olmasının yanlış olan tarafı nedir?

Ulusalçılık, başkalarının "kötü" yanlarını görme ve keşfetmede(!) geri durmaz, fakat iş kendisine gelince bulunmaz değerler dizini içinde hangi yönünün daha

başarılı olduğu ve gelecek vaadettiği üzerine ahkâm kesmeye başlar. Dünyanın her köşesinde ulusalcıların ortak özelliği böyledir. Sovyetlerde sosyalist inşa faaliyeti sürecinde yürütülen kültür devrimi seferberliğinin önüne dikilen Kürt ulusalcıları ve gericilerinin karşı çıkışları da aynen bu ortak özellik çerçevesinde cereyan etmiştir. Ve kaçınılmaz olarak sınıf mücadelesi bu alanda da sürmüştür.

Ortak sosyalist kültürün yaratılması faaliyeti çerçevesinde her ulus/milliyet kültürü ile doğrudan yüzyüze gelme ve pratik davranma zorunluluğu aynı zamanda sahip olunan kültürel zenginliğin de yakından görülüp ele alınmasını sağladı. Kürtler bu çalışmanın dışında bırakılmadı. Sovyet Kürtleri açısından diğer ulus ve milliyetler için uygulanan yaklaşımlar geçerli olmuştur. Bunu kanıtlayan bir dizi veri vardır.

Somut olarak Kafkas Kürtlerinin bir dizi gelenek, töre, alışkanlıkları vs. Sosyalizm adına/ortak sosyalist kültürü yaratma adına korunamaz, savunulamaz ve haliyle geliştirilemezdi. Gözü kapalı hareket edilmedi; Kürt milliyetinin kültürel özellikleri "açılıp-serpilme" koşullarında somut olarak tanınmaya çalışıldı. Bu tanınma işleminin daha sağlıklı yapılabilmesi için geçmişteki kimi kültürel öğeler/safhalar üzerine bir dizi çalışmaların yapıldığı da biliniyor. Ortaçağ Kürt edebiyatının yeniden basımı buna örnek gösterilebilir. Bu çalışmalar içinde geleceğe taşınması gereken kimi kültürel özellikler bizzat Sovyet devleti tarafından sahiplenildi, geliştirildi.

Sovyet Kürtlerinin hangi kültürel özellikleri ileriye taşınamaz ve ortak sosyalist kültürün birer öğeleri olarak savunulamazdı? Kısaca birkaç noktayı belirtmeye çalışalım.

- Kürtlerin en azından küçümsenmeyecek bir bölümünün Çar'a ve tanrıya olan sonsuz bağlılıkları, köle yaşamlarının önemli bir unsuruydu. Bu kültürün devamı ve sahiplenilmesi beklenemezdi.

- Sovyetlere karşı düşmanca faaliyet içinde bulunan Kürt beylerinin Çarlığın geriye kalan temsilcileriyle birlikte hareket etmeleri ve Kürt Bolşevik militanların aynı zamanda kültürel çalışmayı da kapsayan faaliyetlerini engelleme ve silahlı zora başvurmaları karşısında; Kürt toplumunun belli bir kesiminin geleneksel olarak beylere yönelik bağlılık tarzında gelişen kültürün devamına göz yumulamazdı. Kısacası, kültür devrimi kimi Kürt ağa ve beylerinin Kürt ulusal azınlığına daha fazla söz geçirme ve tahakkümde bulunmalarına izin veremezdi.

- Başlık parası savunulamazdı. Kürt kadınlarının ezilmesi ve horlanmasına, bunun gelenek olarak sürdürülmesine müsaade edilemezdi. Kadınlar üzerindeki baskıların ortadan kaldırılması için mücadelede eskiye ait geri alışkanlıklar/kültür taşınamazdı ve elbette buna karşı çıkmak zorunluydu.

- Çoban yaşamın daha fazla devam ettirilmesine ve emekçi Kürt insanının yaşamın nimetlerinden faydalanamayan -dağınık/göçer- yerleşim tarzına son verilmiyordu. Bu yerleşim biçimi geleceğe taşınması bir yana, Kürtlerin hayatında kabul edilemez bir şeydi.

- Şeyhlerin peşinde giden emekçi Kürt köylüsünün

gericiliğe bağlanması ve buradan kaynaklanan cehalet ortamı Kürt ulusal azınlığının kültürü diye sahiplenilemezdi.

• Xulamlik –uşaklık– Kürt emekçilerinin kaderi değildi ve bu alışkanlık ulusal azınlığın kültürünü koruma adı altında geleceğe taşınamazdı.

• Aşiret ilişkilerine mahkum edilmiş ve iradesi ayaklar altına alınmış Kürt insanın bu ilişkinin ağlarına takılarak çekilmez hale getirilen yaşamının bu halkın tarihsel bir geleneği olduğu gerekçesiyle ileriye taşınması beklemezdi.

Özetlediğimiz bu noktalarda alenen ortada bulunan ve güçlü feodal, gerici, tutucu ve bağınaz özellikler gösteren yönlerin savunulması ya da korunması vb. düşünülemezdi. Çünkü geri yanlarla yeni insanın yaratılması, sosyalist kültürün doğması mümkün değildi. Bolşevikler önderliğinde sürdürülen kültür devrimi seferberliğinin ulusal kültürü topyekün bir sahiplenme içine girmesi ve bu kültürü koruması/geliştirmesini beklemek; Ekim Devrimi'nden ve Sosyalizm'den hiç bir şey anlamamak demektir. Adı geçen bu ve benzeri noktalarda kültür devriminin sürdürülmesi emekçi Kürtlerin kültürel açıdan geleceğe daha emin adımlarla ilerlemesi için kaçınılmazdı. Bunun yapılabilmesi için bir dizi çalışma örgütlendi. Özellikle 1920'li ve 1930'lu yıllarda çok yoğun çalışmalar yapıldı, sonraki yıllarda da bu faaliyet devam etti.

Sorunlara ulusalcı açıdan bakan bütün çevrelerin, Lenin-Stalin döneminde ulusal sorunun bu boyutunun ele alınışı ve çözümüne ilişkin görüşlerinin oldukça sakat bir karakter taşıdığını belirtmek gerekir. Gerçeği teslim ettikleri her defasında bile kendilerince hata ve zaaf bulmakta pek maharetli olan milliyetçilerden, Lenin-Stalin dönemi pratiğini benimsemelerini beklemiyoruz. Ulusal kültür bağintısında revizyonist ve milliyetçi çevrelerin sosyalist içerikte gelişen ve biçimde ulusallığını koruyan gelişme ve olguları tersyüz etmeye, çarpıtmaya haklarının bulunmadığını vurgulamak gerekir. Milliyetçilerin büyük bir basitlikle ve keyfi bir tarzda Sosyalizm'e, Ekim Devrimi'nin kazanımlarına ve Lenin-Stalin döneminin kazanımlarına ilişkin saldırıları karşısında görevimiz gerçekleri ortaya koymaktır.

EKİM DEVRİMİYLE BİRLİKTE KÜRTLER ARASINDA KÜLTÜREL ALANDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

Yüzyılların biriktirdiği cehalete karşı açılan savaşta, kısa süre içinde başarı beklenemezdi. Kürtlerin yaşadığı bölgeler için de bu durum fazlasıyla geçerliydi. Haliyle zamana ve yeni olanaklara gereksinim vardı. Buna rağmen ilk birkaç yılın büyük zorlukları aşılmaya çalışılarak, olanaklar ölçüsünde emekçi Kürtlerin kültürel hayatlarının iyileştirilmesine çalışıldı... Ekim Devrimi'nden sonra atılan bu adımlara ve katedi-

len mesafeye birtakım aktarımların da yardımıyla yakından bakalım.

Bu döneme ilişkin belirlemelerinde bir dizi hatalı yaklaşım içinde olan C. Heyderi, dar milliyetçi bakış açısının esiri olmasına rağmen bariz gerçekleri kabul etmek zorunda kalıyor. Heyderi'nin yazdıklarından, onun çıkardığı sonuçun aksine, Kürtlerin asimilasyona tabi tutulmadığını ve kültürel olarak da geri bırakılmadıklarını çok basit bir şekilde gözlemlemek mümkün. Aslında yazdıklarıyla sosyalist Sovyetlerin ülkeyi kültürel alanda inşa etme ısrarını en ufak bir tereddüte düşmeden Kürt bölgelerinde de başarılı bir şekilde uyguladığını gösteriyor. İşte yazdıkları:

"Bazı bilgilere göre 1923'le 1929 yılları arasında Kürtçe konuşulan okullar açılmıştı. Kitaplar, çalışma kitapları, roman ve şiir kitapları, gazete Sovyet Kürdistanı'nda basılıyordu. Gerçekten de 1961'e kadar varlığını koruduğu için bir gazetenin varolduğu kesindir. Okullar konusuna gelince; onlar bütün Kürdistan'da yaygın değildiler ama, başlıca Laçin ve Şuste şehirlerinde vardı. ... Bununla birlikte 1930-31 yılında Kürtçe öğretim yapan okullar açma teşebbüsleri oldu. Kürdistan'daki eğitim bölümünün eski lideri İsmailov 1931 yılındaki konuşmalarında, yalnızca Laçin bölgesinde yüzden fazla okulun ve bir tarımsal-teknik okulun açıldığını söyledi. ... Tarih alanında, etnografide, edebiyatta ve Kürt halkının dili alanında çalışmalar yapan araştırmacılar vardır. Otuzlu yıllarda, Kürt ulusundan bilim adamları bu alandaki (Kürdoloji alanı kastediliyor – BN) yerlerini aldılar. ... 1930'lu yıllar boyunca Kürdoloji alanında SSCB'de 60'dan fazla tez (aday ve doktora tezi olarak) savunuldu ve 70 kadar yabancı Kürt burada bilimsel çalışmasını yaptı." (Stockholm Kürt Konferansı 15-17 Mart 1991, Doz yayınları, sayfa 73-74-77-79)

Burada aktarılanlardan sonra, Sosyalizm'in kalesi Sovyetler Birliği'nin halklar için müreffeh bir ülke olmadığını ve Kürtlerin bu ülkede "rahat yüzü görmedikleri"ni öne sürmenin inandırıcı bir yanı yoktur. Kürt kültüründeki demokratik öğelerin gelişmesi ve sosyalist temelde bir kültürel ilerlemenin sağlanması için olanakların gün geçtikçe iyileştirildiği ve yukarıda aktarılan devasa adımların atıldığı ortada iken, hala bu gerçeklere göz yumanlar anlayışla karşılanabilir mi?

Kültürel alanda yapılanların kapsamına bakıldığında işlerin hangi ciddiyette ele alındığını kavramak zor olmasa gerek. Emekçi Kürtler gibi, bütün diğer halklar da kültürel cephede devasa gelişmeleri bizzat yaşadılar. Kürt emekçiler somutunda ilgili alanda başarının düzeyini mevcut yoğunlaşmadan görüyoruz. Henüz ilk yıllarda yapılanlar Kürtler arasındaki kültür atağının neden başarılı geçtiğini anlamamıza olanak tanıyor.

Kimilerinin kültürel yöndeki gelişmeleri gölgeler spekülasyonlar öne sürmelerine karşın, Sovyetler Birliği'nde Kürtler arasında yaşanan kültürel gelişmeye karşı hayranlık duymadan edemiyorlar. Böyleleri Sosyalizm ve onun mimarları hakkında sahip oldukları yanlış görüşlerden uzaklaştıkları oranda, Sovyetler Birliği'ndeki emekçi Kürtlerin gerçekliğini kavrayabilirler.

Kadir N. Kadir de bunlardan biridir. O, modern revizyonist düşünceler temelinde sosyalizmin inşasına ve özellikle Stalin önderliğindeki Bolşevik Parti'nin pratiğine karşı çıkmaktadır. Kürtler bağınında sorunu ele aldığı yerde de gerçek durumu çarpıtıp milliyetçi duygularıyla hareket etmektedir (Sosyalizm karşısında niyet olarak temiz duygular içinde bulunan ve sempatisini gizlemeyen pekçok Kürt emekçisi Sovyet Kürtlerinin durumu sözkonusu olunca ulusal duygularına yenik düşerek tepkici bir konuma savrulabilmektedir). Yazar yanlış ve haksız ithamlarda bulunmasına karşın yer yer Sovyetlerdeki Kürt emekçilerinin durumu üzerine kimi gerçekleri de saptamak zorunda kalmaktadır. Yazdıklarına bakalım:

"... Bolşevikler Ermenistan'da iktidarı ele geçirdikten sonra Kürt bölgelerinde 5 okul açtılar, okuma yazma bilmeyenler için özel kurslar verdiler. Birkaç yıl içinde okul sayısı 13'e çıkarıldı. Ve birçok özel öğretmenler atandı. 1921'de Kürt alfabesi oluşturuldu ve "Şems" adlı eğitim kitabı okullar için çıkarıldı. Kafkas ötesi KP'ler 1930'lara kadar Kürtlerin durumu ile yakından ilgilendiler. Kürtlerin uyanmasına katkıda bulunmak için bir çok toplantı yaptılar (KP'ler), eğitim ve sağlık sorunlarını çözmek için girişimlerde bulundular." (Newroz Ateşi dergisi, Sayı 10, sayfa 20)

Ermenistan'da yaşayan Kürtlerin kültürel gelişme bakımından nasıl bir ilerleme kaydettiklerini ifade eden bu aktarma; çoban/göçebe bir yaşama zorlanmış ve haliyle alabildiğince geri bir kültürel duruma mahkum edilmiş Kürt ulusal azınlığının nasıl bir düzeye vardığının en açık göstergesidir. Bu gelişmeler şüphe götürmez biçimde ancak ve yalnız Ekim Devrimi ve Sosyalizm'in doğrudan sonuçlarıdır.

Kürtler arasında kültürel seferberlik olgusunun sosyalist devletin çabaları sonucu gerçekleştiği mutlaka öne çıkarılmalıdır. Sosyalist devletin bu çalışmayı hangi yoğunlukta sürdürdüğünü J. Blau şu somut belirlemeleriyle gayet berrak bir şekilde ortaya koymaktadır:

"SSCB'de 1920'li yılların başında Kürtler, Azerbaycan ve Ermenistan cumhuriyetleri sınırları boyunca uzanan bir bölgede milliyetleri ve yönetsel otonomileri resmen tanınmış olarak yaşıyorlardı. Bu otonom ulusal Kürt bölgesinin başkenti Laçin'di (1923-29) -ve Kürtler burada "Sovetskii Kürdistan" gazetesini ilk kez Kürtçe olarak bastılar. Sonra da Azerice yayınladılar. Bu gazete 1961'e kadar yayını sürdürdü. Bununla birlikte, Ermenistan Cumhuriyeti'nde önce Ermeni alfabesini, sonra Latin ve daha sonra Kiril alfabesini kullanan bir Kürtçe edebiyat kampanyası başlatıldı. Bu 1939'a kadar sürdü. Erivan Kürt kültür hayatının önemli bir merkezi oldu. ... Sovyetlerdeki Kürtçe uzmanları Leningrad ve Moskova'da eğitildi. Sovyetler Birliği'nde bir Kürt entelejansiyası doğdu.

Sovyetler Birliği'nde Kürt dilini geliştirme ve Kürt dili, tarihi vs. konularda araştırma gayretleri de göze çarpar. Hiçbir ülke Kürt halkı üzerinde çalışmalar yapan böylesine çok sayıda dilbilimci, folklorist, müzikbilimci, sosyolog, tarihçi... gibi bilim adamına sahip olacak ka-

dar şanslı olmadı. Bu bilim adamlarının çoğu Kürt kökenlidir." (Stockholm Kürt Konferansı, Doz Yayınları, sayfa 115-116)

Hemen her alanda süren bir kültürel seferberlik ortamında, emekçi Kürtlerin yaşadıkları bölgelerde başarılı gelişmeler içine girildiğini görüyoruz. Eğitime verilen olağanüstü önemin açıktan bir sonucu olarak aydınların yetişmesinin yanısıra genel eğitim düzeyinin yükseltilmiş olması ve bunun toplum hayatı üzerindeki etkilerini tespit edebiliyoruz.

Kürt dilinin resmen tanınması ve Kürt milliyetinin yaşadığı bölgelerde Kürt çocukları için bu dilden eğitimin sürdürülmesi önemli gelişmelerdir. Yayınevleri, basınevleri, okullar vd. alanlarda devlet teşviklerinden yararlanma neticesinde zamanla aydınlanma faaliyetinin kapsamı genişledi ve Kürtlerin bulunduğu bölgelerde de yaygın bir yenilenme ve dönüşüm sürecine girildi.

Kürtlerin kültür alanındaki ilerlemeleri hakkında Büyük Sovyet Ansiklopedisi'nde yazılanlar, somut olarak emekçi Kürtlerin sahip oldukları olanaklara ve ulaştıkları seviyeye iyi bir örnektir. Büyük Sovyet Ansiklopedisi'nde alacağımız kısa aktarma ilgili alanda ortaya koymaya çalıştığımız tablo ile tam bir uyum içindedir. İşte yazılanlar:

"...Sovyetler Birliği'ndeki Kürtler kültür, iktisadi ve siyasi cihetten sür'atle gelişmektedir. Sovyet Kürtleri'nin kendi okulları, pedagojik teknikomları, gazeteleri, mecmuaları ... vardır." (Mehmet Bayrak, Kürdoloji Belgele-ri, Özge Yayınları, sayfa 355)

Bolşevikler önderliğindeki proletarya diktatörlüğü devletin, sosyalist insanın kazanımlarından bizzat yararlanmış ve hatta bir biçimiyle kısmen içinde yer almış N. Nadirov, modern revizyonist önderlikli sözde sosyalist devletlerin yıkılma sürecine girmesiyle geriye dönük ve özellikle 1950'li yılların ortalarına kadar geçen zaman dilimi içindeki Sosyalizm pratiğine saldırılarda bulunması, onun karakterini gösteriyor. O, bu çabasına rağmen emekçi Kürtlerin elde ettikleri kazanımlardan bazılarını hasıraltı edememektedir. Şöyle diyor:

"Liseye kadar okullar Kürtçe eğitim yapabiliyordu. Kürtçe gazete-kitap yayımlanabiliyordu. Kürt Yazarlar Sendikası kurulmuştu. Kürtçe yayın yapan radyomuz da vardı. ...Rojnamei Sovyet Kürdistanı diye bir gazetemiz yayımlanıyordu. Suşe kentinde Kürt dili üzerine enstitü kurulmuştu. (R. Ballı, age. sayfa 580)

Bu kısa alıntıda da rahatlıkla görülebileceği gibi ellili yıllar öncesi emekçi Kürtler için yapılanlar hiçbir biçimde küçümsenemez, yoksayılmaz. Revizyonistler ve milliyetçiler diğer noktalarda olduğu gibi, kültürel alanda da Sovyetler Birliği'ndeki kazanımlara saldırırlarken bile bazı gelişmeleri kabul etmek zorunda kalmakta ve olguları zorunlu kalarak peşpeşe sıralamaktadırlar .

Sosyalizmin inşası sürecinde atılan adımlar konusunda Bazil Nikitin'in gelişmelere dikkat çeken değerlendirmesi de önemli olgulara işaret etmektedir:

"Günümüzde en fazla Kürtçe eserin Erivan'da yayımlandığını, bir Kürt gazetesinin, bir Kürt öğretmen okulunun, bir Kürt tiyatrosunun da yine bu kentte bulunduğu

nu söylersek abartma yapmış olmayız. Kollektifleştirilmiş Kürt köylerinde, ilkokullar, kitaplıklar, radyolar, tarım makineleri, kooperatif birlikleri bu köylerin görünümünü derinden değiştirmektedir." (Bazil Nikitin, Kürtler, Özgürlük Yolu yayınları, sayfa 354)

Tek başına bu aktardıklarımız bile, emekçi Kürtlerin hayatlarında ne denli büyük bir devrimin yaşandığını bariz bir biçimde ortaya koymaya yetiyor. Bu bağintıda Sovyet Kürtlerinin kültürel alanda muazzam bir gelişme içine girdikleri belirlemesinin hiçbir şekilde 'abartı' olarak değerlendirilmemesine önemle vurgu yapılmalıdır.

Emekçi Kürtler; eğitim, dil, edebiyat, tiyatro, basın, sanat, sinema vb. alanlarda önceki dönemle asla kıyaslanmayacak düzeyde ve yoğunlukta bir gelişme içine girdi. Yüzlerce kitap yayınlandı. Kürtçe kitapların yayımından hızlı bir artış oldu. Yine radyo, gazete, dergi vb. alanda emekçi Kürt aydınları tarafından azımsanmayacak gelişmeler yaşandı. Roman alanında en parlak adımlar bu dönemde atıldı. Kürdoloji üzerine çalışmaların oldukça yoğunlaştığı ve ciddi bir mesafenin katıldığı yıllar olarak 1930'larda yapılanlar sonraki gelişmelerin de temelini oluşturdu. Kürt bilim adamları ve aydınları tarafından bir dizi çalışmalar yapıldı. Aydınlanma faaliyeti her alanda yaygın bir şekilde sürdürüldü. Ülkenin inşasına bağlı olarak sürekli ilerleme perspektifi emekçi Kürtler arasında hayat buldu.

Gün geçtikçe aydınlanan ve cehaletten kurtulan Kürt emekçileri proletarya diktatörlüğünün giderek daha çok sağlamaşmasının yolunun nitelikli insan unsurundan geçtiğinin farkına vardıkları oranda, yeni insan olma yolunda geceli gündüzlü bir çalışmanın içerisine girdi. Ekim Devrimi'nden 1950'li yılların ortalarına kadar süren kültür devrimi seferberliğinde Kürtler de yerlerini alarak Sosyalizm koşulları altında yeni insan olmanın binlerce örneğini vererek her dönemde sosyalist ülkenin ilerlemesine katkıda bulunmaya çalıştılar. Emekçi Kürtler arasındaki bu gelişmeler şüphesiz doğrudan doğruya Sosyalizm'in kuruluşuyla sık sıkıya bağlantılıdır. Sözkonu gelişmeler genel politikanın Kürtler somutundaki uygulanişidir.

Bir dizi alanda kültürel gelişmelerin emekçi Kürtleri derinden etkilediği ve onların yaşamını değiştirdiğini olgular/gerçekler ortaya koymaktadır. Lenin-Stalin dönemi kültür alanındaki uygulamalarına kendince eleştiri yönelten, proletarya diktatörlüğü devleti koşullarında Bolşeviklerin önderliğinde sürdürülen kültür devrimini tasvip etmeyen K. Burkay, Kürtlerin "asimilasyona uğratıldıkları ve sürgüne gönderildikleri" vs. türünden belgelere dayanmayan önyargılı suçlamalarına rağmen Sovyet Kürtlerinin genel kültürel durumları hakkında gerçeği teslim etmek zorunda kalıyor. Şöyle diyor:

"Kürdistan'ın dört parçası da dahil, Ortadoğu ve tüm dünyadaki Kürtler içinde kültürlerini en özgürce geliştirebilenler ve 1. Dünya Savaşı'ndan bu yana kültür alanında en zengin ürünleri veren bu Kürtler, özellikle de Ermenistan'da yaşayanlar oldu.

... En azından Kürt dilinde okullar açıldı, gazete çıktı, radyo yayını yapıldı. Kürt tarihi, dili edebiyatı üzerine bi-

limsel çalışmalar yapıldı; Kürtçe kitaplar basıldı. Tüm bunlar devlet tarafından teşvik edildi, desteklendi. Yeni rejim yüzlerce yetim ve yoksul Kürt çocuğuna eğitim görme, yeteneklerini ortaya koyma olanağı verdi.

... 1931 yılında Erivan'da Kürtler için öğretmen yetiştiren Kafkas Ötesi Pedagoji Okulu açıldı. Kürt çocuklarının bir bölümüne ise Leningrad ve Moskova'daki yüksek dereceli okullarda eğitim olanağı verildi. Böylece, daha sonra Kürt tarihi, dili, edebiyatı çalışmalarında önemli roller oynayacak bir dizi kadro yetişti.

Kürt dili ve edebiyatı açısından önemli bir gelişme 1934 yılında Erivan'da toplanan Kürdoloji kongresi oldu. Kongreye Sovyetler Birliği'nde Kürt dili ve edebiyatı alanında yetişen Ereb Şemo, Qanatê Kurdo, Heciyê Cindi, Cesimê Celil gibi ilk Kürt aydın ve uzmanları da katılıp tezler sundular. Kongre Kürt dilinin ve edebiyatının çeşitli sorunlarını ele aldı ve daha sonraki gelişmeler üzerinde olumlu etkiler yaptı." (Kemal Burkay, Kürtler ve Kürdistan, cilt 1, Deng yayınları, sayfa 246-248)

Sorunu ulusalcı kültür penceresinden görenlerin, Sovyetler Birliği'ndeki kültürel atağı bir ölçüde anlayışla karşılamalarının esas temelini oluşturan olgu; "kendî" uluslarının bir parçasını oluşturan Sovyet Kürtlerinin kendilerini ifade edebilmesidir! Bunun hangi koşullarda ve nasıl bir sürecin ürünü olduğu ise böyleleri için çok önemli değildir. Bir başka tanımla, bu kesim açısından; İsveç burjuvazisinin Kürtlere sunduğu olanaklarla, sosyalist Sovyetler Birliği koşullarında yapılanlar arasında öz açısından kayda değer bir fark olmadığı yaklaşımı hakimdir. Kürtlerin kültürel alandaki "kurtuluş"unu temel alan ulusal-kültürcü pek çok çevrenin burjuva kapitalist devletlerin "kültürel haklar" üzerine demagojilerine karşı besledikleri sempati ve yılların sabırlı(!) beklentisi dikkate alındığında, bu çevrelerin neden Sovyet Kürtlerinin Sosyalizm sayesinde kültür hayatında yaşadıkları devrimi görmek istemedikleri daha açık bir şekilde ortaya çıkar.

Sosyalizm'in kuruluşuna paralel ilerleyen kültür devriminin emekçi Kürtlerin yaşamlarında yarattığı sıçramanın boyutlarını daha iyi görebilmek için Vilçevsky'den aktaran B. Nikitin'in yazdıklarına bakalım:

"Böylece, 1928'den itibaren, Ermenistan'da Kürtçe bir edebiyat yaratıldı; sonradan, şiveleri daha yakın olan Gürcistan ve Nakişevan için de bundan yararlanıldı. Daha sonra da, 1931'de, Azerbaycan Kürt şivesiyle birkaç kitap yayımlandı; 1933'te de, Türkmenistan Kürtlerinin bir yazılı edebiyata kavuşmaları için işe girildi.

Bununla birlikte, 1932'den sonra, Sovyet Kürtlerinin oturduğu bölgelerde okuma-yazma olayı genellik kazanınca, hayvan yetiştirme ve tarımın kollektifleştirilmesi sonucu sömürücü sınıflar tasfiye edilince, Kürtlerde kültür rönesansının ardından bir ekonomik yükselme başladığı görüldü; Ermenistan ve Gürcistan fabrikalarında Kürt proletaryası ortaya çıktı ve emekçilerden entellektüel bir sınıf oluşmaya başladı, işte o zaman, daha güçlü, biçimiyle ulusal, yapısıyla sosyalist nitelikteki yeni Kürt kültürünün yapısını kucaklamaya ve yansıtmaya elverişli bir edebiyatın yaratılması sorunu ortaya çıktı." (B.

Nikitin. age, sayfa 501-502)

Genel olarak Kürt basını ve Kürt araştırmacıları tarafından yukarıdaki bariz gelişmelerin görmezden gelme vs. yanlış tutumunun günümüzde oldukça yaygın olduğu biliniyor. Kürt kültürü üzerine araştırma/inceleme yapanların ve bu alanda söz söyleme yetkisini kendisinde görenlerin, Kürtlerin sosyalist Sovyetler Birliği'nde elde ettikleri kazanımları Kürt ulusunun demokratik/ilerici hanesine yazma bağintısında ürkek davranmaları vb. şeklindeki geri tutumlarına işaret etmenin zorunlu olduğunu düşünüyoruz. Böylesi, bir dizi açıdan reddedilmesi ve geleceğe taşınmaması gereken kültürel boyuttaki özellikler hakkında ulusal egosu yoğun methiye dolu kitaplar yazma ihtiyacı duyarlar; emekçi Kürtlerin Sovyetlerde elde ettikleri sosyalist içerikteki kültürel kazanımları objektif açıdan gerçekten sahiplenmemelerini asla yadırgamıyoruz; çünkü burjuvazi proletaryanın sosyalist kültürünü sahiplenip savunamaz...

1934 yılında yapılan ilk Kürdoloji Kongresi'nde alınan kararların emekçi Kürtlerin aydınlanması yolunda taşıdığı büyük tarihsel anlamı belirtmek gerekiyor. Kürdoloji alanında devrim niteliğinde olan bu Kongre'nin aldığı kararlara bakalım:

– Kürt halkının dili, tarihi, edebiyatı ve kültürü üzerine çalışma ve aynı alandaki bilim adamlarından, pedagooglardan oluşan bir çalışma grubunun oluşturulması.

– Sovyet Kürtleri için bir yazı dilinin yaratılması ve geliştirilmesi için gerekli ilkelerin saptanması.

– Zengin Kürt folklorunun ve Ortaçağ Kürt edebiyatının basımı üzerine çalışma.

– Kürtçe bilimsel bir gramerin yayımı ve Kürtçe-Rusça ve diğer dillerde sözlüklerin hazırlanması.

– Kürt dilinde bir gramer ve okul çalışma kitaplarının yazımı." (Stockholm Kürt Konferansı, sayfa 78)

Sosyalist Sovyetler Birliği devletinin Kürdoloji alanında yaptığı bu çalışma, bölgede yaşayan Kürtlerin özgünlüğünü dikkate alarak, kültürel seferberlikte daha kapsamlı ve başarılı bir ilerlemenin sağlanabilmesi amacıyla yaptığı bir çalışmadır. Bu aynı zamanda Kürt dili alanındaki çalışmalara küçümsenmeyecek bir katkı niteliğindedir. İlk kez böyle bir kongre ile Kürt dili üzerine kapsamlı bir şekilde durulması ve bir dizi kararın alınması, kongrede ortaya çıkan perspektif doğrultusunda yıllara yayılan bir çalışma içine girilmiş olması, Kürdistan'ın değişik parçalarında sonraki yıllarda gündeme gelen ilgili alandaki çalışmaların Sovyetlerin Kürdoloji sahasındaki muazzam katkılarının etkisinde sürdürülmesi... 1934 kongresinin sonuçlarından bazılarıdır. Revizyonistlerin bütün saldırı ve çabalarına rağmen bu gerçekler asla yoksayılmaz.

Sovyetlerde Kürdoloji alanında çok ciddi çalışmalar yapıldığı konuyla ilgili kaynaklarda rahatlıkla görülebilmektedir. Bu alanda şu ana kadar en kapsamlı ve verimli çalışmaların Sovyetler Birliği'nde gerçekleştirilmiş olduğundan şüphe edilemez. Kürdoloji üzerine kimi çalışmalar yapan Rohat, Sovyetler'de Kürdoloji alanında gerçekleşen çalışmalara nispeten geniş yer ayırmaktadır. Çalışmasından konumuzla ilgili özet bir kısmı bura-

ya almak, gelişmenin düzeyini yakından görmek için gereklidir. Şöyle diyor:

"1917 yılından sonra, Sovyetler'de başlangıçta Kürdoloji ile Marr ve Orbeli uğraşıyordu. Orbeli'nin çabaları sonucunda, Hugo Makas'ın Mardin yöresi Kurmanci lehçesi ile yazılmış veya derlenmiş "**Kürtçe Metinler**" adlı çalışması 1926 yılında Leningrad'ta yayınlanıyor. ... 1931 yılında Leningrad Devlet Üniversitesi, İranoloji Kürsüsü bünyesinde bir **Kürt Semineri** oluşturuluyor. ... Hakop Gazaryan, 1921 yılında hazırladığı Kürtçe Alfabe'yi **Şems** adıyla yayınladı. ... Kürtçe öğretmen gereksinimini gidermek için 1931 yılında Erivan Kafkas Ötesi Teknik Pedagoji okulu açıldı. ... Kürtçe'nin yazı dili olarak gelişmesinde, 1930 yılında yayınına başlayan **Riya Teze** gazetesi büyük bir rol oynadı. 57 yıldır sürekli çıkan bu gazete, Periyodik Kürt Basını Tarihi'nde en uzun süreli yayın organı niteliğini taşımaktadır. ... Kürt Sözlü Halk Edebiyatı alanında çeşitli ürünler ve onların değişik varyantlarını kapsayan ilk geniş derleme, 1936 yılında Heciyê Cindi ve Eminê Evdal tarafından hazırlanan "Kürt Folkloru" adlı derlemedir. ... Kürt Bibliyografyası üzerine hazırlanan bazı çalışmalar da, Erivan'da yapıldı. 1962 yılında H. A. Aleksanyan tarafından Kürtçe olarak "Sovyetlerdeki Kürtçe Kitaplar Bibliyografyası" diye adlandırılan çalışmada, Moskova, Erivan, Bakü, Aşxabat kentlerinde, 1920 ve 1960 yılları arasında yayınlanan 238 Kürtçe kitabın ismi yer almıştır. Tüm bu yayınların tirajı 370 bin olarak hesaplanmıştır." (Rohat, Kürdoloji Biliminin 200 Yıllık Geçmişi, Komkar Yayınları, sayfa 107, 111-112, 125, 142-143)

Burjuva milliyetçi ve revizyonistler tarafından Sovyet devletinin genel olarak başarılarını küçümsemek için her yol denenmektedir. Sovyetler Birliği sosyalist devletinin milliyetlerin dillerinin varlığına "tahammülü olmadığı" ve fakat kendi büyük Rus şovenisti çıkarları için azınlıkların dillerinin kendini ifade etmesine bir süre gözyumduğu vs. türünden iftiralara maruz kaldığı bilinmektedir. Ekim Devrimi'yle birlikte burjuvazinin bu yönde hummalı bir kampanya yürütmekte olduğu, her defasında bu sorunu 'kaşındığı' ve sosyalist ilerlemeyi sekteye uğratmak için bu alanda yoğunlaştığı yeterince kanıtlanmıştır. Burjuvazinin imdadına yetişen revizyonistler ilgili bağlamda tam bir yıkıcı görev üstlenerek Sosyalizm'in başarılı deneyimine kara çalmaya girişmişlerdir. Bu kampanya sürüyor.

Cehaletle mücadele ve bilgisizlikten bilgi toplumuna geçişte Kürtler, muazzam bir öğrenme, bilimle tanışma, eğitim seviyesini yükseltme seferberliğine girerek ilerlediler. Proletarya diktatörlüğü devletinin halkların kültür hayatında yarattığı devrim; kültür parklarının, milyonların tartışmalara katılımının, ulus/milliyetlerin gönüllü kardeşliğinin, eleştiri özeleştirici kampanyalarının ve Sovyet yurttaşlığı bilincinin... düzeyiyle doğrudan ilintilidir.

Emekçi Sovyet Kürtlerinin kültürel devrimi işte bu tablonun mütevazî bir parçasıdır.

20 Mayıs 1998 ✕

DEVAM EDECEK

“Kürt gazeteciliği 100 yaşında!”

Yıl, 22 Nisan 1898. Tam yüzyıl önce, Mikdat Mithat Bedirxan tarafından Mısır’da Kürdistan adlı bir gazete yayınlanır. Kürdistan ilk Kürt gazetesidir. Kürtlerin ilk gazetelerini çıkarmalarının üzerinden bir asır geçmiştir. Bu nedenle Kürdistanlı bir çok basın yayın kuruluşu ilk Kürt gazetesi Kürdistan’ın yayın hayatına başlama tarihini çıkış noktası olarak, 1998 tarihini “Kürt Basınının 100. Yılı” olarak adlandırmakta ve kutlamaktadır.

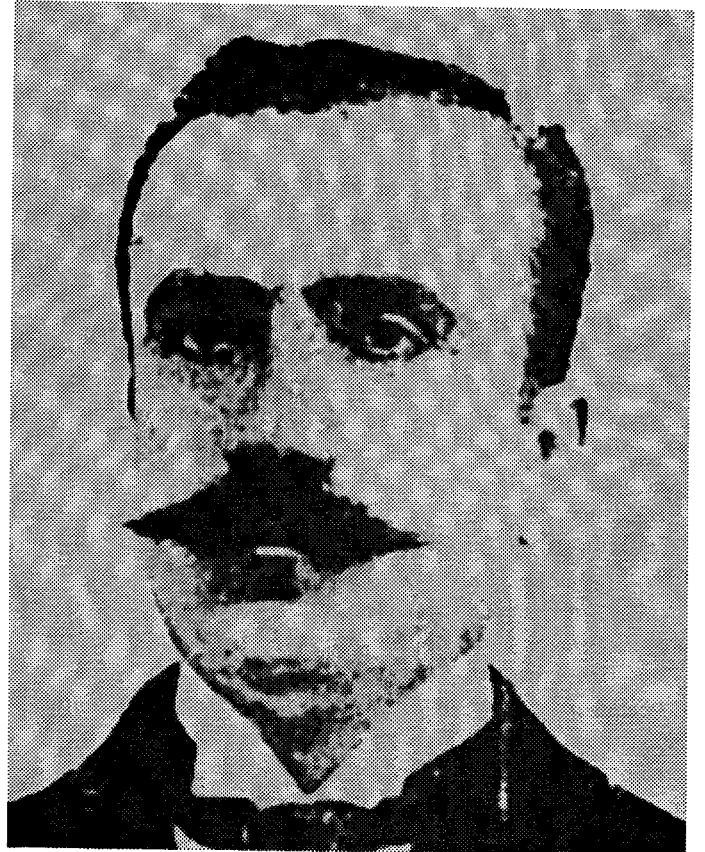
Kuşkusuz, 100 yıl önce bazı burjuva Kürt aristokratların Kürdistan gazetesini çıkarmaları önemli, ileri bir adımdır. Doğal olarak geçmişin araştırılıp, incelenmesi, ortaya konması ve bundan dersler çıkarılması da bir o kadar önemlidir. Ancak bu işe nasıl yaklaşıldığı, sorunların ele alınmasında çıkış noktasının ne olduğu hepsinden daha önemli bir sorundur. Bu bağlamda doğru bir yaklaşıma sahip olunmadığında geçmişten doğru dersler çıkarmak ve gelecek için bunlardan yararlanmak

zordur. Bugün, “Kürdistan Basınının 100. Yılı” şiarı altında Kürdistan basınındaki tarihsel gelişmeyi irdelemeye çalışanlarda hakim olan genel anlayış Kürt milliyetçiliğidir. Olgu budur. Kürdistanlı çeşitli basın yayın kuruluşları, geçen bir asır içinde Kürtlere ait olarak çıkan basın yayın organlarının dökümünü yapmaya ve süreci değerlendirmeye çalışıyor. Kuşkusuz, Kürdistan’da basın alanındaki tarihsel gelişimin ortaya konması uğraşı değerli bir iştir. Ancak bu iş yapılırken, göze çarpan; “Kürt olsun da ne olursa olsun!” yaklaşımıdır.

“Bizim geçmişimiz” adına hemen her şeyi olumlulamaya kalkışma ve tarihsel süreçteki geri yanlara bile zorlama övgüler dizerek sorunları ele alma anlayışı aşılmadıkça kimsenin “katedilen mesafenin iç açıcı olmadığına”, “istenilen düzeyin yakalanamadığına” hayıflanmasının bir anlamı yoktur.

Tarihsel sürece yaklaşımda çıkış noktası olarak bir

İlk Kürt gazetesi “Kürdistan”ın kapağı ve gazeteyi çıkaran M. Mithat Bedirxan...

gelişmede ileri ve geri yanların cesaretle ortaya konması; ileri olan yanlara sahip çıkılarak geliştirilmesi; geri yanların olduğu gibi ortaya konması ve bunun geliştirilecek bir yanının olmadığı kitlelere aktarılması gerekir. "Kendi geçmişimiz"e yaklaşımda demokratik, ileri yanların sahiplenilmesi, geri olanların sahiplenilecek bir yanının olmadığını açık yüreklilikle ortaya koyan bir anlayış çıkış noktası yapılmadıkça, halk kitlelerinin aydınlatılması, ilerletilmesi görevinin yerine getirilmesinden söz edilemez.

Örneğin, Kurdistan gazetesine çok kabaca da olsa bir göz attığımızda bu iki yan; ileri, demokratik olan yanla, geri olan yanların içiçeliği hemen göze çarpar. Nedir bunlar?

Kurdistan'ın "Dünyada ne kadar halklar varsa, ne kadar milletler varsa hepsinin köylerinde, kasabalarında, şehirlerinde okullar açılır, gazeteler yayınlanır ve insanlar o gazeteleri okurlar, gençler, çocuklar okullarda eğitim görürler. Ve böylece aydınlanırlar, yetişirler. Dünya olayları hakkında, gelişmeler hakkında bilgi sahibi olurlar. Sadece Kürtler bundan mahrumdurlar. (...) Benim amacım Kürtlere de bu olanağı vermektir." talebi gayet haklı, demokratik, ileri bir taleptir.

Bunun yanısıra, gazete "Önsöz"e "Bismillahirrahmanirrahim"le başlıyor, dinin ve ticaretin iyi öğrenilmesi için okuma-yazmanın önemine vurgu yapıyor, islam dininin propagandası temel bir unsur olarak yer alıyor. Bu bağlamda Arapça okunması gerektiğine de vurgu yapılıyor. Okuma-yazma, aydınlanma bağlamında da esas olarak ağalara, mirlere, ulemalara hitap ediyor. Onların kendi çocuklarını okutmasını istiyor. Halka gelince; onların kendi ağalarının, mirlerinin etrafında toplanmasını, onların buyruğunu dinlemesini öneriyor. "Çıkarken" yazısında şöyle deniyor:

"Ey Kürt halkı!

Göreyim sizi. Elinizden geldiği kadar para toplayın. Valilerinize ve kaymakamlarınıza verin ki İstanbul'a yolasınlar. Her taraftan toplanan paraları İstanbul'a yolluyorlar. İstanbul'da bütün şehitlerin isimleri yazılmış. Kadın ve çocuklarına yolluyorlar" diyerek Osmanlı'nın devlet yetkililerine güven duyulması yönünde halka bilinç taşıyor vb. vb.

Bütün bunlar, tarihsel süreci içinde ele alındığında anlaşılır şeyler olmasına rağmen, demokratik ve ileri değil, geri olan yanlardır. Bunların sahiplenilecek, kitlelere olumlu anlamda propagandası yapılacak şeyler değildir.

İlginç olan, bugün bu tür ayrımlar yapma yerine; 100 yıl önce yapılanlara toz kondurmadan, mirler, ağalar vb. dönemin Kürt egemenlerini ayrımsız olumlulama çabalarının sürüyor olmasıdır. "Mirler, ağalar, şeyhler, mollalar... bizimdir, bizim olana toz kondurmamak için elimizden geleni yaparız" mantığı hakim. Ama bu mantıkla Kürt halkına doğru yol gösterilemez.

Kurdistan'ın yayın hayatına başladığı dönemde dini ağırlıklı olması, dönemin egemenlerine hitap etmesi tarihsel süreç içinde anlaşılır bir durumdur. Ama Kurdistan'ın çıkışının üzerinden 100 yıl geçti. Bu süreçte çağı-

HEZİRAN 1998

stêrka bolşewik

HEZİRAN 1998

Di Newrozê da igirê şoreşê kurik bike!

Kürtler Kürt geleneğinde 17'nci yüzyıldan itibaren Newroz'u kutluyorlar. Bu günün halkın ve devrimci sınıfların birleştiği devrimci bir gündür. Devrimci Kürt Cumhuriyeti için bir araç olmalıdır!

Newroz, devrim ve sosyalizm için bir araç olmalıdır!

Newroz ateşini devrim için körükle!

✓ Newroz, devrimci halklarımızın devrimci birleştiği bir gündür. Devrimci sınıfların birleştiği devrimci bir gündür. Devrimci Kürt Cumhuriyeti için bir araç olmalıdır!

✓ Newroz, Kurdistan'ın devrimci sınıflarının birleştiği devrimci bir gündür. Devrimci sınıfların birleştiği devrimci bir gündür. Devrimci Kürt Cumhuriyeti için bir araç olmalıdır!

mızın niteliği değişti, dünya büyük değişim ve dönüşümlere tanık oldu. Burjuvazinin önderliğindeki demokratik devrimler dönemi sona erdi, proletarya önderliğinde devrimler dönemi başladı. 1917 Büyük Ekim Devrimi'yle birlikte dünyanın önemli bir bölümünde proletarya kendi iktidarını kurarak emperyalist dünyanın kalbine büyük bir hançer saplandı. Tüm dünyanın ezilenleri, egemenlerin iktidarını alt edip kendi iktidarlarnı kurabileceklerini ve yönetebileceklerini pratik olarak da gördüler. Ardından, proletarya kendi iktidarını revizyonistlere kaptırdı ve giderek emperyalistler tüm dünyada yeniden hakimiyetlerini ilan ettiler. Bütün alt üst oluşlara, geri dönüşlere rağmen, Büyük Ekim Devrimi'yle "buz kırılmış, yol açılmıştır", ezilenlerin kurtuluşunun devrim ve sosyalizmle mümkün olduğu ispatlanmıştır.

Kurdistan halkının, kendisini ileri doğru geliştirecek, tarihsel süreçteki gelişmelerde kendisini kurtuluşa taşıyacak derslerle eğitilmesine ihtiyacı vardır. Kendi tarihsel geçmişinde buna katkıda bulunacak ileri yanların alınıp geliştirilmesine ihtiyacı vardır. Basın, ancak bu yöndeki gelişmeye öncülük ettiği oranda tarihsel işlevini yerine getirebilir. Tabii ki bu misyonu komünist basının dışındakilere yüklemek, bunlardan bu işlevi omuzlamalarını beklemek yanlıdır. Bu işlev komünist basının omuzlarındadır. Yapılması gereken komünist basını geliştirmek, yaygınlaştırmaktır.

Mayıs 1998 ✕

PRK/Rızgari'nin "10. Kuruluş Yıldönümü Mesajı" üzerine...

Kürdistan Kurtuluş Partisi (PRK/Rızgari) Genel Sekreterliği, Ekim 1997'de partilerinin 10. kuruluş yıldönümüne ilişkin kamuoyuna 40 sayfalık broşür şeklinde bir mesaj yayınladı.

PRK/Rızgari Genel Sekreterliği mesajda 10. kuruluş yıldönümünden sözetsen de, aslında, PRK/Rızgari'nin "25 yıllık" bir sürece sahip olduğunu dile getirmektedir:

"1987'de kurulan Partiya Rızgariya Kurdistan, on yıllık mücadele pratiği içinde Doğu Devrimci Kültür Ocakları, Rızgari dergisi süreci ve Kürdistan Komünist Partisi'ni kapsayan 25 yıllık sürecimizin olumlu/olumsuz bütün mirasıyla bugünlere geldi." (agb., sayfa 22-23)

PRK/Rızgari, kendisini Kürdistan'lı "marksistler" kategorisinde ele almakta ve "marksist" olma iddiasında olan bir örgüttür. Söz konusu mesajda da PRK/Rızgari, Marksizm adına başkalarına eleştiriler yöneltilmekte ve doğru tavır takınanın sadece kendileri olduğu görüntüsünü yaratmaktadır. Mesajda savunulan görüşlere kaba bir bakış bile, PRK/Rızgari'nin Marksizmi savunmadığını görmeye yeterlidir. PRK/Rızgari'nin düşüncelerinin temel taşları Kürt milliyetçiliğiyle döşenmiştir.

PRK/Rızgari, parti olarak kendilerinin kimin çıkarlarını esas aldıklarını ve mücadelenin perspektifini mesajlarının giriş bölümünde şöyle ortaya koymaktadırlar:

"(...) Yapabildiklerimiz ve yapamadıklarımızla tarihe ve Kürt ulusuna karşı sorumluyuz. (...) Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi içinde hiç bir çıkar ilişkisine bulaşmadan, ulusun çıkarlarını esas alan bir mücadele perspektifi ile mütevazî bir çekim merkezi olmayı başardık." (abç) (aynı yerden)

Özetle PRK/Rızgari, "Kürdistanlı marksistler" olarak işçi sınıfına ve tüm emekçilere karşı değil, ulusa karşı sorumludur; ve yine işçilerin emekçilerin çıkarlarını değil, ulusun çıkarlarını esas almakta ve bu temelde de mücadele perspektifi tespit etmektedir. Yani en başta PRK/Rızgari, Kürt ulusunun kurtuluşu adına, sınıf mücadelesi perspektifinden yoksun olduğunu teslim etmektedir. Kürdistanlı işçiler ve emekçilerin sınıfsal çıkarları esas alınarak ulusal kurtuluşun gerçekleştirilebileceği, gerçek ulusal kurtuluşun da ancak ve ancak burjuvazinin iktidarının yıkılmasıyla mümkün olabileceği vb. düşünceler, "Kürdistanlı marksistlerimizin" aklına bile gelmemektedir. Ulusun çıkarlarını esas alan bir mücadele perspektifiyle bugüne gelen PRK/Rızgari, Kürdistan proletaryasına karşı takındığı tavırla da çıkış noktalarının ulusun çıkarları olduğunu ve mücadele perspektiflerinde proletaryanın sınıf çıkarlarının olmadığını ortaya koymaktadırlar.

KENDİLİĞİNDENCİLİĞİN SAVUNUSU, MARKSİZMİN REDDİ

Kürdistan işçi sınıfına, proletaryanın sınıf bilincini taşımayı görev edinmeyen ve sürekli olarak işçi ve emekçileri ulusun çıkarlarıyla eğitmeye çalışan PRK/Rızgari şunları söylemektedir:

"Kürdistanlı Marksistler 70'li yıllarda mücadelenin öncüsü olarak teorikleştirdikleri Kürdistan proletaryasını Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi içinde göremediler. Pratik 70'li yılların bu konudaki öngörülerini tuzla buz etti. Mücadelenin en kızgın anında bile Kürdistan proletaryası tarafsızlığını korudu." (agb., sayfa 26)

PRK/Rızgari'nin bu söyledikleri proletaryanın devrimde ideolojik, politik, örgütsel önderliğini yadsıdığı gibi, aynı zamanda, kendiliğindencilığe de en iyi örnek teşkil etmektedir. PRK/Rızgari öylesine bir anlayışa sahiptir ki; proletaryaya bilimsel sosyalist bir bilinç taşınmadan, proletaryanın kendiliğinden örgütlenip öncü konuma gelebileceğini ve mücadelede bilinçli bir sınıf tavrını geliştirip taraf olabileceğini varsayıyor. PRK/Rızgari bu varsayımın da ötesinde "70'li yıllarda mücadelenin öncüsü olarak teorikleştirdikleri" Kürdistan proletaryasına sitem ediyor.

Kürdistan ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesi, Kürdistan yoksul köylülüğünü, Kürdistan gençliğini, Kürdistan emekçi kadınına etkilediği gibi, Kürdistan proletaryasını da etkilemiştir ve etkiliyor da. Burada sadece bir etkide değil, bu sınıf ve katmanların bir kesimi bu mücadeleye katılıyor. Bu anlamıyla PRK/Rızgari'nin iddia ettiği gibi, proletaryanın en azından az da olsa belli bir kesimi "tarafsızlığını" korumuyor, mücadelenin içerisinde. Proletarya bu mücadele içerisinde sınıf bilincinden, sosyalist bilinçten ve kendi KOMÜNİST öncü örgütünden yoksundur.

Alıntıdaki sorunun diğer yanına gelince, gerçekte, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinde proletaryanın öncülüğünü teorikleştirmenin teorisi "Kürdistanlı marksistler"e (!) ait bir teori değildir. Bu "teori" tek başına ne Kürdistan ile ilgilidir ve ne de 70'li yıllara aittir.

Proletaryanın ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinde önderliği, onun kapitalist toplumun sonuna dek devrimci tek sınıf olmasından kaynaklanan, onun objektif sınıf konumunun sonucu olan bir önermedir. Bunun teorisini ve pratiğini de savunan ve geliştiren marksist-leninist önderler ve Komünist Enternasyonal olmuştur.

Ekim Devrimi bu teorinin pratikte sınanmasıdır.

Kürdistan ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinde proletaryanın öncülüğünü teorikleştiren "Kürdistanlı marksistler" in özel teorik bir buluşu sözkonusu değildir. Bu teori, hem tarihsel olarak, hem genel olarak ve hem de birçok sömürge, yarisömürge ülkelerin tek tek özgü- lünde (daha doğrusu Komintern ve Komintern içinde yer alan sömürge ve yarisömürge ülkelerin Komünist Partilerinin programında) vardır.

PRK/Rızgari'nin söylemiyle konuşursak, "Kürdistanlı Marksistler" 1970'li yıllarda bu konuda bir tek şey yaptılar. O da şudur: 1970'li yıllarda Marksizm-Leninizm'in prestiji bugünkü gibi sarsılmamıştı. Marksizm-Leninizm, proleter devrimcilik, proletaryanın öncülüğü vs. kavramlar "revaçta" idi. Onun içindir ki, başta SSCB olmak üzere, Doğu Bloku'nun emperyalist-kapitalist devletlerinin modern revizyonist partileri ve onların dünyanın çeşitli ülkelerindeki işbirlikçisi modern revizyonist partileri, marksist-leninist ve proletaryanın öncüsü olarak geçinirdiler. Bunun dışında bir çok sömürge ve yarisömürge ülkede burjuva milliyetçi parti ve gruplar da Marksizm-Leninizm'in "revaçta"ki prestijine sığınarak, proletaryanın "ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesi"nde öncülüğünü teorikleştirdiler(!) Tıpkı "Kürdistanlı marksistler"(!) gibi, yani PRK/Rızgari gibi...

Özellikle modern revizyonizmin yıkılışından sonra, gerek açıktan modern revizyonizmin yandaşı olan partiler ve gerekse ideolojik ve politik olarak modern revizyonizme yakın duran partiler olsun sınıf temelinde örgütlenmeyi, proletarya öncülüğünde devrim(ler)i, proletarya diktatörlüğü gibi marksist-leninist devrimci öğretiyi açıktan açığa reddettiler ve reddediyorlar...

Günümüzde Marksizm-Leninizm'e karşı gerçekleştirilen bütün gerici saldırılar bazen de Marksizmi savunma adı altında "somut koşulların somut tahlili" adı altında karşımıza çıkmaktadır. Buna iyi bir örnek olarak PRK/Rızgari'yi de gösterebiliriz. PRK/Rızgari'den okumaya devam edelim:

"Oysa, Marksizm canlı toplumsal pratiğin en dinamik bilgisiydi. Somut koşulların somut tahliline dayanıyordu. Gerçeği olgularda aramak, toplumsal pratiğin ürünü olan teoriyi, pratikte sınamak gibi maddi ilkelere dayanıyordu." (agb., sayfa 26)

Alıntıda da görüldüğü gibi PRK/Rızgari geçmişe atıfta bulunarak: Aslında 1970'li yıllarda mücadelenin öncüsü olarak proletaryanın önderliğini teorikleştirmenin bir anlamı ve gereği yoktu ve biz bu konuda yanlış yaptık (yapmışız). Baksanıza; pratik 1970'li yılların bu konudaki öngörülerini tuzla buz etti. Daha da önemli olanı şudur: Mücadelenin en kızgın anında bile Kürdistan proletaryası tarafsızlığını korudu. Bütün bunlara rağmen, hala neden gerçekleri göremiyorsunuz, neden hâlâ proletaryanın ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinde öncülüğünü teorikleştiriyorsunuz? vs... diyor.

İşte PRK/Rızgari'nin, "somut koşulların somut tahliline" dayanarak, "canlı toplumsal pratiğin en dinamik bilgisi" Marksizme dayanarak çıkarmış olduğu sonuçlar bunlardır: **PRK/Rızgari'ye göre 1970'li yıllarda da,**

bugün de proletaryanın ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinde önderliğini reddetmek gerekiyordu ve reddetmek gerekiyor... Bütün bu gerici ideolojik, politik görüşleri savunan PRK/Rızgari, kendisine "Kürdistanlı marksistler" diyebiliyor veya böyle bir sıfatı yakıştırmaya gereğini duyabiliyor. Sözümona bugünkü "marksist"(!) tahlilleriyle geçmişini analiz eden PRK/Rızgari, geçmişte de, bugün de marksist bir örgüt olmadığını kendisi söylüyor. Kısacası, PRK/Rızgari'nin Marksizm'i basitleştirip, yozlaştıran jargonuyla konuşursak, şu çıkıyor ortaya:

– PRK/Rızgari ("Kürdistanlı marksistler"), 1970'li yıllarda "canlı toplumsal dinamik bilgisi" olan Marksizm'e dayanmamış;

– PRK/Rızgari, "Gerçeği olgularda" aramamış ve

– PRK/Rızgari, "toplumsal pratiğin ürünü olan teoriyi, pratikte sınamak gibi maddi ilkelere" dayanmamış...

Bütün bunları özetlersek, PRK/Rızgari idealist, metafizik bir mantık yürütmüş ve diyalektik ve tarihsel materyalizmle bir ilişkisi, bir bağı olmamış; Marksizmi ise sadece bir maske olarak kullanmıştır.

Burjuva milliyetçi bir bakış açısına sahip olan PRK/Rızgari, gelinen yerde idealist, metafizik mantığa dayanarak "somut koşulların somut tahlili" adı altında, Marksizm ve bilimsellik adına ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinde proletaryanın ideolojik-politik-örgütsel önderliğini açıktan açığa reddetmektedir.

Proletaryanın ideolojik-politik-örgütsel önderliğini açıktan açığa reddeden PRK/Rızgari, "somut koşulların somut tahlili"ne dayanarak sözümona ders çıkarmış ve çıkarmış olduğu bu bilimsel(!) dersten yola çıkarak, alternatifini şöyle ortaya koymaktadır:

"Daha önce defalarca belirttiğimiz gibi, Kürdistanlı Marksistler stratejik ve taktik olarak hareket ettikleri sınıf adına 'ulusu örgütlemek' gibi hayati bir görevle karşı karşıyalar. Bunun somut anlamı, Kürdistan'ın askeri işgalden arındırılması, bütün sömürgeci ilişki ve bağımlılıklara son verilmesi asgari programı etrafında birleşebilen bütün güçleri bir araya getirmek, örgütleyici ve etkin bir güç olarak bu bileşende yer almaktır." (agb., sayfa 27)

PRK/Rızgari; önce burada çok açık olarak işçi sınıfını örgütlemek; onun ideolojik-politik-örgütsel pratik önderliğini sağlamak diye bir derdi olmadığını koyuyor. İşçi sınıfından kopuk "marksistler" bu projeye göre işçi sınıfı **adına**; ondan bağımsız işler yapacaklar. Yapacakları da az buz değil: Ulsu örgütlemek! Ulus da zaten! birilerinin gelip işçi sınıfı **adına** kendisini örgütlemesini bekliyor herhalde! Bütün bu görüşlerin ideolojik temelini ve bakış açısını oluşturan da burjuva milliyetçiliğidir. Devrimde proletaryanın bilinçli, iradi ve örgütsel önderliğini reddetmek ve bunun yerine çarpıtma ve demagojilerle, "somut koşulların somut tahlili" adı altında başka görüşleri ileri sürmek Marksizm'le uzaktan ve yakından hiç bir ilişkisi yoktur. Tek başına bu görüş bile, PRK/Rızgari'nin antimarksist bir örgüt olduğunun kanıtıdır.

Mayıs 1998 X

Newroz kutlandı!

Bu yıl Nürnberg'te Stêrka Bolşewik taraftarları adına devrimci olarak değerlendirdiğimiz örgütlere, eylem birliği çağrısı yapıldı. Bizim amacımız devrimci örgütlerin eylem birliği temelinde bir araya gelerek, çeşitli eylemliliklerin yapılmasıydı. Bizim açımızdan eylem birliğinin önşartı propaganda ve ajitasyonda serbestlikti.

Eylem birliği için yapılan birinci toplantıya sadece Ekim'den arkadaşlar katıldı. Bu toplantıda Ekim'den arkadaşlarla birlikte 21 Mart 1998'de panel, stand açma ve akşam saatlerinde ateş yakılarak Newroz'u kutlamak için miting yapılması kararlaştırıldı. Birinci toplantıya katılmayan diğer örgütlere yeniden çağrı yapılması kararlaştırıldı.

Daha sonraki süreçte "Yenigün Kültür Merkezi", ATİF-Nürnberg taraftarları da eylem birliği platformuna katıldılar. Bu örgütlerle birlikte, etkinliklere çağrı temelinde bir afiş çıkarıldı. Ortak bir konuşma hazırlandı.

21 Mart 1998'de saat 10.00-14.00 arası şehir merkezinde stand açıldı. Hazırlanan pankartlar asıldı, bildiri dağıtımı yapıldı. Ayrıca yayın satışı yapıldı. Burada Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan) imzalı bildiriden 800 adet Almanca, 150 adet Türkçe-Kürtçe bildiri dağıtıldı. Stand yerinde resim sergisi açıldı. Müzik eşliğinde halay çekildi. Ortak olarak atılan "Newroz pîroz bê!", "Kürdistan'daki katliamlara son!", "Yaşasın enternasyonal dayanışma!" sloganları ile stand açma eylemi sona erdirildi.

Akşam saatlerinde ateş yakılarak bir miting yapıldı. Bu mitinge 150 kişi katıldı. Burada eylem birliği içerisinde yer alan örgütlerin hazırladığı ortak konuşma okundu. Ayrıca her dört örgüt kendi konuşmalarını yaptılar.

Konuşmalar arasında çeşitli şiirler okundu. Sloganlar atıldı. Ortak olarak tespit edilen sloganların atılmasına ağırlık verildi. Davul zurna eşliğinde halay çekildi. Burada yapılan miting başarılı bir şekilde sona erdi.

Daha sonra bir kitle derneğinde tartışma toplantısı yapıldı. Bu tartışma toplantısını Ekim taraftarlarıyla birlikte düzenledik. Her iki örgütün otuzar dakika konuşmasından sonra sorular soruldu. Sorulara verilen cevaplardan sonra tartışmaya geçildi. Kısaca tartışma yürütüldükten sonra toplantı sona erdirildi.

Bu yıl Nürnberg'te devrimci örgütlerin eylem birliği temelinde bir araya gelerek, Newroz'u çeşitli etkinliklerle kutlaması iyi bir gelişmedir. Bu eylem birliği bir kez daha gösterdi ki; çeşitli eylemler bağlamında devrimci örgütlerin eylem birliği temelinde hareket etmeleri mümkündür. Bu eylem, devrimci dayanışmanın nasıl olması gerektiğini bir kez daha gösterdi.

Stêrka Bolşewik taraftarları

26.3.1998 X

BARBARLIĞIN YIKILMASINI VE
YAŞANIR YENİ BİR DÜNYA KURULMASINI İSTİYORSAN;

Stêrka Bolşewîk'in sesine kulak ver, gücüne güç kat!

**STÊRKA BOLŞEWÎK, BOLŞEVİZMİN SESİDİR!
BOLŞEVİZM, DÜNYAYI HER GEÇEN GÜN DAHA DA YAŞANMAZ
HALE GETİREN EMPERYALİST BARBARLIĞIN TEK ALTERNATİFİDİR!**

İşçiler, emekçiler, yoldaşlar!

Dünya, emperyalist barbarlık altında her geçen gün daha da yaşanmaz hale getirilmektedir. İşçilerin, emekçilerin yaşam güvencesi yok. İşsizlik büyük boyutlarda gelişiyor. Açlık, sefalet kol geziyor. Sömürü alabildiğine pervasız yürüyor. Doğa talan ediliyor. Kâr hırsı uğruna insan yaşamı hiçe sayılıyor. Kadınlar üzerinde cinsel sömürü sistemin vazgeçilmez bir ögesi. Çeşitli alanlarda yürütülen haksız, gerici, karıştırmacı bölgesel savaşlarla ezilen halklar katliamlardan geçiriliyor, çeşitli milliyetlerden işçi ve emekçiler birbirlerine boğazlatılıyor.

Yalan ve demagoji sistemin vazgeçilmez bir parçası. Emperyalistler ve uşakları, yalan ve demagojiyle kitleleri aldatarak onları sistem içinde tutuyorlar. Örneğin, çevre düşmanları çevre koruma toplantıları düzenliyor. Kadın haklarının düşmanları, erkek ege-men sistemin savunucuları kadınlar gününü kutluyor; kadın hakları savunucusu kesiliyorlar! Soykırımcı, katliamcı faşist sürüler demokrasi, insan hakları vb. maskeler takıp konuşmakta hiç bir sakınca görmüyor. Patronların uşakları, işçi temsilcisi kılıfına bürünebiliyor. vb. vb.

Ülkemiz Kuzey Kürdistan kan gölü. Sömürgeci faşist Türk devleti dünyanın gözünün içine baka baka katliamlarını sürdürüyor. Kürdün, "Ben Kürdüm " demesi suç! Kürt kimliğinin tanınması talebi bile kanla bastırılıyor. Devletin temellerine dokunmayan, kendi kimliğini koruyarak onunla birlikte yaşama hakkı isteyen (bu siyasetin yanlışlığı, işçi ve emekçilere kurtuluş getirmeyeceği ayrı bir sorun) Kürt ulusal hareketine bile tahammül gösterilemiyor, bu hareketin tümüyle yok edilmesi için her türlü aşağılık yöntem başvuruluyor. Azgın Türk şovenizmini daha da körüklemek için her yol mübah!

Kısacası, Türk faşist hakim sınıfları her gün binbir rezaletin üreticisi, yaratıcısı durumundadır. Hiç bir emekçinin yarınının ne olacağı belli değil. Ezilenler tedirginlik içinde bir yaşam sürüyor.

Bu sistem böyle sürebilir mi?

İşçi ve emekçiler, ezilen halklar düzeni değiştirmek için örgütlenmezlerse, örgütlenmesini beceremezlerse; bu pislik sistemi devam edecektir. Sistemi hiç bir çözüm önerisi işçi ve emekçilerin kurtuluşunu sağlamaz. Bu sistem tümüyle değiştirilmedikçe ne gerçek bir barış olur, ne de özgürlük! Bu köhne sistemden kurtulmanın tek yolu vardır: Sistemi tümüyle değiştirmek! İşçilerin ezilenlerin kendi iktidarlarını kurmak!

Bu barbarlık sisteminin tek alternatifi sosyalizmdir. Devrimi gerçekleştirmek ve sosyalizmi inşa etmek için de BOLŞEVİK PARTİ önderliğinde birleşmek, örgütlenmek gerek.

İşçiler, emekçiler, yoldaşlar!

Bu barbarlık sisteminde yaşamak istemeyen tüm ezilenler!

stêrka bolşewîk Kuzey Kürdistan'da Bolşevizmin sesidir. Bu sesi Kürdistan'ın her köşesine taşımak gerek. Henüz gücümüz az... Ama yapmak istediğimiz işin büyüklüğünün bilincinde olarak, üzerimize düşen görevlerin çokluğuna ahuvah etmiyoruz. Biz, Kuzey Kürdistan'ın ve Kuzey Kürdistanlı işçi ve emekçilerin gerçek kurtuluş bayrağını taşıyoruz, devrim ve sosyalizm mücadelesini yükseltiyoruz.

Bu mücadelede

stêrka bolşewîk'e omuz ver, maddi manevi her yönde destekle!

stêrka bolşewîk'in açtığı bağış kampanyasına aktif olarak katıl, destek ver!

stêrka bolşewîk'i desteklemek Kuzey Kürdistan'da devrim ve sosyalizmin gelişmesine katılmak demektir; Kürdistanlı işçi ve emekçilerin kurtuluşuna katkı demektir!

Kurtuluş devrimde, sosyalizmde!

14 Mayıs 1998 ✕

stêrka bolşewîk